

DEDIŠČINA V VRTINCU

PRILOŽNOSTI IN IZZIVI SPREMEMB

36. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE
in 14. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE
26. 9.–10. 10. 2026

PROGRAM PRIREDITEV IN DEJAVNOSTI

© Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

brošura Program prireditev in dejavnosti Dnevov evropske kulturne dediščine
in Tedna kulturne dediščine 2026

izdajatelj Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Zvezdarska ulica 1,
Ljubljana, zvksd.si

zanj Jernej Hudolin

koordinatorka in urednica Nataša Gorenc

koordinatorka Tedna kulturne dediščine Milena Antonič

lektoriranje Alenka Kobler

italijanski prevodi Amidas, d. o. o.

oblikovanje Nuit, d.o.o.

zadnja notranja stran ovitka Jani Peternel, arhiv Občine Idrija; Marko Gorenc; Boris
Pretnar, STIP fototeka; Borut Lozej, arhiv Parka Škocjanske jame; Mateja Gale, Nuit

zadnja stran ovitka panorama mesta Šoštanj, foto Aleksander Kavčnik

tisk GraPhaCo, d. o. o.

naklada 5.000

Ljubljana, september 2026

Za vsebino dogodkov odgovarjajo organizatorji.

DEDIŠČINA V VRTINCU PRILOŽNOSTI IN IZZIVI SPREMEMB

**36. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE
in 14. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE**

26. 9.–10. 10. 2026

**ODPRTJE • 25. SEPTEMBER • ŠOŠTANJ • CELODNEVNI
DOGODEK • SLOVESNOST OB 17. URI**

Živimo v času, ko prevladuje prepričanje, da so predvsem podnebne spremembe tiste, ki najbolj ogrožajo našo kulturno dediščino. V ospredje postavljamo naravo kot največjega krivca za njeno hitrejše propadanje in si ne zmoremo priznati, da smo se pred desetletji soočali s še vse drugačnimi, a nič manj skrajnimi razmerami v okolju.

Ne zmoremo si namreč priznati, da nič ne ogroža kulturne dediščine bolj kakor človek sam in da nihče ne ogroža slovenske kulturne dediščine bolj kot mi sami, ki bi morali s ponosom in čaščenjem veličine svoje preteklosti zanjo skrbeti in jo ohranjati. Govoriti o ogroženosti kulturne dediščine torej pomeni, da je treba najprej ovrednotiti lasten odnos do nje. Ugotoviti moramo, kako in koliko spoštujemo svojo preteklost, v kateri so nastajali naši kulturni spomeniki in nesnovna dediščina, iz kakšnih družbenih in osebnih pogledov nanjo izhajamo in predvsem koliko te dediščine v sedanjosti želimo ohraniti za prihodnje rodove.

Tisoči zapisanih sklepov, srečanj, simpozijev, razprav, študij ter pravnih in zakonskih podlag ne morejo rešiti naše kulturne dediščine, če je najprej kot prav posebej dragocen dar svoje individualne in slovenske identitete ne občutimo v srcu. To pa od nas terja, da namesto lastnih materialnih, političnih ali kakršnih koli drugih interesov na prvo mesto postavimo zavedanje, da nas kulturna dediščina določa kot osebnosti in kot narod. Govori o tem, od kod izhajamo, kdo smo, o čem so razmišljali naši predniki in kaj so doživljali ter kakšno sporočilo so želeli predati svojim naslednikom. Kot temeljno resnico moramo biti torej pripravljeni sprejeti spoznanje, da lahko preživita le tista človeška skupnost in civilizacija, ki spoštujeta svoje duhovne korenine in stvaritve preteklih rodov.

Zato je prav, da se ob *14. Tednu kulturne dediščine in 36. Dnevih evropske kulturne dediščine* sleherni med nami – od odločevalcev na državni ravni in strokovnih služb pa do najširše javnosti – povpraša, ali je to spoznanje pripravljen ne samo izrekati, ampak tudi vsak trenutek živeti. Ali zmoremo reči hvala vsem, ki so stoletja ustvarjali slovensko in evropsko snovno in nesnovno dediščino? Ali znamo ohraniti globoko spoštovanje do tega, da so naši predniki iz spoznanja o človeški

minljivosti in majhnosti prihodnjim generacijam zapustili dragocenosti, ki so presegle čas in prostor, v katerih so živeli? Ali premoremo takšno stopnjo narodne zavesti, da darove skupnosti vrednotimo višje od svojih individualnih želja in potreb? Ko si bomo na vsa ta vprašanja odgovorili z odločnim *da*, ne bo več dilem o tem, kako rešiti naše propadajoče gradove, ljudske običaje, ki tonejo v pozabo, ali ogroženo Plečnikovo zapuščino. In ugotovili bomo lahko, da naša kulturna dediščina nikoli ni bila bolj ogrožena kot danes, ko v betonski džungli mest človek ne more pognati korenin in zato na piedestal življenja postavlja zgolj vrednote svojega tu in zdaj.

Dr. Ignacija Fridl Jarc, ministrica za kulturo Republike Slovenije

Spoštovani soustvarjalci in obiskovalci Dnevoev evropske kulturne dediščine in Tedna kulturne dediščine 2026,

jesen se že tradicionalno začne s praznikom dediščine, ko Dnevi evropske kulturne dediščine (DEKD) in Teden kulturne dediščine (TKD) povežejo številne dediščinske zgodbe, kraje in ljudi. Odprejo nam vrata stavb, zbirk in prostorov, mimo katerih morda hodimo vsak dan, a jih pogosto zares ne poznamo. S številnimi dogodki skupaj dokazujemo, da dediščina presega meje držav, jezikov in generacij ter nas povezuje v skupnem evropskem prostoru.

A Dnevi evropske kulturne dediščine niso le praznovanje. So tudi priložnost za razmislek o tem, kaj želimo ohraniti, za koga in predvsem – kako.

Letos nas povezuje široka in aktualna tema Dediščina v vrtincu sprememb – priložnosti in izzivi, ki odpira številna vprašanja in nas spodbuja k iskanju odgovorov. Dediščina ni nekaj nespremenljivega, kar bi lahko preprosto postavili v vitrino in opazovali. Živi z nami, se spreminja, prilagaja in išče svoje mesto v svetu, ki se spreminja vse hitreje. Prav zato je pomembno, da jo znamo pogledati z različnih zornih kotov, odprto in tudi zunaj ustaljenih okvirjev.

Ogroženi niso le posamezni objekti in spomeniki. Izgubljajo se tudi znanja, veščine, zgodbe, šege in navade, spomini in načini življenja. Spreminjajo se prostor, naše navade in načini bivanja. Zato je skrb za dediščino odgovornost vseh nas. Hkrati spremembe prinašajo tudi priložnosti za nove načine ohranjanja, raziskovanja, predstavljanja in doživljanja dediščine. V ta razmislek se letos umešča tudi prvo obeleževanje mednarodnega dne podvodne kulturne dediščine, ob katerem Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije pripravlja več dogodkov pod skupnim naslovom Skrivnosti iz vodá.

Hvala vsem, ki ste prispevali svojo zgodbo, pogled in znanje – z razstavami, delavnicami, sprehodi, predavanji, pripovedmi, glasbo, plesom ali kakšno povsem drugačno izkušnjo. Prav ta raznolikost je največja moč našega skupnega programa. Vabljeni, da obiščete

dogodke, ki dediščino osvetljujejo z različnih zornih kotov – z mladostno energijo in radovednostjo ter z modrostjo in izkušnjami dolgoletnih sooblikovalcev.

Letošnje skupno druženje bomo začeli 25. septembra v Šoštanju s celodnevним programom, ki bo temo letošnjih DEKD in TKD povezal z dediščino kraja. Šoštanj je prostor številnih plasti dediščine – od zgodovinskega mestnega jedra, gradu, dvorca in sakralne dediščine do bogate industrijske dediščine, povezane s premogovništvom, usnjarstvom in energetiko. Prav tukaj se še posebej jasno kaže, kako se dediščina skozi čas spreminja: nekdanji načini življenja in dela postajajo spomin, kot na primer potopljeno naselje Družmirje, industrijski objekti dobivajo nove pomene, posamezne zgodbe pa iščejo nove načine, kako nagovoriti prihodnje generacije.

Šoštanj nas zato ne bo gostil le kot kraj odprtja letošnjih DEKD in TKD, temveč tudi kot prostor razmisleka o tem, kako živeti s spremembami in kako v njih prepoznati vrednost dediščine. Kot je zapisal Srečko Kosovel:

*Ves svet je kakor
v modrino potopljen,
ves svet je
moder in zelen.
Jaz sem smehljajoča se luč
novemu življenju.*

Srečko Kosovel, *Ves svet je kakor*

Naj bo letošnji čas DEKD in TKD znova priložnost, da se povežemo, prisluhnemo zgodbam prostora in skupaj poiščemo načine, kako dediščino ohraniti živo tudi za prihodnje generacije.

Dediščina ni samo tisto, kar smo podedovali, je tudi tisto, kar bomo sami zapustili prihodnosti.

Jernej Hudolin,

generalni direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Kazalo

	Odprtje DEKD in TKD v Šoštanju	8
	Gorenjska regija	26
	Goriška regija	46
	Jugovzhodna Slovenija	53
	Koroška regija	64
	Obalno-kraška regija	70
	Osrednjeslovenska regija	82
	Podravska regija	101
	Pomurska regija	108
	Posavska regija	115
	Primorsko-notranjska regija	121
	Savinjska regija	127
	Zasavska regija	139
	Avstrija	141
	Italija	142
	Madžarska	153
	Mladi raziskovalci evropske dediščine 2026/27	154
	Dnevi evropske kulturne dediščine in Teden kulturne dediščine v Sloveniji	155
	Znak evropske dediščine	158
	Znak Modri ščit	158
	Register kulturne dediščine	158

ODPRTJE DEKD in TKD v Šoštanju

**25. septembra ob 17. uri
slovesnost na Glavnem trgu**

26. september–10. oktober: številni dogodki

S spoštovanjem preteklosti gradimo prihodnost

Šoštanj je kraj z bogato preteklostjo. Prva omemba trškega sodnika sega v leto 1348, grad nad mestom pa je še več kot stoletje starejši. Razvoj usnjarske industrije od 18. stoletja dalje je odločilno zaznamoval gospodarski in družbeni razvoj kraja. Tovarna usnja je postala največja in najsodobnejša usnjarna na Balkanu. Znana je bila predvsem po izdelavi usnja za navadne in fine konjske vprege ter je delovala kot ekskluzivna dobaviteljica tega usnja evropskim kraljevim dvorom. Vzpon te tovarne je pripomogel k temu, da je Šoštanj leta 1911 dobil mestne pravice, prav iz te usnjarne pa izhajajo številna društva, ki so aktivna še danes. V svoji več kot stoletni zgodovini so sicer doživljala vzpone in padce, a vsekoli negujejo svoje korenine: nogometaši nosijo grb v obliki kože, gasilci z izjemno skrbnostjo ohranjajo stara orodja in brizgalne, godbeniki pa njihovo dediščino predstavljajo na svojih nastopih ...

Prav v delovanju teh in številnih drugih društev – v naši občini jih deluje več kot 70 –, se udejanja letošnja rdeča nit DEKD: Dediščina v vrtincu sprememb – priložnosti in izzivi. Na eni strani je to skrb za dediščino, običaje in navade, ki jih starejši prenašajo na mlajše rodove in s tem zagotavljajo, da ne bodo utonili v pozabo. Na drugi strani pa so tu napredek, razvoj ter nova znanja in tehnologije. Pravo ravnovesje med obojim nam omogoča, da dediščino ohranjamo – ne le kot spomin, temveč kot vrednoto in navdih za prihodnost.

Z usnjarstvom je povezan tudi tradicionalni šoštanjki pustni lik – Koš šoštanjki, ki ponazarja prosti čas tukajšnjih usnarjev. Pust šoštanjki pa se ponaša z eno najdaljših neprekinjenih tradicij karnevalskega dogajanja v Sloveniji.

Poleg usnjarstva sta pomemben del tehniške dediščine Šoštanja rudarstvo in energetika ter z njima povezana infrastruktura, kar je močno zaznamovalo podobo kraja in življenje številnih generacij.

Občina Šoštanj si zato prizadeva za ohranjanje bogate kulturne dediščine in temu namenja veliko časa, pozornosti in sredstev. V spomin na številne generacije šoštanjskih usnarjev je urejen Muzej usnjarstva na Slovenskem, posebno pozornost pa smo namenili tudi življenju in delu dveh pomembnih umetnikov, povezanih z našim krajem: pesniku Karlu Destovniku - Kajuhu in akademskemu kiparju Ivanu Napotniku, čigar dela so razstavljena v protokolarnem objektu Vila Mayer.

Naša dediščina pa niso samo muzeji, zbirke, stavbe in spomeniki. Dediščina so tudi zgodbe posameznikov in družin, običaji, znanja in spretnosti. Predvsem pa so dediščina ljudje, ki jo ohranjajo, ter mladi, ki jo sprejemajo in ji vlivajo novo življenje. Prav zato je pomembno, da dediščino poznamo in razumemo. Le tisto, kar poznamo in cenimo, bomo namreč znali tudi ohraniti.

Občina Šoštanj bo tudi v prihodnje negovala svojo dediščino, skrbela za njeno ohranjanje in ji hkrati omogočala nov razvoj. Z novimi vsebinami želimo vdihniti življenje mogočnim stavbam, kot sta dvorec Gutenbuchel in rojstna hiša Karla Destovnika - Kajuha v središču mesta. Pri tem ne želimo zgolj obnavljati preteklosti, temveč ustvarjati prostor za prihodnost.

Zato smo še posebej ponosni, da bo prav Šoštanj gostil slavnostno odprtje 36. Dnevoev evropske kulturne dediščine in 14. Tedna kulturne dediščine. To razumemo kot priznanje bogati dediščini našega kraja, predvsem pa kot priložnost, da skupaj razmislimo, kakšno mesto ji bomo namenili v svetu, ki se spreminja hitreje kot kadar koli prej.

Šoštanj se je skozi stoletja spreminjal – od trga pod gradom in usnjarskega mesta do pomembnega energetskega središča. Spreminja se tudi danes. Toda spremembe ne pomenijo, da moramo pozabiti, kar je bilo pred nami. Nasprotno: če bomo znali ohraniti najboljše iz preteklosti ter to povezati z znanjem, pogumom in priložnostmi prihodnosti, bomo lahko gradili Šoštanj, na katerega bodo ponosne tudi generacije za nami

S spoštovanjem preteklosti torej gradimo prihodnost.

Boris Goličnik,
župan Občine Šoštanj

ŠOŠTANJ

24. september, 9.00–17.00;

25. september, 8.30–13.30,
zaključek in podelitev nagrad

ob Družmirkem jezeru

53. MALA NAPOTNIKOVA KIPARSKA KOLONIJA

Na tradicionalni kiparski koloniji, posvečeni spominu na kiparja Ivana Napotnika, bodo osnovnošolci iz Šaleške doline in dijaki umetniške smeri Gimnazije Velenje ustvarjali lesene skulpture na prosto temo.

MZPM Velenje

25. september, 7.45–12.05

Osnovna šola Karla Destovnika - Kajuha
Šoštanj, Koroška cesta 7 in druge lokacije
v mestu

DAN ŠOŠTANJSKE DEDIŠČINE, DAN DEJAVNOSTI

Ob dnevu šoštanjske dediščine bo na šoli in različnih lokacijah po mestu celostno zasnovan kulturni dan, namenjen učencem od 1. do 9. razreda. Z raznolikimi dejavnostmi bodo učenci spoznavali bogato lokalno kulturno dediščino, razvijali ustvarjalnost ter krepili zavedanje o pomenu ohranjanja lokalne identitete. Različne delavnice in življajске dejavnosti bodo povezovale umetnost, zgodovino in sodobno ustvarjalnost.

OŠ Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj;
Občina Šoštanj; Zavod 4 Šoštanj

25. september, 9.00–17.00

Muzej usnjarstva na Slovenskem, Usnjarška
ulica 3

DAN ODPRTIH VRAT MUZEJA USNJARSTVA NA SLOVENSKEM

Vabljeni na brezplačen ogled stalnih in občasnih razstav Muzeja usnjarstva na Slovenskem. Muzej pripoveduje zgodbo o bogati usnjarški dediščini, ki je pomembno zaznamovala razvoj in identiteto mesta Šoštanj. Stalna razstava Usnjarstvo v Šoštanju predstavlja pregled več kot 210-letne tradicije usnjarstva v Šoštanju – vse od ustanovitve Vošnjakove usnjarje leta 1788 in njenega vzpona v veleindustrijo do ukinitve tovarne leta 1999. Na razstavi sta poudarjena pomen družine Vošnjak in vpliv tovarne na gospodarski razvoj Šoštanja, ki še danes nosi svojevrsten pečat mesta z vonjem po usnju.

Muzej Velenje, info@muzej-usnjarstva.si,
www.muzej-velenje.si

25. september, 13.00–15.00;

8. oktober, 10.00–17.00 dan
odprtih vrat, 15.00 javno
vodstvo po stalnih zbirkah

Vila Mayer, Kajuhova cesta 10

DAN ODPRTIH VRAT VILE MAYER

Vabimo vas k brezplačnemu ogledu stalnih zbirk, ki pripovedujejo zgodbe Šoštanja in okolice v prvi polovici 20. stoletja, ko je bil Šoštanj na vrhuncu razvoja. Obiskovalci si bodo lahko ogledali prenovljeno meščansko Vilo Mayer. Na javnem vodstvu pa bomo predstavili zgodovino vile in njene nekdanje prebivalce ter najpomembnejše zgodbe in predmete iz stalnih zbirk.

Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj

25. september–10. oktober

podhod pri hiši Glavni trg 4

RASTLINJAK DVORCA GUTENBÜCHEL: TEHNIČNA MOJSTROVINA

Rastlinjak je zaradi svoje izjemne arhitekturne in tehnične dovršenosti ter kulturno-zgodovinske pričevalnosti redkost v slovenskem merilu. Namenjen je bil vzgoji in prezimovanju zahtevnejših rastlinskih vrst. Po selitvi dislocirane enote Psihiatrične bolnišnice Vojnik iz dvorca leta 2013 je rastlinjak ostal brez namembnosti in rednega vzdrževanja. Zaradi hitrega propadanja je danes resno ogrožen, zato želimo s to razstavo opozoriti na njegov izjemni pomen ter spodbuditi prizadevanja za njegovo zaščito, celovito obnovo in revitalizacijo.

ZVKDS, Območna enota Celje,
sasa.zafran@zvksd.si, www.zvksd.si

25. september, 15.00–17.00

Trg svobode

DAN ŠOŠTANJSKE DEDIŠČINE

Na dnevu šoštanske dediščine se bodo predstavila lokalna društva, ki skrbijo za ohranjanje ljudskih šeg, rokodelskih veščin, pevskega izročila in zgodovinskega spomina kraja, kar sooblikuje skupno lokalno identiteto. Dediščina zaživi šele takrat, ko jo predamo naprej.

Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj; številna društva

25. september, 17.00

Glavni trg

SLAVNOSTNO ODPRTJE 36. DNEVOV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN 14. TEDNA KULTURNE DEDIŠČINE

Svečano odprtje, na katerem bosta zbrane poleg gostitelja, župana Borisa Goličnika, nagovorila generalni direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Jernej Hudolin in slavnostna gostja, ministrica za kulturo dr. Ignacija Fridl Jarc, bo z bogatim kulturnim programom poudarilo lokalno kulturno dediščino in predstavilo letošnje temo Dediščina v vrtincu sprememb – prilžnosti in izzivi.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije; Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj; številna društva

25. september, 20.00

Družmirsko jezero

PRIZIG LUČI NA DRUŽMIRSKEM JEZERU

Tradicionalni Prižig luči bo gladino Družmirskega jezera znova razsvetlil s tisoči drobnih lučk. Tokrat jih bomo pripravili 11.111. Dogodek ohranja spomin na potopljeno vas Družmirje (ki je izginila zaradi premogovništva) ter povezuje svetlobo, dediščino in skupnost.

Zavod 4 Šoštanj; Turistično olepševalno društvo Šoštanj; Občina Šoštanj

25. avgust–22. september,
tor.–pet. 16.00–18.00

Mestna galerija Šoštanj, Glavni trg 7

PROSTOR, FIGURA, FORMA, RAZSTAVA AKADEMSKEGA KIPARJA DR. MARJANA DREVA

Kiparska razstava obsega dela iz štirih tematskih sklopov: abstraktne forme, spomeniško plastiko iz bron in kamna, teoretični del ter najnovejša kiparjeva dela. Kipar se zadnji dve leti posveča projektu Forma viva Kaniža v nastajanju. Leta 2024 je prejel stano-

vsko nagrado kiparske sekcije ZDSLU.

Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj

1. september–31. oktober,
10.00–18.00

Mestna knjižnica Šoštanj, Cesta Lole Ribarja 6

RAZSTAVA O VILI MAYER

Razstava avtorice Andreje Jurkovnik predstavlja zgodovino, arhitekturne posebnosti in kulturni pomen Vile Mayer ter njeno vlogo v dediščini Šoštanja. Vila Mayer, ki je bila nekoč bivališče družine Mayer z odvetniško pisarno, je danes protokolarni objekt s štirimi stalnimi zbirkami kulturne dediščine.

Knjižnica Velenje – Mestna knjižnica Šoštanj

21. september, 18.00

Vila Mayer, Kajuhova cesta 10

ODPRTJE RAZSTAVE 6. TRŠKE LIKOVNE KOLONIJE

Na razstavi bodo predstavljena dela, nastala na likovni koloniji 12. septembra v Šoštanju, ki povezuje ustvarjalce iz Šoštanja in širše okolice. Letošnja tema je kulturna dediščina Šoštanja v vseh njenih pojavnih oblikah, saj Šoštanj letos beleži 590 let, odkar je celjski grof Friderik II. leta 1436 Šoštanju potrdil trške pravice.

Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj

23. september–30. oktober,
tor.–pet. 16.00–18.00

Mestna galerija Šoštanj, Glavni trg 7

»OKNA LE VELIKA! SOBE LE NEKOLIKO VIŠJE!«, FOTOGRAFSKA RAZSTAVA ALEKSANDRA KAVČNIKA

Razstava predstavlja nepremično lokalno kulturno dediščino – izbor stavb iz Šoštanja in okolice, ki jih je v objektiv ujel šoštanjski fotograf Aleksander Kavčnik. Razstava je ena od treh priložnostnih razstav, ki z izborom predmetov simbolizirajo zgodovinsko identiteto Šoštanja. Dopolnjujeta jo še panojska razstava na Trgu svobode in izložbena razstava premične dediščine na Glavnem trgu.

Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj

23. september–1. december

Trg svobode

SO SE ISKRE KRESALE OD BELE SKALE, IZBOR POVEDK IZ ŠOŠTANJA IN OKOLICE

Razstava predstavlja nesnovno lokalno kulturno dediščino – izbor 13 povedk iz Šoštanja in okolice, ki jih je likovno opremil akademski slikar Uroš Potočnik, stanujoč in ustvarjajoč v Belih Vodah nad Šoštanjem. Razstava je ena od treh priložnostnih razstav, ki z izborom predmetov simbolizirajo zgodovinsko identiteto Šoštanja. Dopolnjujeta jo še panojska razstava z izborom ilustriranih lokalnih povedk na Trgu svobode in izložbena razstava premične dediščine na Glavnem trgu.

Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj

28. september–2. oktober, 15.00–18.00

dvorec Gutenbüchel, Ravne 18a

DVORNA KAVARNA GUTENBÜCHEL

V senci parkovnega drevja pred dvorcem Gutenbüchel je odprta priložnostna kavarna. Privoščite si kavo na prostem ali, v primeru dežja, v prijetnem zavetju notranjih prostorov dvorca ter odkrijte zgodbe, ki jih skrivajo njegovi zidovi.

Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj

28. september, 18.00

dvorec Gutenbüchel, Ravne 18a

TRG ŠOŠTANJ – PRVIH 200 LET; PREDAVANJE DR. TONETA RAVNIKARJA

Na predavanju bo dr. Tone Ravnikar osvetlil obdobje srednjega veka v zgodovini trga Šoštanj. Analiza objavljenega in neobjavljenega gradiva je pokazala, da je Šoštanj v kratkem času po ustanovitvi v drugi četrtini 14. stoletja doživel hiter vzpon. V dobrih sto letih je postal najpomembnejše urbano središče v Šaleški dolini ter pomembno gospodarsko, upravno in sodno središče širše regije.

Zavod 4 Šoštanj

29. september, 10.00

zbirno mesto: Tresimirjev park Šoštanj, pri vodnjaku

VODENJE PO VODNI PEŠPOTI ŠOŠTANJA

Nova Vodna pešpot Šoštanj nas popelje po mestu in njegovi okolici ter povezuje različne točke, povezane z vodo. Na poti bomo spoznali, kje vse se voda pojavlja v našem prostoru in kakšen pomen ima za kraj in prebivalce. Odkrili bomo tudi koticke, mimo katerih sicer pogosto hodimo, ne da bi jih zares opazili. Krožno pot bomo prehodili skupaj, ob posameznih točkah pa se bomo ustavili in približje spoznali zanimivosti, ki jih povezuje voda. Obvezne prijave na: zavod@sostanj.si

Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj

29. september, 16.00

zbirno mesto: Muzej usnjarstva na Slovenskem, Usnjarska ulica 3

SKRIVNOSTI STAREGA ŠOŠTANJA

Odkrijte manj znane zgodbe, skrite koticke in zanimivosti starega Šoštanja. Na tematskem vodenju bodo obiskovalci spoznali življenje mesta v času razcveta usnjarstva, njegove najpomembnejše meščane ter skrivnosti starih hiš, trgov in dvorišč. Sprehod je namenjen vsem, ki želijo Šoštanj doživeti skozi zgodbe, legende in bogato kulturno dediščino. Obvezne prijave na: turizem@sostanj.si.

Zavod za Turizem Šaleške doline

29. september, 16.30

dvorec Gutenbüchel, Ravne 18a

LJUDSKE PRAVLJICE IN LEGENDE NA DVORCU GUTENBÜCHEL, KAMIŠIBAJ

Kamišibaj v izvedbi Boštjana Odra (Teatro Fortitudi). Prisluhnilo bomo lokalni dolinski bajki o Pozoju, koroški povedki Kako je medved hruške tresel, priljubljeni slovenski ljudski pravljici Prišla je miška ter zabavni prigodi o lisici. Kamišibaj je tradicionalna japonska umetnost pripovedovanja zgodb ob slikah. Ta posebna oblika gledališča s prepletom žive besede in ustvarjalnih ilustracij ustvarja izjemno intimno, čarobno vzdušje, ki otroke popolnoma prevzame. Za otroke od 4. leta starosti in odrasle.

Zavod 4 Šoštanj

29. september, 17.30

dvorec Gutenbüchel, Ravne 18a

PREDSTAVITEV RASTLINJAKA NA DVORCU GUTENBÜCHEL

Dogodek je namenjen predstavitvi stavbnogodovinskega razvoja, arhitekturnih in konstrukcijskih značilnosti rastlinjaka na nekdanjem posestvu dvorca Gutenbüchel ter njegovega pomena v okviru parkovne ureditve. Poseben poudarek bo namenjen njegovemu varovanju, celoviti obnovi in revitalizaciji.

ZVKDS, Območna enota Celje,
sasa.zafran@zvkd.si, www.zvkd.si

Šoštanj, TOPOLŠICA

30. september, 17.00

Topolšica 75

JAVNO VODSTVO PO SPOMINSKI SOBI TOPOLŠICA 9. MAJ 1945

Na javnem vodstvu bodo obiskovalci spoznali zgodbo delne nemške vdaje 9. maja 1945, ki se je zgodila prav v Topolšici, ter njen pomen za zgodovino tega območja. Vodstvo bo pripravil kustos za področje sodobne zgodovine, muzejski svetovalec Vinko Mihelak.

Muzej Velenje, info@muzej-usnjarstva.si,
www.muzej-velenje.si

ŠOŠTANJ

1. in 2. oktober, 16.00

dvorec Gutenbüchel, Ravne 18a

VODENI OGLED DVORCA GUTENBÜCHEL

Dvorec Gutenbüchel, ki mu domačini rečejo Marovška graščina, je v petih stoletjih zamenjal številne gospodarje in namembnosti. Na vodenem ogledu s Špelo Poles bomo predstavili nekdanje lastnike dvorca in ključne mejnike v njegovem stavbnem razvoju. Ogledali si bomo parkovno zasnovo in notranjost dvorca ter spoznali načrte, po katerih naj bi ta spomenik državnega pomena znova zaživel. Dvorec je namreč od leta 2022 razglašen za kulturni spomenik državnega pomena. Obvezne prijave na: zavod4@sostanj.si. Število mest je omejeno.

Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj

1. oktober, 18.00

Muzej usnjarstva na Slovenskem, Usnjarška ulica 3

KLEPET POD PUSTIM GRADOM: MALVINA JAMNIK

Gostja Klepeta pod Pustim gradom bo Malvina Jamnik. Rojena je bila leta 1943 v zakonu Alojza in Marije Kojc na Musi-jevi poti v Šoštanju. Njen brat je bil znan Šoštanjčan Viktor Kojc, krstna botra pa je bila Malvina Woschnagg. Po končanem šolanju se je Malvina Jamnik leta 1963 zaposlila v Gorenju, kasneje pa sta se z možem Poldetom preselila v Kamnik, kjer je z leti postala pomemben del tamkajšnjega kulturnega življenja. Z gostjo se bo pogovarjal dr. Miran Aplinc.

Muzej Velenje, info@muzej-usnjarstva.si,
www.muzej-velenje.si

1. oktober, 17.00

Mestna knjižnica Šoštanj, Cesta Lole Ribarja 6

O ŠKRATIH IN ZAKLADIH, INTERAKTIVNA PRAVLJIČNA URA ZA OTROKE

Na interaktivni pravljilni uri bomo pripovedovali lokalne ljudske pravljice. Otroci bodo prisluhnili pravljici, katere zgodba se vsakič razplete nekoliko drugače. Nato pa se bomo skupaj s pripovedovalko prelevili v prave male pripovedovalce. S pomočjo pripovedovalskih kock bomo skupaj sestavili novo pravljico; met kocke bo prinesel nov preobrat, vsak otrok pa bo s svojo domišljijo pomagal ustvariti edinstveno pripoved. Pravljilna ura je namenjena otrokom od 3. leta starosti.

Knjižnica Velenje – Mestna knjižnica
Šoštanj; Zavod 4 Šoštanj

5. oktober, 10.00-18.00

Mestna knjižnica Šoštanj, Cesta Lole Ribarja 6

KNJIŽNI SEJEM

Na knjižnem sejmu bodo obiskovalci lahko pobrskali med raznovrstnimi knjigami in poiskali novo knjigo zase ali za svoje bližnje. Ponudbo knjižnega sejma bomo priložnostno obogatili z domoznansko literaturo.

Knjižnica Velenje – Mestna knjižnica Šoštanj

5. oktober, 18.00

Vila Mayer, Kajuhova cesta 10

JAVNO STROKOVNO VODSTVO PO KIPARSKI ZBIRKI IVANA NAPOTNIKA V VILI MAYER

Mag. Milena Koren Božiček, poznavalka Napotnikove kiparske umetnosti in avtorica stalne postavitve, bo predstavila ustvarjalni opus mojstra lesenih kipcev in njegov pomen v slovenskem kiparstvu prve polovice 20. stoletja. V stalni kiparski zbirki Ivana Napotnika je na ogled okoli 70 od več kot 400 evidentiranih Napotnikovih kipov.

Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj

6. oktober, 17.00

Vila Mayer, Kajuhova cesta 10

JURČE VREŽE, UČITELJ, ZBOROVODJA, VIZIONAR; ODPRTJE RAZSTAVE

Jurče Vreže je bil med svetovnimi vojnama pomemben akter kulturnega življenja v Šoštanju. Na razstavi avtorice dr. Marije Počivavšek je predstavljena njegova poklicna pot. Leta 1926 se je zaposlil kot učitelj na šoštanjski osnovni šoli, leta 1928 je ustanovil mladinski zbor Zvonček, ki je troglasno petje dvignil na izjemno raven. Vodil je tudi več delavskih zborov, prirejal igre in Slovenske večere ter leta 1936 z dijaki ustanovil ilegalno čitalnico. Njegovo šoštanjsko obdobje (1926–1940) je zaznamoval živahen kulturni razcvet.

Muzej novejšje zgodovine Celje; Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj

6. oktober, 18.30

Mestna knjižnica Šoštanj, Cesta Lole Ribarja 6

NAJ MLADINA POJE! – POGOVOR OB KNJIGI

Znanstvena monografija dr. Darje Koter predstavlja Jurčeta Vrežeta, enega najpomembnejših slovenskih zborovodij, njegovo delo s šoštanjskim mladinskim zborom Zvonček in njegovo vlogo pri nastanku Mladinskega pevskega festivala v Celju. Z dr. Darjo Koter in dr. Marijo Počivavšek se bo pogovarjala urednica Saška Ocvirk.

Celjska Mohorjeva družba; Knjižnica Velenje – Mestna knjižnica Šoštanj

7. oktober, 18.00

Vila Mayer, Kajuhova cesta 10

DR. FRAN IN MAJKA MAYER, DVE PREDAVANJI OB 160. LETNICI ROJSTVA DR. MAYERJA

Dve predavanji o dveh članih znane šoštanjske meščanske družine Mayer. Ob 160. obletnici rojstva dr. Frana Mayerja, odvetnika in šoštanjskega župana, bo njegovo življenje, delo in družbeni angažma predstavil David Vidmar. V drugem predavanju pa bo Špela Poles predstavila Majko Mayer, športnico in umetnico, ki se je nekateri starejši Šoštanjčani še spominjajo. V zgodbah nekdane znane družine bomo začutili utrip nekdane meščanske Šoštanja. Ogleдали si bomo tudi kratek reportažni film iz leta 1922, ki prikazuje smučarsko tekmovanje za prvenstvo Jugoslavije v Planici pri Ratečah, na katerem je nastopila Majka Mayer.

Zavod 4 Šoštanj

8. oktober, 11.00, 13.00, 17.00

Termoelektrarna Šoštanj, Vodohran Gorice, Muzej usnjarstva na Slovenskem

DAN ŠOŠTANJSKE TEHNIŠKE DEDIŠČINE

Šoštanj je mesto od leta 1911, predvsem po zaslugi šoštanjske usnjarne, ki je bila na podlagi tradicije dolgo časa eden od stebrov industrije v Šaleški dolini. Usnjarstvo zgodbo pripoveduje Muzej usnjarstva na Slovenskem v Šoštanju. Letos mineva natanko 70 let od začetka delovanja Termoelektrarne Šoštanj, ki je temelj energetske oskrbe države. Mineva pa tudi 95 let, odkar je bil leta 1931 v Šoštanju zgrajen prvi javni vodovod v Šaleški dolini. Eden od ostankov tega vodovoda je Vodohran Gorice.

Ob 11.00 se bomo na vodenem ogledu TEŠ povzpeli 125 metrov visoko na vrh kotlovnice bloka 6. Obvezne prijave na zavod4@sostanj.si.

Ob 13.00 bo vodeni ogled Vodohrana Gorice. Obvezne prijave na zavod4@sostanj.si. Ob 17.00 boste na javnem vodstvu po Muzeju usnjarstva na Slovenskem spoznali bogato zgodbo nekoč ene največjih usnarn v tem delu Evrope, ki je pomembno oblikovala identiteto Šoštanja. Stalna razstava Usnjarstvo v Šoštanju je postavljena v nekdanih delavskih kopalnicah Tovarne usnja Šoštanj, v zunanjem delu pa so na ogled najpomembnejši stroji in naprave za predelavo kože v usnje.

Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj; TEŠ; Muzej Velenje

9. oktober, 15.00–18.00

Vila Mayer, Kajuhova cesta 10

SITO-TISKAJ!, DELAVNICA

Delavnica spoznavanja grafične tehnike sitotiska. V uvodnem delu si bomo ogledali grafike v stalni zbirki Napotnikove galerije, ki je bila prva galerija v Šaleški dolini. V okviru sitotiska se bomo seznanili s postopki priprave motiva, z osvetljevanjem in tiskanjem. Naša sita omogočajo tisk motiva v A4-formatu. Nato bomo ustvarili lasten motiv in ga natisnili na papir ali tekstil. Predznanje ni potrebno. Material in pripomočke prejmete na delavnici (razen tekstila). Delavnica je primerna za otroke od 9. leta dalje in odrasle. Prijave so obvezne. Število mest je omejeno.

Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj; Muzej Velenje

9. oktober, 17.00

Vila Mayer, Kajuhova cesta 10

JAVNO STROKOVNO VODSTVO PO STALNI HORTIKULTURNI ZBIRKI ALOJZA KOJCA

Hortikultura zbirka Alojza Kojca je ena od štirih stalnih zbirk v Vili Mayer. V njej razstavljamo Kojčevo bogato vrtnarsko zapuščino: več kot sto strokovnih knjig in katalogov, zbirko njegovega osebnega velikega in malega vrtnega orodja, merilno orodje in druge pripomočke za raziskovanje – vse, kar je Kojc kot vrtnar uporabljal pri svojem delu. Zaradi izjemne ohranjenosti predmetov in celovitosti zapuščine, ki je pripadala enemu samemu vrtnarju, je zbirka edinstvena v slovenskem in evropskem prostoru. To velja ne le za posameznika, temveč tudi za celotno vrtnarsko stroko. Na vodenem ogledu bosta zbirko predstavili avtorici razstave Nataša Dolejši in Barbara Pajk.

Zavod 4 Šoštanj; Občina Šoštanj

10. oktober, 9.00

Trg Svobode, Šoštanj

POHOD PO TRŠKI POTI OKOLI ŠOŠTANJA IN GOLAŽIJADA

Trška pot, ki obkroža Šoštanj, je speljana po mejah šoštanjskega pomirja, do katerih je segala oblast samega trga Šoštanj. Ob prazniku Krajevne skupnosti Šoštanj (8. oktobra) pripravljamo vsakoletni tradicionalni pohod po Trški poti Šoštanj, ki mu ob 12. uri sledi golažijada.

Planinsko društvo Šoštanj; Krajevna skupnost Šoštanj

Šoštanj, ZAVODNJE

10. oktober, 10.00–17.00

Kavčnikova domačija, Zavodnje 43

DAN ODPRTIH VRAT KAVČNIKOVE DOMAČIJE

Vabljeni na brezplačen ogled Kavčnikove domačije – izjemnega muzeja ljudske arhitekture na prostem in najjužnejše ohranjene alpske dimnice v evropskem prostoru, ki šteje več kot 350 let. Muzejska postavitve Kavčnikove domačije je bila leta 1994 nominirana za evropski muzej leta, v obdobju več kot 30 let pa je postala prostor spoznavanja preteklosti, povezovanja lokalne skupnosti pa tudi ohranjanja dediščine za prihodnost.

Muzej Velenje, info@muzej-usnjarstva.si,
www.muzej-velenje.si

BLED

30. september, 7., 14., 21. in 28. oktober, 19.00

Infocenter Triglavska roža Bled, Ljubljanska cesta 27

ODSTIRANJE PREPLETENE DEDIŠČINE JULIJSKIH ALP

Cikel predavanj namenjam predstaviti aktualnih raziskav na območju Triglavskega narodnega parka in Biosfernega območja Julijske Alpe. Predavanja bodo osvetlila prepletenost naravne in kulturne dediščine, hkrati pa tudi delo tistih, ki v tem prostoru raziskujejo, varujejo in soustvarjajo znanje o njem. V duhu teme DEKD bo predstavljeno, kako se dediščina v sodobnem času ohranja, preučuje in prilagaja novim okoljskim ter družbenim razmeram.

Triglavski narodni park,
triglavski-narodni-park@tnp.si, www.tnp.si

Bohinj, BOHINJSKA BISTRICA

26. september, 18.00

Triglavska ulica 8

ZAKLJUČNI DOGODEK PROJEKTA OD NJIVE DO PLANINE – DEDIŠČINA PLANIN

Predstavitve rezultatov projekta z družabnim pogovornim večerom. Na Zgornjem Gorenjskem so bili ljudje od nekdaj tesno povezani s planinami, ki so še danes del prvobitnega stika človeka z naravo. Predstavili bomo izsledke raziskav izbranih planin v petih občinah: Kranjska Gora – planina Vošča, Žirovnica – planina Svečica ali Belska planina, Gorje – planina Klek, Bled – Belska planina in Bohinj – Poljanica na Lepi Komni.

ArheoAlpe zavod za kulturo, izobraževanje in turizem Bohinj, arheo.alpe@gmail.com, www.arheoalpe-bohinj.si

Bohinj, STARA FUŽINA

26.–29. september, 10.00–14.00

IZ KAMNA ZNANJE, IZ ZNANJA PRIHODNOST

Z delavnico suhozidne gradnje nadaljujemo obnovo zidu. Osnovnošolci, lokalna skupnost in izkušeni mojstri se pri skupnem ohranjanju dediščine in medgeneracijskem prenosu znanja povezujejo že več let. Udeleženci delavnice bodo v praksi spoznavali tehniko suhozidne gradnje, njen pomen za kulturno krajino in biotsko raznovrstnost. Razmišljali bodo o tem, kako lahko tradicionalna znanja prispevajo k odgovornemu oblikovanju prihodnosti ter kakšni so izzivi in priložnosti ohranjanja dediščine.

Triglavski narodni park,
skupnost.sol@tnp.si; OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica;
Gradbeništvo Franc Novak; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj; Turizem Bohinj

Gorenja vas - Poljane, VISOKO PRI POLJANAH

30. september, 8.00–12.00

Visoko pri Poljanah 1

OGLED DVORCA VISOKO

Z učenci devetih razredov se bomo odpravili do Tavčarjevega dvorca. Učenci bodo spoznali, kakšen je bil kmečki dvorec v 17. stoletju. Ogledali si bodo stalno razstavo Visoška domačija pripoveduje ter spomenik in grobnico pisatelja Ivana Tavčarja.

Osnovna šola Jela Janežiča

JESENICE

30. september, domoznanski večer, 19.30

30. september–31. oktober, razstava, 19.30

Občinska knjižnica Jesenice, Trg Toneta Čufarja 4

DEDIŠČINA SKOZI OČI FOTOGRAFA VITOMIRJA PRETNARJA

Razstava je poklon jeseniški stavbni dediščini. Na domoznanskem večeru bo fotograf in raziskovalec lokalne zgodovine Vitomir Pretnar predstavil ozadje fotografij. Med drugim je dokumentiral tudi stavbno dediščino s področja železarstva, zdravstva, šolstva, športa, javne uprave. S svojimi fotografijami in serijami je sodeloval na številnih skupinskih in samostojnih razstavah po Sloveniji ter nekdanji Jugoslaviji, za svoja dela pa je večkrat prejel priznanja.

Občinska knjižnica Jesenice, nina@knjiznica-jesenice.si
jesenice.si, www.knjiznica-jesenice.si

KRANJ

26. september–10. oktober, 9.00–13.00

Srednja ekonomska, storitvena in gradbena šola, Cesta Staneta Žagarja 33

KAJ BI JABLANA BREZ ČEBELE

Dogodek opozarja na pomen čebel za naravo, človeka in kulturno dediščino. Dijaki so ob ogledu šolskega čebelnjaka raziskovali življenje čebel ter z likovnimi deli in plakati predstavili njihovo vlogo pri ohranjanju biotske raznovrstnosti. Razstava spodbuja razmislek o ranljivosti naravne dediščine in odgovornosti do nje.

Srednja ekonomska, storitvena in gradbena šola, ŠC Kranj, helena.maticic.hostnik@sckr.si, sckr.si/sesgs

KRANJ

26.–30. september, 10.00–13.00

Ulica Tuga Vidmarja 1

OD VOLNE DO IZDELKA

Z učenci bomo spoznavali ovčjo volno kot material za različne rokodelske tehnike in njen pomen v naši zgodovini. Pripravili bomo razstavo in izvedli rokodelske delavnice, na katerih bodo učenci spoznali najstarejši postopek obdelovanja volne, katerega začetki segajo več kot tisoč let v preteklost. Obdelava volne s polstenjem je tudi na evropskih tleh cvetela vse do 19. stoletja, ko je s pojavom industrijske proizvodnje zanimanje za polstenje usahnilo.

OŠ Matije Čopa Kranj, 040 172 636,
www.osmatijecopa.si

KRANJSKA GORA

9. oktober, 19.00

Knjižnica Kranjska Gora, Kolodvorska ulica 1b

RAZISKOVANJE, OGRROŽENOST, VAROVANJE IN PROMOCIJA DEDIŠČINE SODOBNIH KONFLIKTOV NA OBMOČJU VRŠIČA IN OKOLICE

Območje Vršiča in okolice je bilo v času prve svetovne vojne pomembna komunikacijska os za oskrbovanje severnega dela soškega bojišča, v obdobju med obema vojna in v času druge svetovne vojne pa je bil Vršič mejno območje. Arheološke raziskave v zadnjih letih so pripevale pomembne podatke o ohranjeni dediščini, ki jo še danes zasledimo na celotnem območju med Kranjsko Goro in Trento. Ta dediščina v večini primerov ni primerno varovana, njen obstoj pa ogrožajo tako narava kot ljudje. Predavanje dr. Uroša Koširja, univ. dipl. arheologa.

Občinska knjižnica Jesenice, nina@knjiznica-jesenice.si, www.knjiznica-jesenice.si; ArheoStoria; Društvo Vršič

Naklo, **PODBREZJE**

7. oktober, 16.00–18.00

Tabor Podbrezje

TABORSKI DNEVI

Organizirali bomo skupnostne delavnice, namenjene ohranjanju ledinskih imen – starih poimenovani polji, travnikov, gozdov, potov in domačij, ki so se prenašala iz roda v rod. V prvem delu bomo govorili o izvoru in pomenu posameznih ledinskih imen ter njihovem točnem zapisu, izgovoru in razumevanju zgodovinskega ozadja. V drugem delu bo nastal dragocen, skupnostno ustvarjen zemljevid, ki bo služil kot vir za izdelavo »ledinske karte« kraja. Dogodek povezuje znanje starejših, radovednost mlajših in skupno željo po ohranjanju identitete domače vasi.

Kulturno društvo Tabor Podbrezje,
041 875 118, daca.perne@gmail.com,
Podbrezje.si

Radovljica, **BREZJE**

28. september, 9.00–10.30

Vrtec Brezje, Brezje 80c

KO OTROŠKE ROKE USTVARJAJO KOT NEKOČ

Podali se bomo na ustvarjalno potovanje v čas, ko so oblačila nastajala pod spretnimi prsti in so se zgodbe prenašale od ust do ust. Otroci bodo spoznavali šivanje in pletenje ter odkrivali, kako so ljudje nekoč ustvarjali brez sodobnih pripomočkov. Seveda se bodo v tem tudi sami preizkusili, ob zgodbi pa bodo urili svojo domišljijo.

Vrtec Radovljica, 04 532 57 51,
brezje@vrtec-radovljica.si

1. oktober, 9.30–10.30

Vrtec Brezje, Brezje 80c

KOZOLEC – SRCE SLOVENSKEGA PODEŽELJA
Kozolec bomo spoznavali z igro, opazovanjem in ustvarjanjem. Ogledali si ga bomo na sprehodu ter opazovali njegovo obliko, materiale, iz katerih je narejen, in njegovo okolico. Pogovarjali se bomo o pomenu kozolca nekoč in danes. Svoje vtise bodo otroci izrazili z risanjem, sestavljanjem modelov iz naravnih materialov in pripovedovanjem zgodb.

Vrtec Radovljica, 04 532 57 51,
brezje@vrtec-radovljica.si

Radovljica, **KAMNA GORICA**

29. september, 9.30–11.00

Kamna Gorica 61

MUZEJSKA HIŠA MEŽNARIJA

Nad kovaško vasjo Kamna Gorica, tik ob cerkvi Sv. trojice, stoji dvesto let stara mežnarija. Hiša s prvotno razporeditvijo prostorov, ohranjeno črno kuhinjo in straniščem na štrbunk je pomnik gorenjske stavbne dediščine z začetka 19. stoletja. Vabljeni na ogled notranjosti mežnarije in na čudovit razgled, ki se razprostira nad vaškim jedrom in proti Karavankam. Odhod izpred vrtca bo ob 9.30.

Vrtec Radovljica, 04 532 57 52, kamna.gorica@vrtec-radovljica.si; Kulturno umetniško društvo Kamna Gorica

Radovljica, **KROPA**

8. oktober, 10.00–12.00

Kovaški muzej Kropa, Kropa 10

SKUPAJ SKOZI DEDIŠČINO IN IGRO

Dnevi evropske kulturne dediščine v Kropi bodo tudi letos priložnost, da otroci iz vrtca in njihovi starši spoznajo kroparsko dediščino. V dopoldanskem delu bomo spoznavali življenje kovaških otrok in njihove igre. V Kovaškem muzeju bomo izdelovali žogice iz cunj, po kroparsko meče, nato pa se bomo na Placu, tradicionalnem zbiralšču Kroparjev, pomerili v spretnostnih igrah loščanca in aprepris klajneris.

Muzeji radovljiške občine – Kovaški muzej Kropa, sasa.florjancic@mro.si, www.mro.si; Vrtec Radovljica, enota Kropa

8. oktober, 16.30–17.30

Vrtec Kropa, Kropa 98a

SKUPAJ SKOZI DEDIŠČINO IN IGRO

Se še spomnite, kako smo kot otroci »kraldli zemljo« ali metali »méček«? Vljudno vas vabimo na nepozabno popoldne, ko bomo obudili igre, ki so zaznamovale življenje naših staršev in prednikov. Poseben poudarek bomo namenili avtentičnim igram, ki so se skozi stoletja igrane na kroparskih ulicah in travnikih.

Vrtec Radovljica, 04 532 57 53, kropa@vrtec-radovljica.si; Muzeji radovljiške občine – Kovaški muzej Kropa; Kulturno društvo Kropa

Radovljica, LESCE

8. oktober, 16.30–18.30

Vrtec Lesce, Alpska cesta 58

ŠEPET STARIH DREVES

Prireditev je namenjena otrokom in družinam, ki želijo z igro, ustvarjalnostjo in druženjem spoznati bogastvo dreves. Na različnih delavninah bodo otroci nadgrajevali znanje o uporabnosti lesa in spoznavali pomen dreves v vsakdanjem življenju skozi čas.

Vrtec Radovljica, 051 430 339,
andreja.peternel@vrtec-radovljica.si

RADOVLJICA

8. oktober, 9.30–11.00

Vrtec Posavec, Posavec 86

NOVA MLADOST STARIH IGER

V vrtcu bomo pripravili medgeneracijsko druženje. V goste bomo povabili starejše občane, sosede, ki nam bodo predstavili igre svojega otroštva. Otroci bodo spoznali, kako so se nekoč igrali brez telefonov in računalnikov, ter se tudi sami preizkusili v starih igrah. Skupaj bomo ob igri, smehu in druženju povezovali generacije in ohranjali del naše kulturne dediščine. Pristrčno vabljeni na igrivo dopoldne v vrtcu.

Vrtec Radovljica, 04 532 57 55,
posavec@vrtec-radovljica.si

8. oktober, 16.30–18.30

Vrtec Radovljica, enota Radovljica

KULTURNA DEDIŠČINA NAŠEGA OKOLJA

V našem okolju se ponašamo z bogato kulturno dediščino, ki vključuje arhitekturo, industrijo, tradicionalna znanja, poklice in običaje. Ali jih nove generacije še poznajo? Na jesenskem srečanju jih bomo skušali nekaj »oživiti« z različnimi dejavnostmi. Predstavili jih bomo staršem in otrokom, da bi obudili romane pomine nanje in preprečili, da bi potonili v pozabo.

Vrtec Radovljica

Škofja Loka, CRNGROB

3. oktober, 11.00

cerkev Marijinega oznanjenja

VOĐENI OGLED CERKVE MARIJINEGA OZNANJENJA

Ste vedeli, da je cerkev Marijinega oznanjenja v Crngrobu ena najstarejših romarskih cerkva na Slovenskem in ena od treh evropskih cerkva, v katerih hranijo kitovo rebro? Te in številne druge zanimivosti boste izvedeli, ko vas bo skozi zgodovino crngrobške cerkve popeljal vodnik oz. vodnica Loškega muzeja.

Loški muzej Škofja Loka,
info@loski-muzej.si, www.loski-muzej.si

Škofja Loka, STARA LOKA

1. oktober, 17.00–18.30

pokopališče ob cerkvi sv. Jurija

POKOPALIŠČE PRIPOVEDUJE, VOĐENI SPREHOD

Pokopališče v Stari Loki pripoveduje zgodbe tako o preteklosti kot tudi o sodobnem načinu življenja in spominjanja na mrtve. Svojevrsna pričevanja ponujajo raznoliki nagrobniki, ki stojijo okrog cerkve sv. Jurija, zgrajene leta 1863, in najstarejši nagrobniki v oltarnih nišah cerkve, ki segajo v čas njene romanske predhodnice na griču sredi Stare Loke.

Občina Škofja Loka, barbara.pokorn@skofjaloka.si, skofjaloka.si; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, aleksandra.rencelj@zvkd.si; Zavod 973

3. oktober, 8.30–12.30

trg pred Marijino kapelico pod cerkvijo sv. Jurija

SEMANJ NA FARI

Semanji dan v najstarejšem delu Škofje Loke nadaljuje tradicijo praznovanja farnege žeganja na rožnovensko nedeljo. Barvita ponudba izdelkov domačih rokodelcev in doma pridelane hrane, prikaz starih običajev ter druženje obiskovalcev in domačinov oživljajo Starološki trg. Tako na novo osmišljajo dragoceno dediščino kraja.

Kulturno-zgodovinsko društvo Lonka
Stara Loka

ŠKOFJA LOKA

8. oktober, 12.30–14.00, 17.00–18.30

Starološki grad

KAMNITI SKRIL PONOVNO ŽIVI

Ob zaključku obnove strehe obrambnega stolpa in gospodarskega poslopja bomo na poučen in praktičen način spoznavali tradicionalna znanja in naravni material skril, s katerim so nekoč prekrivali strehe. S prikazom dela bomo predstavili principe avtentične obnove strešin, pomen ponovne uporabe več kot sto let stare obstoječe kritine – skрила, in ohranjanje tradicionalnih obrtnih tehnik prekrivanja z lokalnim kamnom.

Občina Škofja Loka,
barbara.pokorn@skofjaloka.si, skofjaloka.si;
Rihtaršič arhitektura, Bojan Rihtaršič; NAR
načrtovanje – arhitektura – prenova Mateja
Kavčič; Zavod 973

ŠKOFJA LOKA

25. september–30. oktober,

pon., tor. 8.00–12.00 in

13.00–15.00, sre. 8.00–12.00 in

13.00–17.00, pet. 8.00–12.00

Mala galerija Občine Škofja Loka, Mestni
trg 15

LOKA V VRTINCU: LOŠKI ČASOVNI VRTILJAK

Razstava likovnih del otrok iz škofjeloških osnovnih šol in vrtca raziskuje odnos med kulturno dediščino in sodobnimi spremembami. Hiter razvoj tehnologije in umetne inteligence ter spreminjanje okolja in načina življenja odpirajo vprašanja o tem, kako ohranjamu spomin, tradicijo in kulturne vrednote. Otroci bodo z umetnostjo izražali svoje poglede na prihodnost ter iskali ravnovesje med dediščino preteklosti in izzivi novega časa.

Javni zavod 973, ada.trkulja@zavod973.si,
www.sokolskidom.si; Občina Škofja Loka;
OŠ Cvetka Golarja; OŠ Škofja Loka-Mesto;
OŠ Ivana Groharja; OŠ Jela Janežiča; Vrtec
Škofja Loka; Gimnazija Škofja Loka

ŠKOFJA LOKA

26. september–10. oktober,
8.00–13.00

Osnovna šola Cvetka Golarja, Frankovo
naselje 51

PROJEKTI TEDE

Učenci bodo spoznavali, kako se mesto in vas spreminjata v luči sodobnosti. Sprehodili se bodo po vaškem jedru Suhe in spoznavali stavbno dediščino, opečnate prežračevalne line in življenje ob obvoznici. Na športnem in kulturnem dnevu bodo obiskali pomembne kulturne spomenike in raziskovali Škofjo Loko v vrtincu sprememb. Na zaključni prireditvi v Sokolskem domu bodo sodelovali s folklorno skupino Trata in pripravili likovno razstavo v Mali galeriji Občine Škofja Loka.

OŠ Cvetka Golarja, vanja.jordanov@osg.si,
www.oscg.si

26. september–10. oktober,
8.00–12.00

Krmelj Jože, s. p., Orodno kovaštvo in
lesarstvo, Log nad Škofjo Loko 13

KOVAŠKA OBRT

Učenci devetih razredov se bodo odpravili do Kovačije Krmelj v Logu nad Škofjo Loko. Spoznali bodo kovaško obrt in postopke izdelave orodij. Ogledali si bodo delavnico ter pripomočke in orodja, ki jih uporabljajo pri delu.

OŠ Jela Janežiča

26. september–10. oktober,
8.00–12.00

Čebelarско društvo Škofja Loka, Brode 37

OBISK ČEBELARSKEGA DOMA Z DELAVNICO

Učenci osmega razreda in učenci posebnega programa se bodo odpravili do čebelarskega doma v Brodeh. Ogledali si bodo čebelarski dom in spoznali, zakaj so čebele za nas tako pomembne. Videli bodo, kako čebelarji skrbijo za čebele in pridobivajo med. Lahko bodo tudi poskusili različne vrste medu. Po predstavitvi bodo učenci izdelali svečo iz čebeljega voska.

OŠ Jela Janežiča

ŠKOFJA LOKA

26. september–10. oktober,
8.00–12.00

Rokodelski center, Mestni trg 34

USNJARSKA OBRT IN DELAVNICA

Učencem sedmih razredov bo mojster Marjan Petač v Rokodelskem centru predstavil usnjarsko obrt. Učenci bodo spoznali postopke obdelave živalske kože, da postane primerna za izdelavo usnjenih izdelkov. V drugem delu srečanja z rokodelcem bodo na delavnici tudi sami izdelali predmet iz usnja.

OŠ Jela Janežiča

26. september–10. oktober,
8.00–12.00

Osnovna šola Jela Janežiča

TKANJE

Učenci šestih razredov bodo imeli poseben dan na temo tkanja. Spoznali bodo materiale, ki se uporabljajo za tkanje, in se naučili tehnike tkanja. V tej tehniki bodo nato izdelali tudi različne izdelke.

OŠ Jela Janežiča

26. september–10. oktober,
8.00–12.00

Rokodelski center, Mestni trg 34

OGLED RAZSTAVE IN DELAVNICA POLSTENJA

Učenci od 1. do 5. razreda si bodo v Rokodelskem centru ogledali razstavo mojstrov rokodelcev. Spoznali bodo različne obrti in materiale, ki jih mojstri uporabljajo pri izdelovanju v svoji obrti. Podrobneje bodo spoznali tehniko polstenja in se v njej tudi sami preizkusili, tako da bodo izdelali polsten izdelek.

OŠ Jela Janežiča, 040 556 122

ŠKOFJA LOKA

26. september–10. oktober,
8.00–12.50

Osnovna šola Škofja Loka-Mesto

DEDIŠČINA ŠKOFJE LOKE V ČASU SPREMENJ

Projektni teden bo vsem učencem naše šole približal kulturno dediščino Škofje Loke. S starosti prilagojenimi interdisciplinarnimi dejavnostmi bodo raziskovali zgodovino mesta, pomembne znamenitosti ter življenje nekoč in danes. Z ustvarjanjem, raziskovanjem in uporabo sodobne tehnologije bodo spoznavali tudi izzive ohranjanja dediščine v sodobni družbi.

OŠ Škofja Loka-Mesto,
martina.subic@ossklm.si, www.ossklm.si

ŠKOFJA LOKA

26. september, 10.00–11.30

Puštal 21

SPREHOD PO RESTAVRATORSKI DEDIŠČINI MATIJE HIRŠENFELDERJA

Na vodenem sprehodu bo rokodellec Matija Hiršenfelder osvetlil nekaj pomembnih restavratorskih projektov, kot je restavriranje stavbnega pohištva v starem mestnem jedru. Njegov široki nabor znanja ter povezovanje z restavraciji in konservatorji podpirata rokodelsko prakso, predvsem pa ohranjanje bogate kulturne dediščine zgodovinskega mesta. Vabljeni na sprehod, na katerem bomo ob zgodbah obnovljenega lesa spoznavali pomen ohranjanja kulturne dediščine, začenši pri puštalskem gradu.

Rokodelski center Škofja Loka, 040 769 521, rokodelskicenter@visitskofjaloka.si, www.centerduo.eu; Matija Hiršenfelder

ŠKOFJA LOKA

26. september, 17.00–18.00

Koširjev vrt, Kapucinski trg 25

VRT SPOMINOV SKOZI ČAS: V OBJEMU KOŠIRJEVEGA MLINA

Ob 120. obletnici rojstva slikarja Franceta Koširja se bomo na vrtu Koširjevega mlina spomnili njegovih likovnih del, ob vodi pod Kapucinskim mostom obujali spomine na nekdanje prebivalce starodavne domačije in vonjali dišeča zelišča z vrta, ki bo oživel svojo nekdanjo bidermajersko podobo iz časa Avstro-Ogrske. Dogodek bo preplet umetnosti, dediščine in pristnega utripa nekdanjega časa v edinstvenem ambientu Koširjeve domačije.

Zavod sv. Jurija Stara Loka,
urska.florjancic@telemach.net,
lukilov.github.io/kosirjev-mlin5.0;
Koširjev mlin, Škofja Loka

ŠKOFJA LOKA

28. september, 7.30–12.30

Podlubnik 1

S ČEBELAMI V SVET DEDIŠČINE IN PRIHODNOSTI

V okviru projekta bomo z učenci raziskovali svet čebel ter njihov pomen za človeka in okolje. Seznanili se bomo z nevarnostmi, ki grozijo čebelarjem, in razmišljali o priložnostih za njihovo ohranjanje in spoštovanje. Učenci bodo sodelovali na dnevu dejavnosti pri čebelarjih, v šoli pa bodo znanje utrdili s kvizom. Projekt bomo končali z likovno nalogo, pri kateri bomo izdelali čebelji zemljevid rešitev in ukrepov za njihovo varovanje. To bo učencem omogočilo doživljajsko učenje ter razvijanje spoštovanja do naravne in kulturne dediščine.

OŠ Ivana Groharja,
irena.peternel.ip@gmail.com,
www.groharca.si

ŠKOFJA LOKA

28. september, 15.00–18.00

Rokodelski center Škofja Loka, Mestni trg 35

PRIKAZ ROKODELSKIH POSTOPKOV IN DELAVNICA Z BOLGARSKIMI ROKODELCI

V delavnici Rokodelskega centra Škofja Loka gostimo bolgarsko rokodelko. Mimoidoče vseh generacij vabimo, da si ogledajo prikaz rokodelskih postopkov ter se tudi sami preizkusijo v pletenju zapestnic. Dogodek je uvod v odprtje gostujoče razstave Rokodelska dediščina: 15 bolgarskih + 2 slovenski zgodbi v Loškem muzeju Škofja Loka.

Rokodelski center Škofja Loka (Razvojna agencija Sora, d. o. o.), 040 769 521,
rokodelskicenter@visitskofjaloka.si,
www.centerduo.eu; Loški muzej Škofja Loka

ŠKOFJA LOKA

**29. september, 18.00 odprtje;
29. september–30. oktober,
tor., sre., čet., pet. 10.00–12.00,
17.00–19.00; sob. 9.30–12.30;
ned. 9.30–12.30, 17.00–19.00**

Sokolski dom, Mestni trg 17

RAZSTAVA ROKE PRIPOVEDUJEJO ... O KRESNI NOČI (10. ROKODELSKA KOLONIJA)

Na ogled bo jubilejna razstava rokodelskih mojstric in mojstrov, ki tradicionalno poteka na Breznici pod Lubnikom v mesecu rožniku. Naslov letošnje kolonije je Roke pripovedujejo ... o kresni noči. Za najsvetlejši dan v letu, ki ima čarne moči, bodo roke pripovedovale svoje zgodbe.

Zavod Kres, katka@zavodkres.si,
www.zavodkres.si; Rokodelski center
Škofja Loka; Zavod 973

ŠKOFJA LOKA

29. september, 16.00–20.00

Rokodelski center Škofja Loka, Mestni trg 35

ROKODELSKI SEJEM: USNJARSTVO IN OBDELAVA LESA

Z rokodelskim sejmom podpiramo pomemben dogodek: odprte gostujoče razstave o bolgarski rokodelski dediščini, ki jo je pripravil muzej na prostem Etar. Na sejmu bomo s prikazi predstavili rokodelke in rokodelce, ki se ukvarjajo z usnjarstvom in obdelavo lesa (struženje, pletenje, mizarstvo). Tako bomo nadgradili lokalni prispevek k predstavitvi rokodelskih obrti in sami razstavi.

Rokodelski center Škofja Loka (Razvojna agencija Sora, d. o. o.), 040 769 521, rokodelskicenter@visitskofjaloka.si, www.centerduo.eu; Loški muzej Škofja Loka

ŠKOFJA LOKA

29. september, 18.00

Loški muzej Škofja Loka, Grajska pot 13

ODPRTE RAZSTAVE ROKODELSKA DEDIŠČINA: 15 + 2 ZGODBI IZ MUZEJA ETAR IN LOŠKEGA MUZEJA

Razstava povezuje bolgarske in slovenske rokodelske tradicije v skupno pripoved o znanju, ustvarjalnosti in ohranjanju kulturne dediščine. Predstavlja petnajst tradicionalnih bolgarskih obrti (lončarstvo, izdelovanje nakita, sedlarstvo, krznarstvo, muftačijstvo (predelavo kozje dlake in tkanje trpežnih, gosto tkanih izdelkov), hlopkarstvo (izdelovanje zvoncev), rezbarstvo, ikonopisje, gajtandžijstvo (izdelovanje okrasnih pletenih volnenih vrvic), struženje lesa, kovaštvo nožev, slaščičarstvo, pekarstvo, izdelavo glasbil in bakrarstvo) ter dve loški zgodbi (pletarstvo in usnjarstvo), ki predstavljata pomemben del zgodovine lokalne obrti in njeno sodobno nadaljevanje. Program odprtja: 18.00: uvodni nagovor in slavnostno odprte razstave v Loškem muzeju; 19.15: predstavitev gajtandžijstva v Rokodelskem centru Škofja Loka.

Loški muzej Škofja Loka, info@loski-muzej.si, www.loski-muzej.si; Etnografski muzej Etar, Gabrovo, Bolgarija, in Rokodelski center Škofja Loka

ŠKOFJA LOKA

3. oktober, 10.00–13.00

pred Sokolskim domom, Mestni trg 17

BARVARSTVO NA LOŠKEM

Prve upodobitve barvarstva so se pojavile na freski Svete Nedelje v cerkvi v Crngrobu (naslikana v letih 1455–1460). Loški barvarji so sprva platno samo barvali, v 19. stoletju pa so nanj začeli tiskati različne vzorce. Na vodenem ogledu Škofje Loke bomo spoznali razvoj platnarstva na Loškem in barvanja lanenega platna. Sledila bo delavnica tiska na tekstil – na prtičke ali vrečke. Po navdihu modelov za modrotisk, ki so bili značilni za škofjeloško območje, bomo raziskali, kako s pomočjo štampljk še lahko tiskamo na blago.

Zavod Kres, katka@zavodkres.si, www.zavodkres.si

ŠKOFJA LOKA

6. oktober, 10.00–13.00

Podlubnik 1b

OBNOVA LESENIH STOLOV KOT PRENOS TRADICIONALNEGA MIZARSKEGA ZNANJA

Na razstavi si boste obiskovalci lahko ogledali restavrirane, od 60 do 80 let stare lesene stole, ki so po zaslugi dela dijakov in profesorja ponovno zaživele ter se kot dragoceni predmeti preteklosti vrnil v sodobno uporabo. Dijaki vam bodo predstavili postopek obnove, sami pa se boste lahko preizkusili na delavnici obdelave lesa in izdelave lesene pručke. Tako boste spoznali osnovne mizarске postopke in uporabo tradicionalnega orodja.

Šolski center Škofja Loka, primoz.kosir@scsl.si, scsl.si; Anže Jereb

ŠKOFJA LOKA

6. oktober, 18.00

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka,
Kapucinski trg 4

KALIGRAFSKA DELAVNICA ZA ZAČETNIKE

Na delavnici bomo z Janezom Jocifom, izkušenim kaligrafi in vsestranskim umetnikom, spoznavali osnove lepopisa in pisanja s peresom in tušem. Delavnica je namenjena mladini od 14. leta naprej in odraslim, ki si želijo ustvarjalnega druženja in prvih korakov v svet lepe pisave. Obvezne prijave na ana.miklavcic@knjiznica-skofjaloka.si.

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka,
ana.miklavcic@knjiznica-skofjaloka.si,
www.knjiznica-skofjaloka.si/dogodki/kaligrafska-delavnica-za-zacetnike

ŠKOFJA LOKA

7. oktober, 9.00 in 11.00

Sokolski dom, Mestni trg 17

V VRTINCU ČASA

Zaključna prireditev je posvečena raziskovanju dediščine v času hitrih sprememb. Otroci in mladi bodo z glasbo, plesom, likovnim ustvarjanjem, pripovedjo in gledališkim ustvarjanjem prikazali, kako lahko dediščina povezuje preteklost s sedanjostjo. S svojimi idejami bodo dokazali, da stare zgodbe, običaji in podobe krajev še vedno živijo med nami, navdihujejo prihodnost ter spodbujajo ustvarjalnost, sodelovanje in spoštovanje kulturnih vrednot.

Javni zavod 973, ada.trkulja@zavod973.si,
www.sokolskidom.si; Občina Škofja Loka,
OŠ Cvetka Golarja; OŠ Škofja Loka-Mesto;
OŠ Ivana Groharja; OŠ Jela Janežiča; Vrtec
Škofja Loka; Gimnazija Škofja Loka

ŠKOFJA LOKA

8. oktober–30. november, 18.00;
pon., tor., sre., pet. 8.00–19.00,
čet. 11.00–19.00, sob. 7.30–12.30

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, Šolska
ulica 6

»MISLIŠ KAJ NAME?«

Stare razglednice so dragocen zgodovinski vir, saj prikazujejo življenje in videz krajev v preteklosti, hkrati pa imajo zbirateljsko in čustveno vrednost. Razstava prinaša zbirko razglednic umetnika, fotografa in zbiratelja Milana Gogale. Predstavlja ljubezenske razglednice, voščilnice ob praznikih in razglednice, ki so si jih za izmenjavo sporočil pošiljali prijatelji in sorodniki.

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, sasa.
ambrozic@knjiznica-skofjaloka.si,
www.knjiznica-skofjaloka.si/dogodki/mislis-kaj-name-razstava-razglednic-zbiratelja-milana-gogale

9. oktober, 19.00

AKC Nama, Kapucinski trg 4

ODPRIMO PREDALE SPOMINOV – PRIPOVEDOVALSKI DOGODEK ZA ODRASLE

Kaj se skriva v predalih naših spominov? Kateri predmeti ostajajo z nami skozi čas in zakaj jih še vedno hranimo? Na pripovedovalskem večeru bomo skupaj odpirali predale osebnih spominov. S seboj bomo prinesli stare predmete, povezane z našim življenjem, in ob njih pripovedovali zgodbe, ki jih nosimo v sebi – drobce otroštva, družinske spomine, nenavadna srečanja, izgube, poti in prelomnice.

Kulturno društvo Grable, društvo za
kreativno grabljenje sveta,
drustvograble@gmail.com;
Kulturno društvo Alternator

TRŽIČ

21. september–23. oktober,
9.00–12.00

Vrtec Tržič, Cesta Ste Marie aux Mines 28

EN KOVAČ KONJA KUJE

Mesto Tržič je znano po številnih rokodelcih. Ker se z letošnjo temo spominjamo dediščine, ki počasi izginja, želimo obuditi eno najbolj prepoznavnih tržiških obrti – kovaštvo. Kovači so pomembno zaznamovali dediščino Tržiča, zato bodo otroci v našem vrtcu spoznavali njihovo delo, orodje in izdelke ter raziskovali sledi kovaške obrti po mestu. Povezali se bomo s Tržiškim muzejem, obiskali fužino Germovko in se z igro tudi sami preizkusili v kovaškem delu.

Vrtec Tržič, www.vrtec-trzic.si

2.–30. november, 9.00–12.00

Balos 4

NAŠI GRADOVI, NAŠA ZGODBA

Program je namenjen učencem tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja in jih na zanimiv in interaktiven način uvaja v svet kulturne dediščine. Ob spoznavanju gradov in življenja v srednjem veku učenci razvijajo sposobnost kritičnega iskanja in vrednotenja virov. Hkrati krepijo zavest o pomenu ohranjanja kulturne dediščine kot skupnega spomina in identitete. Pri oblikovanju in poteku ure bodo učenci aktivno sodelovali.

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič,
info@knjiznica-trzic.si,
www.knjiznica-trzic.si; Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

ŽELEZNICI

7. oktober, 17.00

pod lipama pred Jegličevo hišo (Racovnik 9)

SKRIL NA TERENU: ŽELEZNICI

Staro mestno jedro Železnikov je do danes ohranilo svoj fužinarski značaj. Nevarnost požarov je bila v času železarstva vseskozi prisotna, zato so v 19. stoletju hiše začeli pokrivati z negorljivo kritino – s skrilom in opeko. Na poti skozi stari del Železnikov nas bodo pritegnile predvsem stavbe, ki so še vedno pokrite s kritino iz skрила. Opazovali bomo detajle na strehah in prisluhnili zgodbam pod njimi.

Javni zavod Ratitovec, Muzej Železniki,
muzej.zelezniki@siol.net, jzr.si; Muzejsko
društvo Železniki

ŽIRI

1. oktober, 19.00

Tabor 2

PREDSTAVITEV KNJIGE: VLASTO KOPAČ – TIHA MOČ USTVARJANJA IN OGLED DOKUMENTARNEGA FILMA

Knjiga in film predstavljata v Novi vasi pri Žireh rojenega arhitekta Vlasta Kopača. Osvetljujejo Kopačeva študentska leta pri Jožetu Plečniku in sodelovanje pri načrtovanju Vrta vseh svetih, Kopačeve poveljne spomenike in spominska obeležja, ureditev Poti spominov in tovarištva, obnovo Plečnikovih Žal in ljubljanske tržnice, kot tudi Kopačevo življenjsko delo, projekt ureditve Velike planine.

Muzejsko društvo Žiri,
alojz.demsar@guest.arnes.si, muzej-ziri.si

15. oktober, 18.00

Tabor 2

ZELIŠČARSKA DEDIŠČINA ŽIROV

Pripravili bomo razstavo in spremljevalne dogodke o zeliščarski dediščini Žirov z okolico. Zbrali bomo pričevanja o tem, kako so nekoč na kmetijah in domačijah uporabljali zelišča za zdravje, prehrano in vsakdanje življenje. Zbirali bomo stare predmete, fotografije, pripomočke in druge dragocene spomine, povezane z zeliščarstvom in življenjem naših prednikov.

Muzejsko društvo Žiri,
alojz.demsar@guest.arnes.si, muzej-ziri.si

AJDOVŠČINA

28. september–2. oktober, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00

Pilonova galerija Ajdovščina, Prešernova ulica 3

STALNA ZBIRKA V VRTINCU SPREMEMB: KAKO VARUJEMO UMETNINE?

Posebno vodstvo po stalni zbirki Vena Piloni bo mlajšim obiskovalcem približalo umetnine tudi z vidika njihovega varovanja, hranjenja in razstavljanja. Ob delih bomo spregovorili o tem, kako svetloba, prostor, čas in sodobni muzejski standardi vplivajo na skrb za dediščino.

Pilonova galerija Ajdovščina, 031 687 492, pilonova.galerija@siol.net, www.venopilon.com

29. september, 19.00

Dom krajanov Ajdovščina, Prešernova ulica 26

SPOMINSKI OBJEKTI SOŠKE FRONTE NA AJDOVSKEM

David Erik Pipan, predsednik Društva soška fronta 1915–1917, bo predstavil različne vrste spominskih objektov, ki so nastali na širšem območju soške fronte še v času njenega trajanja. Poseben poudarek bo namenil tistim, ki so bili postavljeni na ajdovskem območju.

Goriški muzej Kromberk - Nova Gorica, kristina.furlan@goriskimuzej.si, www.goriskimuzej.si; Občina Ajdovščina

3. oktober, 10.00–11.30

Pilonova galerija Ajdovščina, Prešernova ulica 3

PO SLEDEH VENA PILONA: DEDIŠČINA V MESTU, KI SE SPREMINJA

Vodeni sprehod po izbranih točkah poti Vena Piloni po Ajdovščini bo obiskovalcem približal umetnikovo življenjsko in ustvarjalno okolje ter jih spodbudil k razmisleku o tem, kako se dediščina spreminja skupaj z mestom. Na poti bomo povezali umetnost, arhitekturo, osebne zgodbe in današnji pogled na kulturno dediščino.

Pilonova galerija Ajdovščina, 031 687 492, pilonova.galerija@siol.net, www.venopilon.com

AJDOVŠČINA

6. oktober, 14.00–15.30

Pilonova galerija Ajdovščina, Prešernova ulica 3

DEDIŠČINA NA DOTIK: ČUTNO VODSTVO PO PILONOV POTI

Čutno vodstvo po izbranih točkah Pilonove poti bo obiskovalce povabilo k počasnemu opazovanju Ajdovščine z dotikom, zvokom, svetlobo in materialnostjo prostora. Program odpira vprašanje dostopnosti dediščine in različnih načinov njenega doživljanja.

Pilonova galerija Ajdovščina, 031 687 492, pilonova.galerija@siol.net, www.venopilon.com

Ajdovščina, LOKAVEC

1. oktober, 8.00–12.00

Podružnična šola Lokavec, Lokavec 128

OHRANIMO GLAS DOMAČEGA NAREČJA

V goste bomo povabili dedke, babice in druge starejše krajanje ter se z njimi pogovarjali v domačem narečju. Učenci bodo zbirali narečne besede, njihove pomene in zgodbe ter pripravili slovar narečnih izrazov. Znanje bodo utrdili še s kvizom narečnih besed. Projekt spodbuja medgeneracijsko sodelovanje in ohranjanje nesnovne kulturne dediščine domačega kraja.

POŠ Lokavec, petra.terbizanslejo1@gmail.com

Ajdovščina, VRTOVIN

28. september–9. oktober, 7.00–16.00

Vrtovin 74

NE IZGUBIMO BESEDE ...

Učenci se podajajo na raziskovanje bogate jezikovne dediščine svojega kraja. S pomočjo starejših krajanov bodo zbirali narečne besede, izraze in pregovore ter jih povezovali s knjižnim jezikom. Zbrano gradivo bodo oblikovali v poseben slovar vrtovinskega narečja ter ga oživili tudi s pripovedovanjem in pisanjem zgodb. Vrhunec projekta bo razstava, na kateri bodo učenci predstavili svoje delo in odkrivali lepoto domače besede.

OŠ Dobravlje – PŠ Vrtovin, 031 429 720, tanja.maver-jamsek@os-dobravlje.si, psvrtovin.splet.arnes.si; KS Vrtovin

CERKNO

26. september–10. oktober,
7.30–14.00

Cerkno, Jesenica

SPREMEMBE SO STALNICA ŽIVLJENJA – KAJ PA JE DEDIŠČINA, KI JO JE VREDNO OHRANITI?

Učenci bodo obiskali lokalnega zbiralca predmetov etnološke dediščine in ustvarjalca miniaturnih stavbne dediščine (kozolcev, mlinov, žag). Po priporočilih stroke in s tradicionalnimi materiali je obnovil nekdanjo kaščo, v kateri hrani restavrirane predmete, povezane s tradicionalnimi znanji in poklici iz domačega okolja. Učenci bodo izvedeli, kaj ga je spodbudilo k temu delu, spoznavali bodo narečne izraze za predmete ter znanja in poklice iz preteklosti ter opazovali kulturno krajino vasi.

Osnovna šola Cerkno

Cerkno, ZAKOJCA

20. september, 11.30 prireditev s
kulturnim programom
15.00 Ko strune zazvene

Zakojca 10

JEZIK IN DEDIŠČINA: DAN ODPRTIH VRAT BEVKOVE DOMAČIJE

Vljudno vabljeni na dan odprtih vrat domačije pisatelja France Bevk, kjer bomo skupaj odkrivali bogastvo kulturne dediščine in še posebej jezika, za katerega se je France Bevk vztrajno zavzemal. Jezik ostaja temelj naše identitete in živa vez med preteklostjo, sedanjostjo in prihodnostjo Slovencev. Poleg osrednje prireditve, ki bo posvečena tudi pesniku Srečku Kosovelu, bo na programu tudi nastop kvarteta citer Glasbene šole Idrija.

Mestni muzej Idrija,
info@muzej-idrija-cerkno.si,
www.muzej-idrija-cerkno.si; Zavod za
turizem Cerkno

IDRIJA

22. september, 17.00

Izspisniki jaška Inzaghi

OŽIVITEV RUDARSKÉ DEDIŠČINE NA OBLAČJU JAŠKA INZAGHI, OTVORITVENI DOGODEK

Obnovljena rudniška dediščina pripoveduje zgodbe o 500-letnem delovanju idrijskega rudnika, o rudarjih in njihovem delu. Del te zgodbe so tudi obnovljeni izspisniki (púki) na območju Barbar, ki pričajo o nekdanjem prevozu rude iz jaška Inzaghi do Bašerije, kjer so rudo sortirali, drobili, sejali in tako ločili po velikosti za različne peči v topilnici. Jašek Inzaghi je segal do XI. obzorja (globina 302,4 m). Za izvoz rude je služil od leta 1890 pa vse do leta 1956.

Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, infohg@cudhg-idrija.si,
www.cudhg-idrija.si; Občina Idrija;
Mestni muzej Idrija

29. september, 17.00

U malnu, Levstikova ulica 11

HIŠA, KI BI RADA IMELA SONCE, URA PRAVLJIC

Prebrali bomo knjigo Hiša, ki bi rada imela sonce, se pogovarjali o različnih bivaljskih preteklosti in arhitekturah ter ustvarjali sanjske hiše. Dogodek je namenjen družinam in otrokom od 4. leta dalje.

Mestna knjižnica in čitalnica Idrija,
milanka.trusnovvec@guest.arnes.si;
KUD Birštát

2. oktober, 18.00

Levstikova ulica 11

IDRIJSKE LJUDSKE PRIPOVEDI

Predstavili bomo idrijske folklorne pripovedi, ki so objavljene v znameniti knjigi Antona Maillyja z naslovom Sagen aus Friaul und den Julischen Alpen (1922). Nekatera besedila iz te zbirke so dandanes v mestu domala neznana in sodijo v dediščino, ki počasi izginja iz zavesti meščanov. Ob tem bo prikazanih nekaj vidikov povezave med dediščino in identiteto lokalne skupnosti. Spoznali bomo tudi, kako je Anton Mailly povezan z Idrijo.

Kulturno-umetniško društvo Birštát,
kud.birstat@gmail.com,
kudbirstat.splet.arnes.si

Idrija, SPODNJA IDRIJA

29. september, 18.00

Na vasi 18

SLIKARSKA PODOBA JASLIC V IDRIJSKI ČIPKI

Dogodek povezuje spomine na božične jaslice s predstavitvijo klekljanega triptiha, ki so ga ustvarile članice Društva klekljaric idrijske čipke, skupina Spodnja Idrija, v sodelovanju s slikarjem Nandetom Rupnikom. Predstavili bomo klekljane figure Svete družine, Svetih treh kraljev in pastirja, spregovorili o tradiciji jasličarstva in klekljanja ter prikazali nastajanje del s projekcijo celotnega procesa.

Društvo klekljaric idrijske čipke, dkic.
idrija@gmail.com, www.facebook.com/
dkic.idrija; Krajevna skupnost Spodnja
Idrija, Turistično društvo Fara

KOBARID

3. oktober, 11.00–13.00

center Kobarida

OKUSI DEDIŠČINE

Izkuševne delavnice za otroke in družine, namenjene spoznavanju dediščine lokalnega okolja. Dogodek bo v sodelovanju lokalnih organizacij in institucij povezal kulturno in naravno dediščino, lokalne okuse in ustvarjalnost. Potekal bo v okviru Festivala, festivala okusov in umetnosti. Če bo močno deževalo, bo program z delavnicami izveden v prostorih OŠ Kobarid.

Triglavski narodni park,
triglavski-narodni-park@tnp.si, www.tnp.si;
Turizem Dolina Soče; Vrtec in OŠ Simona
Gregorčiča Kobarid; Fundacija Poti miru;
Kobariški muzej; Tolminski muzej; Posoški
razvojni center

NOVA GORICA

5.–10. oktober, 9.00–13.00

Franciškski samostan Kostanjevica v
Novi Gorici, Škrabčeva ulica 1

ZAKLADI NAŠE KOSTANJEVICE

Na območju frančiškanskega samostana Kostanjevica in bližnjega Rafutskega parka bomo izvajali vodene ogleda, delavnice, predstavitve in praktične prikaze restavratskih posegov. Dogodki so namenjeni izobraževanju otrok in odraslih in spoznavanju pomembne lokalne kulturne dediščine.

ZVKDS, OE Nova Gorica,
minka.osojnik@zvkd.si; Franciškski
samostan Kostanjevica v Novi Gorici

NOVA GORICA

6. oktober, 19.00

Grad Kromberk, Grajska cesta 1

PO POTEH GLAŽUTARJEV NA GORIŠKEM

Muzejski torkov večer bo posvečen krhkosti in vztrajnosti glažutarke dediščine Trnovskega gozda, ki jo predstavlja čezmejni projekt Po poteh glažutarjev na Goriškem. Dogodek nas bo popeljal v čas glažutarjev, ki so sredi gozdov oblikovali posebne skupnosti in zaznamovali kulturno krajino Goriške. Ob projekciji dokumentarnega filma Stekleni čas bomo razmišljali o tem, kako hitro lahko dediščina izgine in kako pomembno jo je raziskovati, varovati ter prenašati prihodnjim generacijam.

Goriški muzej Kromberk – Nova Gorica,
kristina.furlan@goriskimuzej.si,
www.goriskimuzej.si; ZRC SAZU ZIMK

Renče - Vogrsko, RENČE

8. oktober, 17.00

Osnovna šola Lucijana Bratkoviča Bratuša
Renče

DEDIŠČINA V VRTINCU SPREMEMB, RENŠKI MLIN

V središče tematske predstavitve smo postavili tehnično dediščino, predvsem mlin, in vlogo tehnične dediščine za napredek kraja. Mlin v Renčah ob reki Vipavi so zgradili leta 1923, namenjen je bil predvsem mletju koruze, ajde in pšenice. Imel je valjni mlin z večjimi in manjšimi valji ter mlin-ske kamne. Ob mlinu so stale še elektrarna, hladilnica in žaga. Tehnične pridobitve so v kraj prinesle napredek in spodbudile njegov razvoj. Na šoli bomo pripravili razstavo o mlinu in elektrarni, ki jo bo spremljala predstava z nastopom učencev.

OŠ Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče,
anka.lipicer@guest.arnes.si,
www.os-rence.si

Tolmin, GRAHOVO OB BAČI

3. oktober, 9.00–16.00

Grahovo ob Bači 47

14. POHOD PO TEMATSKI POTI NA SVOJI ZEMLJI

Tematska pot povezuje filmsko dediščino prvega slovenskega zvočnega celovečernega filma s kraji snemanja v Baški grapi. Med Grahovim ob Bači in Koritnico obiskovalce vodijo informativne table s prizori iz filma, dopolnjene s spletnimi in medijskimi vsebinami. Pot ponuja razglede in predstavlja domačine, ustvarjalce filma, dediščino NOB, cerkev, rimski zid in prvo čebelarstvo društvo na tem območju. Pohod vsako leto dopolnjuje kulturni program.

KTT Društvo baška dediščina,
041 601 248, ktt.dbd@gmail.com, baska-
dediscina.si; KS Grahovo ob Bači; PGD
Grahovo ob Bači

Tolmin, HUDAJUŽNA

20. september, 9.00

Hudajužna–Zakojca–Hudajužna

16. POHOD PO BEVKOVI POTI

Udeleženci se bodo zbrali pri informacijski točki Franceta Bevka v Hudajužni, kjer jim bodo s kratkim kulturnim programom predstavili Baško grapo ter življenje in delo Franceta Bevka. Med hojo proti Zakojci bomo prebrali izbrane odlomke iz Bevkovih del. Pot je nezahtevna in traja približno uro in pol. Pohod se konča na Bevkovi domačiji, kjer sledi skupno srečanje vseh pohodnikov ter zaključni kulturni program.

KTT Društvo baška dediščina, 041 601 248,
ktt.dbd@gmail.com, baskadediscina.si;
Turizem Cerkno; KS Hudajužna – Obloke;
Muzej Cerkno; TD Pod Kojco; Turistična
kmetija Pri Flandru

Tolmin, JAVORCA

4. oktober, 10.00–17.00

spominska cerkev Svetega duha v Javorci

DAN ODPRTIH VRAT, JAVORCA

Spominska cerkev v Javorci nagovarja k miru, solidarnosti in človečnosti. Od leta 2018 nosi tudi znak evropske dediščine. Vstop je prost.

Turizem Dolina Soče, 05 38 00 480,
info.tolmin@dolina-soce.si,
www.dolina-soce.si, www.javorca.info

ČRNOMELJ

**28. september–9. oktober,
8.20–12.40**

Bela krajina

SLEDI PRETEKLOSTI ZA PRIHODNOST

V okviru kulturnih dni bodo učenci z udeležbo na različnih delavnicah, ogledih in z medgeneracijskim sodelovanjem spoznavali stare običaje, igre, zgodbe, obrti in stavbno dediščino svojega kraja. Odkrivali bodo, kako dediščina še danes živi med nami. Ob tem bodo razmišljali o pomenu ohranjanja dediščine, njenem povezovanju s sodobnim načinom življenja in njeni vrednosti za prihodnje generacije.

OŠ Mirana Jarca Črnomelj,
katjakplut@gmail.com, www.osmjc.si

KOČEVJE

**26. september–10. oktober,
7.30–12.00**

Osnovna šola Stara Cerkev, Stara Cerkev 21

SREČEVANJE S PRETEKLOSTJO V DOMAČEM KRAJU

Z učenci bomo raziskovali stavbno dediščino domačega kraja – vasi Stara Cerkev, v kateri stoji šola. Poudarek bo na raziskovanju zgodovine vaške gostilne. Ena od učenk je potomka lastnikov gostilne, zato bo preteklost zanimivo pogledati z bolj osebne perspektive. Izsledke bomo predstavili ostalim učencem šole, vaščanom in lokalni skupnosti.

OŠ Stara Cerkev
gabrijela.pohar@gmail.com

KOSTEL, Fara

7. oktober, 9.00

Osnovna šola Fara, Fara 3

ŠTORJE, KI MI JIH JE PRIPOVEDOVAL AJTA STARI

Pokrajinski muzej Kočevje je izdal knjigo Štorje, ki mi jih je pripovedoval ajta stari. Zgodbe, ki se nanašajo na Kostel, je zapisala gospa Frančiška Tekavec. Slišala jih je med letoma 1952 in 1962, njihovi pripovedovalci na Kostelskem pa so danes že pokojni. Zgodbe iz otroštva je gospa najprej pripovedovala svojim otrokom in vnukom, nato pa jih je tudi zapisala, da ne bi utonile v pozabo. Zgodbe iz knjige bomo s pripovedovanjem predstavili otrokom v vrtcu.

Pokrajinski muzej Kočevje, 01 895 03 03,
info@pmk-kocevje.si,
www.pmk-kocevje.si; OŠ Fara

METLIKA

25. september, 13.00

Belokranjski muzej Metlika, Trg svobode 4

UJEMI BARVE BELE KRAJINE

Na ustvarjalni delavnici za osnovnošolce bodo udeleženci spoznali belokranjsko nošo in Belokranjce. Izdelali bodo možička (kopitljačka), ga oblekli v tradicionalno nošo in ga nato preoblikovali v barvit pop art lik. Ustvarjanje bodo dopolnjevale kratke naloge in križanka o belokranjski dediščini.

Belokranjski muzej Metlika,
alenka.mislja@guest.arnes.si,
belokranjski-muzej.si

**26. september–10. oktober,
9.00–16.00**

Šolska ulica 7

DEDIŠČINA NEKOČ IN DANES

Raziskovali bomo bogato kulturno dediščino Bele krajine. Z različnimi dejavnostmi bomo spoznavali tradicionalno kulinariko, običaje, ljudsko izročilo in način življenja v našem kraju nekoč. Učenci bodo odkrivali pomen ohranjanja dediščine in razmišljali o tem, kako se tradicija prepleta s sodobnim načinom življenja.

OŠ Metlika, urska.dragovan@osmetlika.si,
www.osmetlika.si

NOVO MESTO

7. oktober, 16.00

Grad Grm, Skaliskega ulica 1

VOĐENJE: PARK OB GRADU GRM NEKDAJ, DANES IN V PRIHODNJE

Mitja Simič, univ. dipl. inž. krajinske arhitekture in konservatorski svetovalec na ZVKDS, OE Novo mesto, bo predstavil zgodovino in razvoj območja ob gradu Grm, kjer najdemo še edini ohranjeni grajski park na območju Novega mesta. Udeleženci bodo spoznali zgodovinski razvoj parka, njegove ohranjene elemente, izzive varovanja dediščine ter možnosti revitalizacije in prihodnjega urejanja prostora. Predstavljene bodo tudi aktualne pobude za ureditev parkovnih površin.

Zavod Novo mesto, tic@novomesto.si,
visitnovomesto.si; ZVKDS, OE Novo mesto

**26. september–10. oktober,
9.00–12.00**

Enota Ostržek, Ulica Danila Bučarja 2

ZGODBE NAŠE DEDIŠČINE

V sodelovanju s Knjižnico Mirana Jarca Novo mesto bomo v okviru projekta raziskovali kulturno dediščino kraja, odkrivali stare predmete in fotografije ter spoznavali življenje nekoč in danes. Otroke in starše bomo spodbujali k odkrivanju preteklosti in iskali drugačnosti našega sveta s prebiranjem literature iz knjižnice.

Vrtec Pedenjped, enota Ostržek,
vesna.prslja@pedenjpednm.si

**26. september–10. oktober,
8.00–14.00**

Gimnazija Novo mesto, Seidlova cesta 9

DEDIŠČINA V VRTINCU SPREMEMB

Dijaki interdisciplinarnega tematskega sklopa Srednji vek bodo samostojno raziskovali, kako sta se skozi čas spreminjala videz in funkcija Glavnega trga v Novem mestu. O svojih ugotovitvah bodo poročali pri pouku.

Gimnazija Novo mesto,
matjaz.stih@gimnm.org, www.gimnm.org

SEMIČ

18. september, 8.00–17.00

Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič, Šolska ulica 1

V SONČNI DAN

V sončni dan je celodnevni ekstpore mladih likovnikov Bele krajine, sodelujočih Unescovih šol jugovzhodne Slovenije in partnerske šole iz Hrvaške. Udeleženci likovnega srečanja bodo ustvarjali na podlagi Krakarjeve poezije. Projekt povezuje literarno in likovno umetnost ter krepi kulturno identiteto Bele krajine.

OŠ Belokranjskega odreda Semič,
vlasta.henigsmann@guest.arnes.si,
www.osbos.eu; Društvo likovnih
ustvarjalcev Semič

24. september, 8.20–12.50

Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič, Šolska ulica 1

SKOZI OBJEKTIV ČASA: KOČEVARSKA VAS MED DEDIŠČINO IN SPREMEMBAMI

Vabimo vas na fotografsko potovanje v skrivnostno kočevsko vas, kjer se zdi, da je čas obstal, in kjer vsak kotiček pripoveduje svojo zgodbo. Sprehodili se bomo po vasi, občudovali starodavne kamnite hiše in odkrivali zapuščene predele, ki skrivajo še neodkrita presenečenja. Projekt združuje ljubezen do fotografije in željo po ohranjanju kulturne dediščine.

OŠ Belokranjskega odreda Semič,
miha.henigsmann@osbos.si, www.osbos.eu;
Zveza kočevskih organizacij

24. in 26. september

Kulturni center Semič, RTC Gače

12. DNEVI KOČEVARSKÉ KULTURE 2026

Kočevarji so več kot 600 let živeli na območju Bele krajine in Kočevskega roga ter nam zapustili izjemno bogato dediščino – jezik, kulturo, kulinariko in številne običaje, ki še danes bogatijo naš prostor. Vsebinsko bogat program bo ponudil edinstven vpogled v življenje Kočevarjev nekoč in danes: ogled filma s pogovorom, pohod po Črnošnjiški dolini in sejamski dan.

Kulturni center Semič, tic@kc-semic.si,
www.kc-semic.si; OŠ Belokranjskega
odreda Semič; Planinsko društvo Semič;
KUD Jože Mihelčič Semič; RTC Gače

SEMIČ

25. september, 8.20–12.50

Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič, Šolska ulica 1

ŠOLSKA DEDIŠČINA V VRTINCU SPREMEMB

Učenci bodo raziskovali, kako je potekal pouk nekoč, katere pripomočke so uporabljali, kakšna pravila so veljala in kako se je šola skozi čas spreminjala. Učenci bodo izvedli intervjuje in v šolo prinesli stare šolske predmete. Ob zbranih informacijah bodo primerjali šolo nekoč in danes ter razmišljali, kaj iz šolske dediščine izginja in kaj želimo ohraniti tudi za prihodnost.

OŠ Belokranjskega odreda Semič,
alenka.avgustin@osbos.si

**26. september–10. oktober,
9.00–12.00**

Enota vrtec Sonček, Šolska ulica 2

DEDIŠČINA V ROKAH NAJMLAJŠIH: OHRANJAMO DEDIŠČINO NAŠEGA KRAJA

Otroci bodo raziskovali, kaj je dediščina ter zakaj in kako se ta ohranja. Nekateri bodo med sprehodi v lokalnem okolju raziskovali snovno kulturno in naravno dediščino, drugi se bodo posvetili nesnovni dediščini našega kraja. Poiskali bomo posameznike, ki se ukvarjajo z ohranjanjem dediščine, da nam bodo povedali, zakaj in kako to počnejo. Otroci bodo med raziskovanjem veliko plesali, peli, zbirali recepte in likovno ustvarjali.

OŠ Belokranjskega odreda Semič, Enota
vrtec Sonček

26. september, 8.00–17.00

Gače (Gričice)

ŽIVETI DEDIŠČINO KOČEVARJEV: SLIKARSKO USTVARJANJE NA GAČAH

Slikarska kolonija v nekdanji kočevski vasi Gače (Gričice) bo posvečena umetniškemu raziskovanju ostankov kočevske dediščine. Udeleženci bodo na prostem ustvarjali po zgodovinskem uvodu in vodenem ogledu vasi, v kateri so še danes vidne sledi nekdanjega življenja. Kolonija spodbuja razmislek o ranljivosti kulturne krajine in o pomenu umetnosti pri ohranjanju in oživljanju dediščine v času hitrih sprememb.

Društvo likovnih ustvarjalcev Semič,
vlasta.henigsmann@guest.arnes.si,
www.osbos.eu; Zveza kočevskih
organizacij

SEMIČ

30. september, 8.20–12.50

Kulturni center Semič, cerkev sv. Štefana,
Krakarjeva rojstna hiša, pokopališče

PESEM IN DEDIŠČINA: SEMIČ V VRTINCU SPREMEMB SKOZI KRAKARJEVE OČI

Nepremično kulturno dediščino kraja bomo spoznavali tudi ob poeziji lokalnega pesnika Lojzeta Krakarja. V njegovih pesmih bomo odkrivali, kako so spremembe zaznamovale pesnikov rojstni kraj. S tem dnem, ki bo obsegal sprehod od cerkve svetega Štefana s taborskim obzidjem, mimo doprsnega kipa Lojzeta Krakarja in njegove rojstne hiše vse do pesnikovega nagrobnika, bomo zaznamovali Krakarjevo leto.

OŠ Belokranjskega odreda Semič,
anja.petrovic@osbos.si

1. oktober, 8.00–13.00

Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič, Šolska ulica 1

SMUK IN SEMENIČ NEKOČ IN DANES

Učenci bodo spoznavali gradove v okolici Semiča ter povezanost gorenjskega pesnika Simona Jenka s tem krajem. Pri tem bodo gradove locirali na zemljevidu ter jih poustvarjali tako likovno kot tudi besedno. Na enem izmed gradov, Podturnu, je svojo pesniško muzo, domačo hčer Leopoldino Kuralt, srečal prav Jenko. Učenci se bodo tudi sami preizkusili v pesnjenju.

OŠ Belokranjskega odreda Semič,
nina.grahek@osbos.si

2. oktober, 18.00

Kulturni center Semič, Prosvetna ulica 4

ŽIVLJENJE S PREDNIKI: OBČUTIMO VELIČINO VAŠKE DEDIŠČINE

Predstavitve knjige, ki na primeru Osojnika s pripovedjo, spomini in bogatim kulturnim izročilom odstira življenje naših prednikov ter ohranja dragoceno dediščino slovenskega podeželja. Dogodek bo priložnost za razmislek o pomenu ohranjanja lokalne identitete, običajev in vrednot, ki so zaznamovale življenje na vasi nekoč in danes.

Kulturni center Semič, tic@kc-semic.si;
Belokranjsko gobarsko društvo

SEMIČ

6. oktober, 8.20–12.50

Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič, Šolska ulica 1

KOČEVARSKA DEDIŠČINA: UČENJE, USTVARJANJE IN OHRANJANJE

Delavnice bodo učencem približale bogato dediščino Kočevarjev. Spoznavali bodo njihovo zgodovino, nošo in kulinariko ter z likovnim ustvarjanjem in izdelavo plakatov raziskovali ranljivost te dediščine. Ob tem bodo razmišljali, kako v času hitrih sprememb ohranjati nesnovno in kulturno dediščino.

OŠ Belokranjskega odreda Semič,
vlasta.henigsmann@guest.arnes.si,
www.osbos.eu; Zveza kočevarskih
organizacij

8. oktober, 8.20–12.50

Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič, Šolska ulica 1

MODRI ODTISI DEDIŠČINE

Delavnica cianotipije v semiškem parku povezuje naravno in kulturno dediščino v duhu teme Dediščina v vrtincu sprememb. Udeleženci bodo iz rastlin, stelje in drugih značilnosti parka ustvarjali modre odtise – cianotipije, ki bodo postale vizualni zapis trenutnega stanja krajine. Ob tem bodo razmišljali o spremembah v naravi, izginjanju vrst in pomenu tradicionalne rabe prostora. Nastal bo »modri arhiv« dediščine.

OŠ Belokranjskega odreda Semič,
miha.henigsmann@osbos.si, www.osbos.eu;
Društvo likovnih ustvarjalcev Semič

8. oktober, 8.20–12.50

Osnovna šola Belokranjskega odreda
Semič, Šolska ulica 1

KO SE OGLASIJO SVATJE: DAN SEMIŠKE OHČETI

Spoznavali bomo šege in običaje, povezane s semiško ohceto – od priprav na poroko do obredov, oblačil, jedi, plesov ter pomena skupnosti nekoč. V goste bomo povabili zunanje sodelavce, ki bodo predstavili ženitovansko kolo, tkanje in značilne običaje. Učenci se bodo ta ples naučili, prepevali belokranjske ljudske pesmi ter se preizkusili v izdelavi prtičev za doto.

OŠ Belokranjskega odreda Semič

SEMIČ

8. oktober, 9.00–12.50

Muzejska hiša Semič, Štefanov trg 7

KUHINJA SKOZI ČAS

Delavnica Kuhinja skozi čas je namenjena učencem osnovne šole. Z ogledom starih kuhinjskih pripomočkov, kratkih besedil in QR-kod bodo raziskovali, kako se je kuhinja spreminjala skozi čas. Učenci bodo primerjali pripomočke nekoč in danes ter svoje ugotovitve utrdili z reševanjem delovnega lista.

OŠ Belokranjskega odreda Semič,
jasna.hrastar@osbos.si

13.–15. november

Kulturni center Semič, Prosvetna ulica 4

39. MARTINOVNO IN 19. PRAZNOVANJE JESENI

Jesen je čas, ko narava počasi odhaja k počitku, šrambe pa se napolnijo. To je tudi obdobje, ko imajo ljudje več časa za druženje, pogovor in sodelovanje. Letošnja rdeča nit dogodka je povezana s temo Dediščina v vrtincu sprememb – priložnosti in izzivi. S programom želimo poudariti pomen ohranjanja lokalne dediščine, običajev, znanj in naravnih bogastev, ki tudi v sodobnem času ostajajo pomemben del naše identitete in povezovanja skupnosti.

Kulturni center Semič, tic@kc-semic.si,
www.kc-semic.si; Društvo vinogradnikov
Semič ter druga društva in organizacije

STRAŽA

3. oktober, 18.00

Župnijska cerkev, Vavta vas 48

RESTAVRIRANA TABERNAKELJ IN SLIKA SV. JAKOBA

Restavratorka nas bo najprej seznaniła s potekom in rezultati obnove tabernaklja avtorja arhitekta Ivana Pengova, ki je potekala v letu 2026. Nato si bomo ogledali še pravkar restavrirano sliko sv. Jakoba z nekdanjega župnijskega bandera.

Župnija Vavta vas,
zupnija.vavta.vas@gmail.com,
www.vavta-vas.si

ŠKOCJAN

8. oktober, 7.30–12.40

Osnovna šola Frana Metelka Škocjan,
Škocjan 51

METELKOV DAN 2026 – GUTENWERD – IZGUBLJENI SREDNJEVEŠKI TRG: KAR POZNA MO, LAHKO OHRANIMO

Učenci bodo spoznavali Gutenberg – nekdanji trg ob spodnji Krki, ki v slovenskem in evropskem merilu velja za izjemno pomembno, danes opuščeno urbano srednjeveško naselbino. Življenje v njem bodo odkrivali z ogledom razstave, na srečanju z arheologom dr. Tomažem Nabergojem, na ustvarjalni delavnici, z raziskovanjem arheoloških najdb ter spoznavanjem tradicionalnih obrti, srednjeveške prehrane, glasbe in iger.

OŠ Frana Metelka Škocjan

ŽUŽEMBERK

9. oktober, 10.00

Grajski trg 33 in grad Žužemberk

GRAD ŽUŽEMBERK V VRTINCU SPREMEMB

Učenci in drugi otroci bodo spoznavali zgodovino gradu in življenje v srednjem veku. Prislulnili bodo srednjeveškim pravljicam, poskusili hrano tistega časa, se prelevili v viteze in princeze ter se spopadli z izzivom, kako srednjeveški grad prestaviti v moderni čas.

OŠ Žužemberk,
tinka.fric-kocjaz@guest.arnes.si,
www.oszuzemberk.si; Vrtec Sonček pri OŠ
Žužemberk; mateja.kuhelj@guest.arnes.si,
www.vrtecuzemberk.si; Zavod Žužemberk

SKRIVNOSTI IZ VODÁ

1. MEDNARODNI DAN PODvodNE KULturne DEDIŠČINE

CELJE

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije,
Območna enota Celje, Glavni trg 1
9. september, 10.00, odprtje
9. september–30. november, pon.–pet. 8.00–15.00

IZOLA/ISOLA

Sončno nabrežje/*Riva del Sole*
8. september/settembre, 10.00, odprtje/*inaugurazione*
8.–18. september/settembre

KOPER/CAPODISTRIA

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije,
Območna enota Piran, Ukmarjev trg/*Istituto per la
tutela del patrimonio culturale della Slovenia, Unita
territoriale di Pirano, piazza Ukmar 2*
september/settembre–30. november/novembre,
pon./lun.–pet./ven. 8.00–15.00

LJUBLJANA

park pred Gruberjevo palačo, Zvezdarska ulica 1
21. avgust–30. november

PTUJ

Pokrajinski muzej Ptuj Ormož, Ptujski grad, Na gradu 1
22. september, 10.00, odprtje
22. september–1. november, pon.–ned. 8.00–20.00

21. avgust 2026, prvi mednarodni dan podvodne kulturne dediščine

Generalna konferenca UNESCO je Konvencijo o varovanju podvodne kulturne dediščine sprejela 2. novembra 2001, Republika Slovenija pa jo je ratificirala in vključila v področno zakonodajo leta 2008. Konvencija določa mednarodna načela raziskovanja, varovanja in upravljanja podvodne kulturne dediščine ter spodbuja sodelovanje med državami. V letu 2025 je Generalna konferenca UNESCO 21. avgust razglasila za mednarodni dan podvodne kulturne dediščine.

Podvodna kulturna dediščina obsega vse ostaline človekovega obstoja s kulturnimi, zgodovinskimi ali arheološkimi značilnostmi, ki so pod vodo ohranjene najmanj sto let. Temeljno načelo konvencije je ohranjanje dediščine in situ, torej na mestu odkritja. Podvodne arheološke najdbe niso zaklad, namenjen iskanju, zbiranju ali prodaji, temveč del skupne kulturne dediščine, ki jo je treba strokovno raziskovati, dokumentirati in ohranjati.

Slovenija se ponaša z eno najdaljših tradicij podvodnih arheoloških raziskav v Evropi. Začetki segajo v leto 1884, ko je Karel Dežman v Ljubljani pri Vrhniki organiziral eno prvih sistematičnih podvodnih arheoloških raziskav v Evropi. Tehnološki razvoje potapljaške opreme in opreme za daljinsko preučevanje morskega dna v drugi polovici 20. stoletja je tudi v Sloveniji spodbudil pospešen razvoj podvodne arheologije.

V letu 2026 torej prvič obeležujemo mednarodni dan podvodne kulturne dediščine. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije pripravlja več dogodkov pod skupnim naslovom Skrivnosti iz vodá. Prav na mednarodni dan podvodne kulturne dediščine bomo v parku pred Gruberjevo palačo odprli razstavo na prostem. V septembru bo sledilo odprtje razstave na sedežu Območne enote Celje in razstave na sedežu Območne enote Piran, začeli pa bomo tudi serijo gostovanj z razstavami na prostem, ki bo sprva na ogled na spodnjem dvorišču Ptujskega gradu. Sledila bodo gostovanja v Murski Soboti, na Vrhniki, v Tolminu, Kostanjevici na Krki in drugod.

Za prvo obeleževanje mednarodnega dne podvodne kulturne dediščine z omenjenimi razstavami želimo obiskovalcem pričarati občutke potapljača raziskovalca, ko v mulju na dnu reke, jezera ali morja zagleda predmet, ki ga je izdelal človek. Trenutek, ko v slabi vidljivosti podvodnega okolja prvič zagleda obrise predmeta, spremljata veselje in radovednost, ali bo ravno ta predmet razkril novo zgodbo preteklosti.

Vljudno vabljeni!

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

MEŽICA

29. september, 8.00–12.00

Geopark info center Mežica – Podzemlje Pece

SKRIVNOSTI, ZAPISANE V KAMNINAH – DEDIŠČINA GEOPARKA KARAVANKE

Na ustvarjalnih in raziskovalnih delavnicah bomo odkrivali skrivnosti, zapisane v kamninah in kulturni krajini. Ob letošnji temi Dediščina v vrtincu sprememb – priložnosti in izzivi bomo raziskovali, kako so naravni procesi, rudarstvo, življenje ljudi in sodobne spremembe skozi čas oblikovali prostor Mežiške doline in njegovo dediščino.

Zavod RS za varstvo narave, OE Maribor, lenka.stermecki@zrsvn.si; Podzemlje Pece – Turistični rudnik in muzej, Karavanke UNESCO Globalni Geopark, OŠ Mežica

MISLINJA

29. september, 8.00–12.30

Osnovna šola Mislinja z okolico

DEDIŠČINA ROKODELSKIH OBRTI – OŽIVLJANJE IN POUSTVARJANJE

Na OŠ Mislinja bomo izvedli dan dejavnosti za vse četrtošolce. Učenci se bodo najprej seznanili z dediščino rokodelskih obrti v okolici Mislinje, nato pa z igro in na praktičnih delavnicah spoznavali stare obrti (rezbarjenje lesa, polstenje, kvačkanje, pletenje ...). V teh rokodelskih spretnostih se bodo preizkusili tudi sami in z lastnimi idejami in ustvarjalnostjo izdelali sodobne izdelke, ki jih bodo kasneje predstavili in prikazali na sejmju.

Koroški pokrajinski muzej, aleksandra.cas@kpm.si; Podjetniški center SG, eva.straser@pc-sg.si

MISLINJA

30. september, 9.30–11.00

Osnovna šola Mislinja in Podružnična osnovna šola Dolič z okolico

MOJ KRAJ IN NJEGOVA KULTURNA IN ARHITEKTURNA DEDIŠČINA – POGLED NAPREJ

Tretješolci bodo spoznavali svoj domači kraj in njegovo kulturno dediščino. Ogledali si bodo stavbe skozi čas in preučili tiste, ki so spomeniško zaščitene. Razmišljali bodo o možnostih, kako za naslednje rodove na različne načine ohraniti dediščino (obuditev aktivnosti iz preteklosti, obnova stavb ...). Na koncu bodo izdelali plakate z idejami, kako bi dediščino iz preteklosti zavarovali, obnovili in oživili, da bi znova zaživila in se ohranila v prihodnosti.

Koroški pokrajinski muzej, aleksandra.cas@kpm.si

MISLINJA

1. in 2. oktober, 10.00

Vrtec Mislinja in vrtec Dolič z okolico

POTEPANJE Z RADOVEDNIM POPKOM

S sodobnim muzeološkim pristopom želimo v sodelovanju z vzgojiteljicami popularizirati dediščino domačega kraja in podati smernice za prenos znanja o lokalni kulturni dediščini na mlajše. Z otroki bomo spoznavali lokalno kulturno in stavbno dediščino, in sicer s pomočjo muzejske maskote Radovednega Popka ter kažipotom, na katerem bomo označevali obravnavane teme. Terenski izkušnji bo sledila ustvarjalnica v vrtčevskih skupinah.

Koroški pokrajinski muzej, aleksandra.cas@kpm.si; Vrtec Mislinja spela.tovsak@gmail.com

MISLINJA

8. oktober, 11.00

Sentilj pod Turjakom, Mislinja

(Z)GODBA

Ob ulični razstavi Muzika bo špilala, ki bo ob 120. obletnici Babnikove godbe (1906–2026) na ogled na več lokacijah v občini Mislinja, se bomo povezali s člani Društva upokojencev Mislinja. Zgodba o godbi, ki se je iz skromne vaške zasedbe razvila v protokolarno godbo na pihala Občine Mislinja, bo navdih za obujanje spominov na preteklo stoletje, njihova fotografska sekcija Fotofirbci pa bo na svojstven način beležila trenutke, doživetja in zgodovinska dejstva o Babnikovi godbi.

Koroški pokrajinski muzej,
aleksandra.cas@kpm.si, www.kpm.si

RADLJE OB DRAVI

8. oktober, 9.00

Koroški pokrajinski muzej, Muzej Radlje ob Dravi, Koroška cesta 68

DVOREC RADLJE, IZ PRETEKLOSTI V PRIHODNOST

Dvorec Radlje, pomemben kulturni spomenik, so v preteklih letih obnovili v okviru projekta Dvorec Radlje – kulturno in gozdno središče zgornje Dravske doline. Na vodenem ogledu bodo osnovnošolski otroci spoznali njegovo zgodovino, ohranjeno slikovno gradivo pa jim bo dalo vpogled v spremembe, ki jih je stavba doživela skozi čas. Spoznali bodo tudi, kako je potekala obnova, in si ogledali novo stalno razstavo Sonaravno z gozdom, po slehah Franja Pahernika.

Koroški pokrajinski muzej, 041 412 855,
alenska.verdinek@kpm.si, www.kpm.si

RAVNE NA KOROŠKEM

3. september–10. oktober,
14.00; tor., pet. 14.00–18.00, sre.,
čet. 14.00–16.00, pon., sob. in
ned. ter prazniki zaprto

Galerija Ravne, Partizanska cesta 8

RAZSTAVA POLONCA LOVŠIN: GLIVE IN REGENERACIJA OKOLJA

Umetnica Polonca Lovšin (1970) raziskuje vlogo gliv pri regeneraciji okolja. S pomočjo videa, kolažev in objektov razstava odpira prostor za razmislek o sobivanju človeka in narave ter spodbuja ozaveščanje o ekoloških izzivih sodobnega časa.

Koroška galerija likovnih umetnosti,
galerija@glu-sg.si

29. september, 17.00–19.00

Stara železarna, Koroška cesta 12

PREVENTIVNA KONSERVACIJA – POMOČ IN SVETOVANJE

Koroški pokrajinski muzej, Muzej Ravne na Koroškem, vabi na restavratorsko delavnico, na kateri bodo restavratorji muzeja na voljo za pomoč in svetovanje v zvezi z oskrbo predmetov in njihovo preventivno zaščito. Obiskovalci lahko prinesejo svoj predmet ali fotografije predmeta, ki ga želijo zaščititi in oskrbeti.

Koroški pokrajinski muzej,
ales.senica@kpm.si, vanja.ferk@kpm.si

3. oktober, 9.00–17.00

4. oktober, 9.00–13.00

Večnamenska dvorana Kotlje

OD IZROČILA DO ODRÄ

Delavnica je namenjena vodjem folklornih skupin, mentorjem, plesnim pedagogom, koreografom ter plesalkam in plesalcem, ki želijo poglobiti znanje s področja folklorne dejavnosti. Udeleženci bodo s teoretičnimi in praktičnimi vsebinami spoznavali pristope k interpretaciji izročila, delu s skupino ter oblikovanju odrske postavitve. Mentor: Luka Kropivnik

JSKD, OI Ravne na Koroškem,
manja.gerold@jskd.si, www.jskd.si

RAVNE NA KOROŠKEM

7. oktober, 16.00

Strojna 22

BUKOVNIŠTVO MED BESEDO IN SPOMINOM: POGOVORNO POPOLDNE OB PESMIH BLAŽA MAVRELA, KOROŠKEM NAREČJU IN DEDIŠČINI STROJNE

Bukovništvo je kot pomemben del koroške ljudske kulture z domačo besedo in izročilom ohranjal spomin na življenje ljudi tega prostora. Med njegove pomembne ustvarjalce sodi tudi koroški pesnik in bukovnik Blaž Maverl. Ob branju njegovih pesmi v koroškem narečju bomo obujali spomin na domačo besedo, šege in navade nekdanjih rodov.

Ljudska univerza Ravne na Koroškem,
040 579 679, maja.sadar@lura.si,
www.lura.si

8. oktober, 16.30–18.00

Galerija Ravne, Partizanska cesta 8

BERNEKERJEVA USTVARJALNICA

Ogledali si bomo razstavo Polonce Lovšin, potem pa ustvarjali po vzoru razstavljenih del.

Koroška galerija likovnih umetnosti,
nina.popic@glu-sg.si

9. oktober, 8.20–12.40

Osnovna šola Koroški jeklarji, Javornik 35

S PLESNIMI KORAKI SKOZI ČAS

Rdeča nit kulturnega dneva, ki ga bomo izvedli za vse učence, bosta ples in glasba – od prvinskih oblik gibanja do sodobnih plesnih praks, ki vključujejo tudi inovativni koncept plešočega robota. Ob dejavnostih bomo skupaj ugotavljali, zakaj nekatere plesne prakse izginjajo, kako jih lahko ohranjamo, katere oblike je mogoče ponovno oživiti in kako se tradicija lahko razvija v dialogu s sodobnostjo.

JVIZ, OŠ Koroški jeklarji,
lotkavelicki@gmail.com, koroskijeklarji.si

SLOVENJ GRADEC

11. september–10. oktober,
10.00–18.00; tor.–pet. 10.00–
18.00, sob., ned., prazniki
10.00–17.00

Koroška galerija likovnih umetnosti

RAZSTAVA DIVJE VODE: V ISKANJU RAVNOVESJA

Umetniško–raziskovalna razstava obravnava vodo ambivalentno: kot ključni vir in obenem ekološko grožnjo. Osredotoča se na podnebne spremembe, lokalne okoljske posledice in s tem povezane globalne izzive. Izhodišče so uničujoče poplave na Koroškem, ki zaradi posledic ostajajo kolektivna rana lokalne skupnosti. Z razstavo aktualno in angažirano odgovarjamo na to izkušnjo.

Koroška galerija likovnih umetnosti,
galerija@glu-sg.si

**Kulturopot – potujoča razstava KUV
september 2026–junij 2027**

V svet kulture in umetnosti vas vabi *Kulturopot*, nova potujoča razstava o kulturno–umetniški vzgoji, ki bo začela svojo pot po Sloveniji.

Kulturopot ni le razstava, ampak tudi spodbuda, da se dejavno vključite v raziskovanje kulturno–umetniške vzgoje, spoznate, kako umetnost in kultura ustvarjata skupnost, ter doživite umetniške izkušnje po svoje.

Razstava je nastala v okviru projekta Nacionalno stičišče kulturno–umetniške vzgoje – Kulturni bazar, ki ga izvaja Cankarjev dom, ter je z interaktivnim načinom predstavljanja namenjena tako otrokom in mladim kot strokovnim delavcem.

Za več informacij, kako lahko obiščete razstavo ali kako razstava lahko obišče vas, pišite na e–naslov: info@kulturnibazar.si.

DIVAČA

26. september, 9.00–17.00

Gradišče pri Divači, Famlje, Naklo pri Divači

OD FRESKE DO FRESKE

Pohod bo udeležence vodil po krožni poti, ki povezuje cerkve na Gradišču pri Divači, v Famljah in v Naklem, v katerih so ohranjene čudovite srednjeveške poslikave. Udeleženci bodo s pomočjo prikazov, delavnic in predstavitev odkrivali, kako so poslikave nastale, zakaj so jih sploh naslikali in kako jih danes ohranjamo oz. restavriramo. Prijave obvezne. Število mest je omejeno.

ZVKDS, OE Nova Gorica, freske@zvkd.si;
ZVKDS, Restavratorski center; Občina
Divača; TKŠD Urbanščica; Pokrajinski muzej
Koper; Park Škocjanske jame

DIVAČA IN GRADIŠČE PRI DIVAČI

**29. september–2. oktober,
9.30–12.00**

Gradišče pri Divači, cerkev sv. Helene, in
Divača, Osnovna šola Divača

SPOZNAJMO RESTAVRATORSTVO IN USTVARJAJMO Z MONOTIPIJO

Delavnica bo udeležence popeljala v svet restavratorstva in umetnosti. V cerkvi sv. Helene na Gradišču bodo spoznali postopke restavriranja, si ogledali obnovljene freske ter s pomočjo delovnih listov spoznavali sakralno umetnost in arhitekturo. Na šoli bodo spoznavali tehniko monotipije in ustvarili svoj unikatni grafični odtis.

OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača,
041 852 658, lucija.mahorcic@gmail.com,
www.os-divaca.si; Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije, OE Nova
Gorica

Divača, SENOŽEČE

**30. september–9. oktober,
9.00–11.00**

Muzej tovorništva in prevoznništva,
Senožeče 34

SPOZNAVANJE NEPREMIČNE DEDIŠČINE SENOŽEČ

Delavnica je namenjena učencem osnovnih šol. Udeleženci si bodo ogledali pomembne stavbe nepremične kulturne dediščine ter ob tem spoznavali različne kategorije kulturne dediščine, pomen ohranjanja dediščine ter načine njenega varovanja in zaščite. Po predhodnem dogovoru.

Muzej tovorništva in prevoznništva,
info.mtp@divaca.si,
www.divaca.si/objava/1127838

2. oktober, 17.00

Muzej tovorništva in prevoznništva,
Senožeče 34

SPREMEMBE KULTURNE KRAJINE KRASA

Predavanje bo osvetlilo preobrazbo kraške pokrajine skozi čas – od tradicionalne rabe prostora do sodobnih vplivov urbanizacije in človekovih posegov v prostor. O razvoju in spreminjanju značilne kraške kulturne krajine bo predaval zgodovinar dr. Aleksander Panjek.

Muzej tovorništva in prevoznništva,
info.mtp@divaca.si, www.divaca.si/
objava/1127838; Fakulteta za humanistične
študije, Univerza na Primorskem

9. oktober, 17.00

Muzej tovorništva in prevoznništva,
Senožeče 34

PASTIRSTVO NEKOČ – ZGODBE IZ OTROŠTVA IN ZVOKI PIŠČALK

Po ogledu dokumentarnega filma o pastirski piščali in rogu bo sledil pogovor o življenju in delu pastirčkov. Dogodek odpira dragocen vpogled v življenje naših prednikov, njihove spretnosti, ustvarjalnost in povezanost z naravo. S pripovedmi, spomini in zvoki piščali bomo skupaj obujali del nesnovne kulturne dediščine, ki ne sme utoniti v pozabo.

Muzej tovorništva in prevoznništva,
info.mtp@divaca.si,
www.divaca.si/objava/1127838;
Zavod Dobra pot

Hrpelje - Kozina, HRPELJE

9. oktober, 18.00–20.00

Kulturni dom Hrpelje, Reška cesta 14

NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA MED IZZIVI IN PRILOŽNOSTMI: PRIMER ČIČARIJE

Predstavitve bo posvečena naravni in kulturni dediščini kraškega območja Čičarije ter izzivom, potrebam po varstvu in priložnostim za trajnostni razvoj.

Massimo Medeot, massimo1938@gmail.com,
www.facebook.com/groups/imes.arheo;
Katarina Jurišević – Agrarna skupnost Golac

IZOLA/ISOLA

1.–30. september/settembre,
9.00–18.30; pon.–pet./lun.–ven.
9.00–18.30, sob./sab. 8.00–13.00

Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica
di Isola, Ulica Osvobodilne fronte/Via del
Fronte di Liberazione 15

KO BARKE SANJAJO/QUANDO LE BARCHE SOGNANO

Razstava obiskovalca popelje v svet morja, vetra in tišine med valovi. Predstavljene so podobe bark – od realističnih prizorov starih ribiških čolnov do sodobnih, skoraj sanjskih motivov. Vsaka slika pripoveduje zgodbo o odhodih, vračanjih, nevihtah in mirnih večerih v pristanu./La mostra trasporta il visitatore nel mondo del mare, del vento e del silenzio tra le onde. Potrete ammirare le raffigurazioni di barche, dalle realistiche scene di vecchie barche da pesca fino ai motivi contemporanei, quasi onirici. Ogni tela racconta una storia; di partenze, ritorni, tempeste e tranquille serate trascorse nel porto.

Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica di
Isola, erika.gregoric@guest.arnes.si,
www.izo.sik.si

IZOLA/ISOLA

8.–18. september/settembre, 10.00

Sončno nabrežje/ Riva del Sole

SKRIVNOSTI IZ VODÁ, RAZSTAVA NA PROSTEM/SEGRETI SOMMERSI, MOSTRA ALL'APERTO

Ob obeleževanju prvega mednarodnega dne podvodne kulturne dediščine bomo s fotografsko razstavo gostovali na Sončnem nabrežju v Izoli. Z njo želimo obiskovalcem pričarati občutke raziskovalca potapljača, ko pod plastjo mulja na dnu reke, jezera ali morja prepozna predmet, ki ga je ustvarila človeška roka. Predstavljena bodo izbrana najdišča iz celotne Slovenije./In occasione della 1ª Giornata internazionale del patrimonio culturale subacqueo, la Riva del Sole a Isola ospiterà una mostra fotografica.

La mostra invita i visitatori a vivere le emozioni di un archeologo subacqueo che, sotto uno strato di fango sul fondo di un fiume, di un lago o del mare, riconosce un oggetto creato dalla mano dell'uomo. Sarà presentata una selezione di siti provenienti da tutta la Slovenia.

Zavod za varstvo kulturne dediščine
Slovenije/Istituto per la tutela del
patrimonio culturale della Slovenia,
tajnistvo.pi@zvkd.si, zvkd.si

28. september/settembre, 19.00

Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica
di Isola, Ulica Osvobodilne fronte/Via del
Fronte di Liberazione 15

HERBARIJ UNIVERZE NA PRIMORSKEM – DEL ZBIRKE SVETOVNIH HERBARIJEM IN BOTANIČNEGA RAZISKOVANJA/ L'ERBARIO DELL'UNIVERSITÀ DEL LITORALE – PARTE DI UNA RACCOLTA INTERNAZIONALE DI ERBARI E DELLA RICERCA BOTANICA

Dr. Peter Glasnovič bo predstavil nastajanje Herbarija Univerze na Primorskem. Herbarijska zbirka Fakultete za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem, ki nastaja od leta 2008, danes šteje več kot 6000 primerkov semen, praprotnic, mahov in makroalg. Geografsko je zbirka osredotočena na zahodni del Balkanskega polotoka in jugovzhodne Alpe, s posebnim poudarkom na zbiranju in hranjenju materiala iz Istre in slovenske flore./ Il dr. Peter Glasnovič presenterà il processo di realizzazione dell'erbario dell'Università del Litorale. La collezione di erbari della Facoltà di Scienze

Matematiche, Naturali e Tecnologie Informatiche dell'Università del Litorale, creata nel 2008, oggi conta più 6.000 esemplari di piante a seme, felci, muschi e macroalghe. Dal punto di vista geografico la collezione si concentra sulla parte occidentale della penisola balcanica e le Alpi sudorientali, privilegiando in particolare la raccolta e la conservazione di materiale proveniente dall'Istria e relativo alla flora slovena.

Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica
di Isola, erika.gregoric@guest.arnes.si,
www.izo.sik.si

IZOLA/ISOLA

6. oktober/ottobre, 19.00

Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica di Isola, Ulica Osvobodilne fronte/Via del Fronte di Liberazione 15

SLIKE BREZ OKVIRJA, PREDSTAVITEV KNJIGE/DIPINTI SENZA CORNICI, PRESENTAZIONE DEL LIBRO

Mitja Lojen je v knjigi zbral zgodbe Januš Goleca – duhovnika, urednika, udeleženca prve svetovne vojne in ljudskega pisatelja, rojenega na Kozjanskem ob koncu 19. stoletja. Zgodbe, nastale med letoma 1911 in 1934, balca popeljejo v čas tihotapstva ob Sotli, vraž, starih običajev ter vsakdanjega življenja na Kozjanskem in v Hrvaškem Zagorju./ Nel libro Mitja Lojen raccoglie i racconti scelti di Januš Golec – sacerdote, redattore, scrittore popolare che ha partecipato alla Prima guerra mondiale, nato nella regione del

Kozjansko alla fine del XIX secolo. I racconti, scritti tra il 1911 e il 1934, fanno rivivere al lettore l'epoca del contrabbando lungo il fiume Sotla, delle superstizioni, delle antiche usanze e delle attività quotidiane nel Kozjansko e nella regione croata di Zagorje.

Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica di Isola, erika.gregoric@guest.arnes.si, www.izo.sik.si

8. oktober/ottobre, 19.00

Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica di Isola, Ulica Osvobodilne fronte/Via del Fronte di Liberazione 15

ARHEOLOŠKI PARK SIMONOV ZALIV – PRILOŽNOSTI IN IZZIVI, PREDAVANJE/ PARCO ARCHEOLOGICO DI SAN SIMONE – OPPORTUNITÀ E SFIDE, CONFERENZA

Ostanki rimskodobne obmorske vile v Simonovem zalivu so znani že vsaj 500 let. Kot spomenik so varovani precej manj časa, v okviru arheološkega parka pa prezentirani šele dobro desetletje. Čeprav gre za idilično in skoraj idealno lokacijo, pa ta poleg priložnosti prinaša tudi številne izzive. Predaval bo Andrej Preložnik, sodelavec Centra znanosti Univerze na Primorskem, ki v Arheološkem parku Simonov zaliv skrbi za strokovne vsebine in vodene ogled./ I resti della villa marittima dell'epoca romana a San Simone sono noti già da 500 anni, mentre la loro tutela come monumento risale a un periodo molto più recente. Solo da poco

più di un decennio il sito è accessibile al pubblico all'interno del parco archeologico. Sebbene si tratti di una collocazione idilliaca e quasi perfetta, quest'ultima, oltre a offrire numerose opportunità, comporta anche numerose sfide. La conferenza sarà tenuta da Andrej Preložnik, collaboratore del Centro della Scienza dell'Università del Litorale che si occupa dei contenuti scientifici e delle visite guidate nel Parco Archeologico di San Simone.

Mestna knjižnica Izola/Biblioteca civica di Isola, erika.gregoric@guest.arnes.si, www.izo.sik.si

Komen, SVETO PRI KOMNU

3. oktober, 9.00

zbirno mesto cerkev sv. Tilna, parkirišče je pri pokopališču

ARHEOLOŠKI POHOD V SVETEM PRI KOMNU

Pohod bo vodil izkušen arheolog Jošt Hobič. Ogledali si bomo eno največjih prazgodovinskih gradišč na Krašu – arheološko najdišče Martinšiče. Trajanje: 3 ure; primerna obutev in oblačila.

Zavod Dobra pot, info@dobra-pot.si, www.dobra-pot.si

Komen, ŠTANJEL

2. oktober, 19.30

Kulturni dom Štanjel, Štanjel 59a

DOKUMENTARNI FILM NE ZABITE SE VRNITI

Film s pričevanji domačinov, ljudsko glasbo in podobami odmaknjenih vasi razkriva življenje v Čičariji ter odpira razmislek o odhajanju iz domačega kraja, vračanju vanj in povezanosti z njim. V ospredje postavlja ljudi, ki kljub praznjenju vasi še vedno ohranjajo vezi s prostorom in izročilom svojih prednikov.

Zavod Dobra pot, info@dobra-pot.si, www.dobra-pot.si

KOPER/CAPODISTRIA

september/settembre–30. november/novembre; pon./lun.–pet./ven. 8.00–15.00

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Piran, Ukmarjev trg/Istituto per la tutela del patrimonio culturale della Slovenia, Unità territoriale di Pirano, piazza Ukmar 2

SKRIVNOSTI IZ VODÁ/I MISTERI DEL MARE

Ob obeleževanju prvega mednarodnega dne podvodne kulturne dediščine bo razstava posvečena kulturni dediščini, odkriti v slovenskem morju. Predstavljena bodo izbrana najdišča, kot so nasledla čezoceanka Rex, trojambornica Maria Andrina, ostanki hidroplana itd. Razstava bo na ogled v pritličju Luške kapitanije./

In occasione della 1ª Giornata internazionale del patrimonio culturale subacqueo sarà allestita una mostra dedicata al patrimonio culturale scoperto nel mare sloveno. Sarà presentata una selezione di siti rappresentativi, tra cui il relitto del transatlantico Rex, il veliero a tre alberi Maria Andrina, i resti di un idrovolante e altri reperti. La mostra sarà aperta al pubblico al piano terra della Capitaneria di porto.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije/Istituto per la tutela del patrimonio culturale della Slovenia, tajnistvo.pi@zvkd.si, zvkd.si

KOPER/CAPODISTRIA

26. september/settembre–10. ottobre/ottobre, 9.00–14.00

Kapodistriasov trg 1

KO ARHIVSKI DOKUMENTI OŽIVIJO: UMETNA INTELIGENCA V ARHIVU/ QUANDO I DOCUMENTI ARCHIVISTICI PRENDONO VITA: L'INTELLIGENZA ARTIFICIALE NELL'ARCHIVIO

S pomočjo starih dokumentov in fotografij bomo pokazali, kako lahko otrokom dedščino predstavimo na zanimiv in razumljiv način. Otroci bodo videli, kako arhivsko gradivo zaživi v sliki ali kratkem videu, nato pa bodo z ustvarjalnimi nalogami in igrivimi izdigi tudi sami odkrivali zgodbe preteklosti./ *Attraverso vecchi documenti e fotografie, mostreremo come far conoscere il patrimonio ai bambini in modo coinvolgente e facilmente comprensibile. I bambini avranno la possibilità di vedere come il*

materiale d'archivio prende vita attraverso immagini e brevi video, successivamente, saranno coinvolti in attività creative e sfide divertenti che permetteranno loro di scoprire le storie del passato.

Pokrajinski arhiv Koper/Archivio regionale di Capodistria, jan.cotic@arhiv-koper.si, arhiv-koper.si

KOPER/CAPODISTRIA

1. oktober/ottobre, 8.30–10.00

Gimnazijski trg/Piazzale del Ginnasio, 7

NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA MED IZZIVI IN PRILožNOSTMI: PRIMER ČIČARIJE/IL PATRIMONIO NATURALE E CULTURALE TRA SFIDE E OPPORTUNITÀ: IL CASO DELLA CICERIA

Predstavitve bo posvečena naravnim in kulturni dediščini kraškega območja Čičarije ter izzivom, potrebam po varstvu in priložnostim za trajnostni razvoj./ *La presentazione sarà dedicata al patrimonio naturale e culturale dell'area carsica della Ciceria, nonché alle sfide, alle esigenze di tutela dell'area e alle opportunità di sviluppo sostenibile.*

Massimo Medeot – društvo Limes a.p., massimo1938@gmail.com; Agrarna skupnost/Comunità agraria Golac

KOPER/CAPODISTRIA

1. oktober/ottobre, 18.00

Pokrajinski muzej Koper/Museo regionale di Capodistria, Kidričeva ulica/via Kidrič 19

DOBRODOŠEL DOMA, SVETI NAZARIJ/ BENvenuto A CASA, SAN NAZARIO!

Leseni kip koprškega zavetnika svetega Nazarija se po dveh letih vrača v muzej. Na dogodku bomo osvetlili vlogo in pomen legendarne prvega koprškega škofa iz 6. stoletja, predstavili pa bomo tudi konservatorsko-restavratorske postopke, ki so jih na umetnini izvedli strokovnjaki Restavratorskega centra ZVKDS./ *Dopo due anni ritorna al museo la statua in legno di San Nazario, patrono di Capodistria. All'evento illustreremo il ruolo e l'importanza del leggendario primo vescovo di Capodistria del VI secolo. Inoltre, saranno presentati gli interventi di conservazione e restauro*

eseguiti sull'opera d'arte dagli esperti del Centro di restauro dell'Istituto per la tutela dei beni culturali della Slovenia – ZVKDS.

Pokrajinski muzej Koper/Museo regionale di Capodistria, brigitajenko@pokrajinskimuzejkoper.si, www.pokrajinskimuzejkoper.si; ZVKDS, Restavratorski center/Centro di restauro dell'Istituto per la tutela dei beni culturali della Slovenia

KOPER/CAPODISTRIA

4. oktober/ottobre, 11.00

Pokrajinski muzej Koper/Museo regionale di Capodistria, Kidričeva ulica/via Kidrič 19

RESTAVRIRANJE V ŽIVO – PREDSTAVITEV ZGRAFITA V MUZEJSKEM LAPIDARIJU/IL RESTAURO IN DIRETTA – PRESENTAZIONE DELLO SGRAFFITO NEL LAPIDARIO DEL MUSEO

V vrtovih palače Belgramoni Tacco je veliko stensko likovno delo – zgrafito slikarja Vladimirja Lakoviča iz leta 1956. Na dogodku bomo najprej predstavili likovno delo, tehniko globokega zgrafita in zgodovino tega prostora, nato pa bomo prisluhnili opisu konservatorsko-restavratorskega posega, ki bo na poslikavi potekal ravno v obdobju DEKD 2026, ter demonstrirali nekatere restavratorske postopke./ *Nei giardini del palazzo Belgramoni Tacco si trova una grande opera d'arte murale – uno sgraffito del pittore Vladimir Laković risalente al 1956. Nel corso dell'evento verranno presentati l'opera d'arte, la tecnica*

dello sgraffito profondo e la storia del luogo. A seguire, sarà illustrato l'intervento di conservazione e restauro che verrà eseguito sull'opera proprio durante le Giornate europee del patrimonio – GEP 2026, con una dimostrazione pratica di alcune tecniche di restauro.

Pokrajinski muzej Koper/Museo regionale di Capodistria, brigitajenko@pokrajinskimuzejkoper.si, www.pokrajinskimuzejkoper.si; ZVKDS, Restavratorski center/Centro di restauro dell'Istituto per la tutela dei beni culturali della Slovenia

KOPER/CAPODISTRIA

10. oktober/ottobre, 10.00–12.00

Pokrajinski muzej Koper/Museo regionale di Capodistria, Kidričeva ulica/via Kidrič 19

DRUŽINSKA DELAVNICA: Z MIMI PO SLEDEH SVETEGA NAZARIJA/ LABORATORIO CREATIVO PER BAMBINI: CON MIMI SULLE TRACCE DI SAN NAZARIO

Na muzejski ustvarjalni delavnici nas bo terapevtska psička Mimi iz Slovenskega društva za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagale, popeljala skozi zgodbe Kopra. Spoznali bomo sv. Nazarija, zavetnika mesta, in raziskovali mestne simbole – njihove attribute, barve in pomene. Z igro bomo povezovali preteklost z današnjo skupnostjo, na koncu pa ustvarili svojo družinsko podobo z dobro mislijo, ki nam bo prinašala srečo in navdih. *Nel laboratorio creativo del museo la cagnolina da terapia Mimi dell'Associazione slovena per la terapia con l'aiuto dei cani Tačke Pomagacke, ci accompagnerà attraverso le storie di Capodistria. Conosceremo San Nazario, il patrono della città, e scopriremo il significato dei simboli della città – i loro attributi, colori e significati. Attraverso il*

gioco collegheremo il passato alla comunità odierna. Alla fine, ognuno potrà realizzare un ritratto della propria famiglia accompagnato da un pensiero positivo che porti fortuna e sia fonte di ispirazione.

Pokrajinski muzej Koper/Museo regionale di Capodistria,
tjasa.miklavcic@pokrajinskimuzejkoper.si,
www.pokrajinskimuzejkoper.si

Koper/Capodistria, PRAPROČE

17. oktober/ottobre, 9.00

zbirno mesto parkirišče pred vstopom v vas

**POHOD NA GRADIŠČI V PRAPROČAH
PRI ČRNEM KALU**

Pohod, ki ga bo vodil izkušen arheolog Jošt Hobič, bo trajal tri ure, za udeležbo pa potrebujete dobro obutev in vremenu primerna oblačila. Ogledali si bomo dve gradišči na Kraškem robu in ostaline prazgodovinske krajine.

Zavod Dobra pot, info@dobra-pot.si,
www.dobra-pot.si

PIRAN/PIRANO

26. september/settembre,
19.00, al tramonto

Punta, cerkev Marija Zdravja in piranski svetilnik/Punta, Chiesa della Madonna della Salute e faro di Pirano

**ANBOT – LUČ, KI ZAZNAMUJE PIRAN/LA
LUCE CHE RISCHIARA PIRANO**

Člani Društva Anbot Piran bodo ob filmski in fotografski scenografiji v živo prikazali svoje dolgoletno prizadevanje za ohranjanje kulturne dediščine. Predstavili bodo nekatere spretnosti in veščine, ki tonejo v pozabo, a jih člani ohranjajo in prenašajo na mlajše rodove (pletenje košar, restavriranje, izdelava mozaikov, kaligrafija, zeliščarstvo, riselje, priprava istrskih fužev ...). *I membri dell'associazione Anbot Pirano presenteranno dal vivo, attraverso immagini e una scenografia cinematografica, il loro pluriennale impegno nella tutela del patrimonio culturale. Mostreranno alcune*

delle abilità e competenze che stanno lentamente scomparendo, ma che i membri cercano di preservare e tramandare alle giovani generazioni (l'intreccio di cesti, il restauro, la realizzazione dei mosaici, la calligrafia, l'erboristeria, il ricamo a reticello, la preparazione dei fusi istriani ecc.).

Društvo Anbot Piran/Associazione Anbot Pirano, vlasta.baraga@guest.arnes.si,
FB Društvo Anbot Piran; Pomorski muzej Piran/Museo del mare Pirano

PIRAN/PIRANO

28. september/settembre, 18.30

Mestna knjižnica Piran/Biblioteca civica Pirano, Župančičeva ulica/Via Župančič, 4

**DEDIŠČINA NA KROŽNIKU –
PRILOŽNOST ZA INOVATIVNO ZGODOBO/
IL PATRIMONIO A TAVOLA – QUANDO LA
TRADIZIONE SI RINNOVA**

Vljudno vabljeni na pogovor s kuharskim mojstrom Filipom Matjažem, ki je v kulinariki prepoznal priložnost za pripovedovanje zgodbe o Istri in dediščini naših krajev. Z modernim pristopom daje tradicionalni kulinariki novo preobleko, vrhunskost njegovega dela pa potrjujejo Michelinova zvezdica in druge ugledne nagrade. *Siete cordialmente invitati a partecipare all'incontro con lo chef Filip Matjaž che ha saputo riconoscere nella gastronomia l'opportunità per raccontare la*

storia dell'Istria e del patrimonio del territorio istriano. Attraverso un approccio innovativo, reinterpretare la cucina tradizionale in chiave contemporanea. La stella Michelin e gli altri prestigiosi riconoscimenti sono la conferma dell'eccellenza della sua cucina.

Mestna knjižnica Piran/Biblioteca civica Pirano, ana.bembic@pir.sik.si,
www.pir.sik.si

Piran/Pirano, PORTOROŽ/PORTOROSE

7. oktober/ottobre, 17.00

Razstavišče Monfort, nekdanje skladišče soli/Spazio espositivo Monfort, ex magazzino del sale

SOLINARSKA SREČANJA/INCONTRI DEI SALINAI

Zaključni dogodek cikla Solinarska srečanja. Po treh srečanjih, izvedenih na različnih območjih solin, bomo skupaj povzeli spoznanja projekta ter razmišljali o pomenu solinarstva za sodobni čas in prihodnost. Srečanje bo ponudilo prostor za izmenjavo znanja, pogovor o dediščini in njeni vlogi pri oblikovanju trajnostnih praks ter za povezovanje različnih pogledov na razvoj solinarstva./L'evento conclusivo del ciclo Incontri dei salinai. Al termine dei tre incontri realizzati in diverse aree delle saline, condivideremo i risultati del progetto e rifletteremo sul ruolo e sull'importanza della salicoltura nel presente e sulle sue prospettive future. L'incontro sarà un'occasione per condividere conoscenze, confrontarsi sul

patrimonio e sul suo ruolo nello sviluppo di pratiche sostenibili e condividere diversi punti di vista sul futuro della salicoltura.

Pomorski muzej/ Museo del mare "Sergej Mašera" Piran/Pirano, veronika.bjelica@guest.arnes.si, www.pomorskimuzej.si; Samoupravna skupnost italijanske narodnosti Piran/Comunità autogestita della nazionalità italiana di Pirano s Skupnostjo Italijanov »Giuseppe Tartini« Piran/con la Comunità degli Italiani "Giuseppe Tartini" di Pirano; Krajinski park Sečoveljske soline/ Parco naturale delle saline di Sicciole e Soline, d.o.o.; Znanstveno-raziskovalno središče Koper/Centro di ricerche scientifiche di Capodistria; Krajinski park Strunjan/Parco paesaggistico di Strignano

9. oktober/ottobre, 17.00

Razstavišče Monfort, nekdanje skladišče soli/Spazio espositivo Monfort, ex magazzino del sale

ODPRTE RAZSTAVE IGRE MOJE MLADOSTI/INAUGURAZIONE DELLA MOSTRA »I GIOCHI DELLA MIA INFANZIA«

Goriški muzej je leta 2016 postavil etnološko razstavo, ki predstavlja različne igre in igrače iz 20. stoletja. Namen dopolnjene potujoče razstave je obiskovalcem približati stare igrače ter jih navdušiti za igranje starih iger./Il Museo del Goriziano ha allestito nel 2016 la mostra etnologica, che presenta diversi giochi e giocattoli del XX secolo. Lo scopo della mostra itinerante è avvicinare i visitatori

ai giocattoli di un tempo e invogliarli a riscoprire e giocare con i giochi tradizionali.

Goriški muzej, Notranjski muzej Postojna, Pokrajinski muzej Koper, Muzeji radovljiške občine, Muzej Velenje, Muzej narodne osvoboditve Maribor, Posavski muzej Brežice in Pomorski muzej »Sergej Mašera« Piran

Piran/Pirano, SEČOVLJE/SICCIOLE

7. oktober/ottobre, 8.30–10.00

Osnovna šola/Scuola elementare Vincenzo e Diego de Castro, Sečovlje/Sicciole 79

NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA MED IZZIVI IN PRILIKOSTMI: PRIMER ČIČARIJE/IL PATRIMONIO NATURALE E CULTURALE TRA SFIDE E OPPORTUNITÀ: IL CASO DELLA CICERIA

Predstavitve bo posvečena naravni in kulturni dediščini kraškega območja Čičarije ter izzivom, potrebam po varstvu in prilikostim za trajnostni razvoj./La presentazione sarà dedicata al patrimonio naturale e culturale dell'area carsica della Ciceria, nonché alle sfide, alle esigenze di tutela dell'area e alle opportunità di sviluppo sostenibile.

Massimo Medeot, massimo1938@gmail.com; Agrarna skupnost/Comunità agraria Golac

Sežana, LOKEV

3., 10. oktober, 14.30

zbirno mesto in zaključek pred kapelo Marije Pomočnice, Lokve 121

OD KAPELE DO KAPELE

Na lahko potnem pohodu bomo spoznavali kapelice v Lokvah in Prelozah. Po končanem pohodu bo v kapeli Marije Pomočnice na ogled razstava Vojaškega muzeja Tabor Lokve. Pohod je del dogodkov ob praznovanju 600. obletnice izgradnje kapele Marije Pomočnice, ki je ena od najbolj kakovostnih srednjeveških stavb na Krasu in jo letos obnavljajo. Pohod bo vodila lokalna turistična vodnica Aneja Rože Kravanja.

Župnija Lokve, aneja.roze@gmail.com, zupnije-divaca-lokev-vreme.rkc.si; Srečko Rože; Vojaški muzej Tabor Lokve

Dobrova – Polhov Gradec, POLHOV GRADEC

15.–22. september, 10.00

Osnovna šola Polhov Gradec, Polhov
Gradec 95

RAZISKOVANJE STARIH OBIČAJEV NA POLHOGRAJSKEM

Učenci predmetne stopnje bodo v domačem kraju raziskovali, kateri stari običaji so se ohranili v njihovih družinah. Pri tem se bodo medgeneracijsko povezovali s starši, starimi starši, sorodniki, sosedi ... Izvedli bodo različne intervjuje ter zbirali slikovno gradivo in zvočne posnetke. Projekt bodo predstavili v okviru govornega nastopa pri pouku slovenščine.

Osnovna šola Polhov Gradec,
urska.zagar20@gmail.com

DOMŽALE

14. september–5. oktober,
8.00–19.00 ali 8.00–13.00

Knjižnica Domžale, Cesta talcev 4,
Domžale

OHRANIMO JARŠKO ŠOLO, PREDHODNICO OŠ RODICA

Likovno-fotografska razstava predstavlja Jarško šolo, predhodnico OŠ Rodica, ki v šolskem letu 2026/27 praznuje 120-letnico obstoja. Šola danes deluje kot dislocirana enota OŠ Rodica, obiskujejo pa jo učenci b-oddelkov od prvega do četrtega razreda. Izvajanje pouka, ki poteka v dotrajanih prostorih, potrebnih obnove, je že nekaj let negotovo, saj na občinski ravni še presojajo, ali se bo na tej lokaciji še nadaljevalo. Ker nam šola pomeni učenje v varnem zavetju s čudovitim vrtom pod stoletnimi drevesi, jo želimo ohraniti.

OŠ Rodica, 051 338 645,
ani.gale@guest.arnes.si,
www.sola-rodica.si; Knjižnica Domžale

Ivančna Gorica, MULJAVA

19. september, 13.00

Jurčičeva domačija, Muljava 11

KO PREDMET SPREGOVORI

Imate doma star predmet, ki ga je načel čas, pa ne veste, kako bi ga ohranili? Skupaj s strokovnjaki bomo »zdravili in negovali« zaprašene predmete in odkrivali skrivnosti preventivnega konservatorstva. Teorijo predavanja bodo nadgradili konkretni koraki v praksi – naučite se vzdrževati svojo dediščino in sodelujte v delavnici Lov na zaprašene besede. Čas je, da predmeti spet spregovorijo!

Jurčičeva domačija, 041 686 382, jurcic@prijetnodomace.si, prijetnodomace.si/top-doizivetja/jurciceva-domacija; Slovenski etnografski muzej; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana

19. september, 18.00

Jurčičeva domačija, Muljava 11

KO PREDMET SPREGOVORI – VEČERNA OKROGLA MIZA

Po zaključku praktičnih delavnic se bodo pod slamnato streho Jurčičeve domačije zbrali vodilni strokovnjaki s področja ohranjanja dediščine. V moderiranem pogovoru bodo svoje bogate izkušnje, primere dobrih praks in vizije preventive v konservatorstvu predstavili predstavniki uveljavljenih organizacij in platform: Ajda Bračič (Kajža), Matevž Straus (ID20) in Marija Ana Krajnc (GNOM, d. o. o.).

Jurčičeva domačija, 041 686 382, jurcic@prijetnodomace.si, prijetnodomace.si/top-doizivetja/jurciceva-domacija; Slovenski etnografski muzej; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana; ID20, Kajža; Gnom, d. o. o.

10. oktober, 18.00

Jurčičeva domačija, Muljava 11

POD STREHO PIŠOČIH

Ob zaključku naših skupnih premišljevanj in druženj pod Jurčičevo streho gostimo prijatelje od blizu in daleč. Na enem mestu bomo zbrali duhove Jurčiča, Kosovela, Trubarja in Prešerna. Kako danes živijo hiše naših velikih literatov? Z osebnimi zgodbami vsake literarne hiše posebej in predvsem primeri dobrih praks bomo pletli mrežo literarne Slovenije.

Jurčičeva domačija, 041 686 382, jurcic@prijetnodomace.si, prijetnodomace.si/top-doizivetja/jurciceva-domacija; Slovenski etnografski muzej; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana; Trubarjeva domačija; Prešernova domačija; Kosovelova domačija

KAMNIK

16. oktober, 16.00

Glavni trg 2

PLEČNIK JE ŠEL MIMO

Kamnik velja za eno najlepših srednjeveških mest v Sloveniji. V nekdanjem cvetočem obrtniškem središču in domovanju številnih znanih rodbin je navdih našel tudi eden največjih slovenskih arhitektov Jože Plečnik. Sprehodite se po poteh njegovega ustvarjanja v Kamniku z izkušenim lokalnim vodnikom in si oglejte sledi preteklosti, ki so v mestu vidne še danes.

Zavod za turizem in šport Kamnik,
tic@visitkamnik.com, www.visitkamnik.com

Kamnik, RADOMLJE

26. september, 9.00–10.00

Arboretum Volčji Potok, Volčji Potok 3

FOTOGRAFSKA DELAVNICA OGROŽENA DEDIŠČINA V ARBORETUMU

Vabljeni na fotografsko delavnico pod vodstvom članov fotokluba, ki je primerna za vse ljubitelje fotografije. Skozi objektiv fotoaparata ali pametnega telefona bomo raziskovali minljivost ter iskali drobne sledove časa na stavbah, detajlih vrtnih arhitekture in rastlinah.

Arboretum Volčji Potok,
prireditve@arboretum.si,
www.arboretum.si; FKVK Mavrica

LJUBLJANA

21. avgusta, 10.00, odprtje
21. avgust–30. november

park pred Gruberjevo palačo,
Zvezdarska ulica 1

SKRIVNOSTI IZ VODÁ, RAZSTAVA NA PROSTEM

Prvi mednarodni dan podvodne kulturne dediščine obeležujemo s fotografsko razstavo v parku pred Gruberjevo palačo. Z njo želimo obiskovalcem pričarati občutke raziskovalca potapljača, ko pod plastjo mulja na dnu reke, jezera ali morja prepozna predmet, ki ga je ustvarila človeška roka. Predstavljena so izbrana najdišča iz celotne Slovenije.

Zavod za varstvo kulturne dediščine
Slovenije, tajnistvo@zvkd.si, zvkd.si

LJUBLJANA

1. september–30. oktober,
8.00–19.30

Knjižnica Jožeta Mazovca, drugo
nadstropje, Zaloška 61

PRAVLJIČNI SPREHOD PO LJUBLJANI: RAZSTAVA ILUSTRACIJ

Ilustracije Zarje Menart za slikanico avtorice Ide Mlakar z naslovom Pravljični sprehod po Ljubljani prikazujejo deset postankov v starem delu Ljubljane. Ti postanki obiskovalca vodijo mimo znamenitih stavb in ulic ter opozarjajo na pravljične dogodke, ki so se po izročilu in v literaturi zgodili na določenem prostoru. Knjiga s tem ponuja obilico možnosti za pogovor o tej kulturni dediščini.

Mestna knjižnica Ljubljana,
marjetica.skrlec@mkjlj.si, www.mkjlj.si

LJUBLJANA

2.–30. september, 8.00–19.30

Slovanska knjižnica, Einspielerjeva ulica 1

NAŠA ZOFKA

Razstava, pripravljena ob 100-letnici smrti Zofke Kveder (1878–1926), osvetljuje delovanje pisateljice, urednice, prevajalke in kulturne posrednice. Naslov razstave izhaja iz nagovora, s katerim so se na Zofko Kveder obračali številni sodelavci in sodelavke, ko so ji kot urednici revije Domači prijatelj pošiljali svoja besedila. Na razstavi bodo predstavljeni ustvarjalna pot Zofke Kveder od Ljubljane do Zagreba, knjižni prvotiski, časopisne objave in drugo gradivo.

Mestna knjižnica Ljubljana, 01 308 56 02,
slovanska@mkjlj.si

LJUBLJANA

24. september, 18.30–19.30

Knjižnica Bežigrad, dvorana, Einspielerjeva ulica 1

PRIŠLA BO POMLAD: PESEM, DELO IN OBIČAJI

Slovenske ljudske pesmi so od nekdanj spremljale delo. Napevi so krajšali čas in dajali ritem obrtnikom: kovačem, mlinarjem, steklarjem, pericam, pekovkam ... Na polju, pašniku, v vinogradu in ob večernem delu v hiši so kmetje, pastirji in žene prepevali. S pesmijo so ljudski pevci izražali svoje tegobe, slavili svoje spretnosti ter na hudomušen ali ganljiv način opisovali vsakdan. Vabljeni, da ob petju obudimo spomin na stare napeve, poklice in opravila.

Mestna knjižnica Ljubljana, 01 308 53 00,
bezigrad@mkjlj, www.mkjlj.si

LJUBLJANA

26. september, 10.30–12.00

Mestni muzej Ljubljana, Gosposka ulica 15

RESNICE IN MITI O EMONCIH: SAJ NI RES – PA JE!

Pridružite se igrivemu vodstvu po Arheoparku Emona, na katerem bomo skupaj ločevali resnico od mitov o življenju Rimljanov. Obiskovalci boste lahko sodelovali, ugibali in sami presojali, kaj drži in kaj ne. Na sprehodu med ruševinami Emone bomo na hudomušen in sproščen način odkrivali, kako so Rimljani živeli, ljubili, sklepali zake, skrbeli za higieno, jedli, verovali, se poslavljali od mrtvih itd. Obvezne prijave na prijava@mgml.si ali 01 241 25 06.

Mestni muzej Ljubljana (MGML),
Arheopark Emona, prijava@mgml.si,
mgml.si, visitemona.si

LJUBLJANA

26. september, 11.00–12.00

Center Rog, Trubarjeva cesta 72

VODENI OGLED CENTRA ROG

Center Rog deluje v prostorih nekdanje tovarne Rog in obsega skoraj 9000 m². Vabljeni na vodeni ogled, na katerem boste spoznali zgodovino objekta, arhitekturno zasnovno prenove, preobrazbo industrijske stavbe v sodobno kreativno središče ter delovanje samega centra. Ogledali si bomo proizvodne laboratorije, razstavne in skupnostne prostore ter Knjižnico Rog.

Center Rog, alja.fir@center-rog.si,
center-rog.si

**26. september–10. oktober,
8.00–19.30**

Slovanska knjižnica, Einspielerjeva ulica 1

ZBIRANJE SPOMINOV NEKDANJIH ZAPOSLENIH V TOVARNI KOLES ROG

Nekdanje zaposlene v Tovarni koles Rog vabimo, da z nami delite spomine na svoje delovno mesto. Katere so bile vaše zadolžitve in kako je potekal vaš delovni dan? Kakšno je bilo vzdušje v tovarni ter kako ste vi in vaša okolica dojemali pomen in kakovost Rogovih koles? Kakšne so bile oblike druženja s sodelavci ter kateri so bili najtežji in najlepši trenutki v času zaposlitve? Spomine nam lahko pošljete po navadni ali e-pošti, lahko pa nas obiščete in jih zapišemo skupaj. Dobrodošle so tudi fotografije! Zbrane spomine bomo objavili na domoznanskem portalu Kamra.

Mestna knjižnica Ljubljana, 01 308 56 02,
slovanska@mkjlj.si

LJUBLJANA

**26. september–10. oktober,
9.00–12.00**

Osnovna šola Oskarja Kovačiča, Ob
dolenjski železnici 48

LITERARNA POTEPANJA

Pokukali bomo v samo srce Ljubljane. Raziskovali in spoznavali bomo kulturno dediščino ter jo smiselno povezovali z literaturo in drugo umetnostjo. Sprehodili se bomo po znanih ulicah in trgih, hkrati pa odkrivali tudi skrite, manj opazne koticke mesta, ki so nekoč navdihovali naše pomembne literate. Na poti bomo kakšno pesem prebrali kar na ulici in se preizkusili v ulični poeziji.

OŠ Oskarja Kovačiča,
spela.stele@gmail.com

**26. september–10. oktober,
9.00–11.00**

Vrtec Pod Gradom, Praprotnikova ulica 2

NEKOČ SO DELALI TAKO ...

Spoznavali bomo poklice, kot so čevljar, lončar, goslar, tkalec, tiskar, godec ... Seznanili se bomo z načinom dela, pripomočki, končnimi izdelki. Obiskali bomo čevljarstvo in goslarsko delavnico, spoznavali stare pesmi, preproste instrumente in plese ter ugotavljali, kako so si ljudje nekoč popestrili dogodke in družinja. K sodelovanju bomo povabili starše in stare starše. V vrtcu bomo pripravili razstavo o poklicih nekoč.

Vrtec Pod Gradom,
marinka.kogovsek@guest.arnes.si

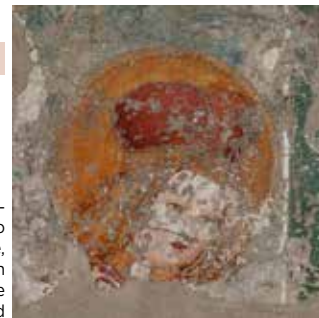
LJUBLJANA

27. september, 11.00

Narodna galerija, Cankarjeva cesta 20

JAVNO VODSTVO PO RAZSTAVI: FRAGMENTI PRETEKLOSTI. SNETE SREDNJEVEŠKE POSLIKAVE IZ CRNGROBA IN Z VRZDENCA

Spoznali boste tehnologijo srednjeveškega stenskega slikarstva, izvedeli, kako razumeti močno fragmentirane poslikave, ki so bile vzete iz prvotnega konteksta, in prepoznali, kakšni so izzivi varovanja te kulturne dediščine. Prvič bodo na ogled vsi odkriti sneti fragmenti, ki jih danes hrani Narodna galerija, Filozofska fakulteta UL in Restavratorski center ZVKDS. Prijava na spletni strani Narodne galerije.

Narodna galerija, www.ng-slo.si

**27. september–11. oktober,
9.00–15.00**

Poljanska cesta 28a

DEDIŠČINA OBRTI V VRTINCU SPREMEMBA

Projekt dijakom omogoča raziskovanje starih obrti v centru Ljubljane, kot sta čevljarstvo in dežnikarstvo. Ob obisku delavnic bodo opazovali delo obrtnikov, spoznavali tradicionalna orodja in postopke ter raziskovali, kako se obrti spreminjajo skozi čas. Pomemben del projekta bodo tudi izveski, ki bodo dijakom služili kot izhodišče za raziskovanje, zbiranje informacij in zapisovanje opažanj ter nazadnje predstavitev ugotovitev o pomenu ohranjanja kulturne dediščine.

Srednja trgovska in aranžerska šola
Ljubljana, Irena.Malovrh@stas-ljubljana.si;
obrniki

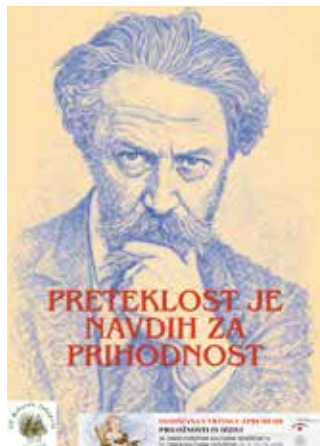
LJUBLJANA

28. september–9. oktober,
8.00–14.00

Osnovna šola Riharda Jakopiča, Derčeva
ulica 1

PRETEKLOST JE NAVDIH ZA PRIHODNOST

Jakopičevci bomo raziskovali, kako se tradicija prepleta s sodobnostjo v vrtincu sprememb. Z raziskovanjem Plečnika, Prešerna, Jakopiča ter Kosovela, Ketteja in Cankarja bomo odkrivali dediščino z novimi očmi. Raziskovanje bomo preselili v muzeje, galerije, knjižnice in na ljubljanske ulice ter se medpredmetno in medgeneracijsko povezovali pri ustvarjanju zgodb, ki povezujejo generacije.

OŠ Riharda Jakopiča, www.osrj.si; starši

29. september, 17.00

zbirno mesto: Cukrarna, Poljanski nasip 40

LITERARNI SPREHOD: IVAN CANKAR

V letu, ko zaznamujemo 150-letnico rojstva Ivana Cankarja, bomo organizirali literarni sprehod po Ljubljani po poteh našega največjega modernista. Sprehod nas bo popeljal po prostorih, kjer je Cankar živel, ustvarjal in puščal sledi v mestu – od njegovih ljubljanskih ulic do prizorišč, ki so zaznamovala njegovo življenje in delo. Sprehod bomo začeli pred Cukrarno. Prijave do 28. septembra 2026 oz. do zapolnitve mest.

Mestna knjižnica Ljubljana, kpv@mkjlj.si,
www.mkjlj.si; zavod Turizem Ljubljana

LJUBLJANA

29. september, 9.00–12.00

Dolenčev mlin, Podlipoglav 25

PEKA KRUHA V KRUŠNI PEČI

Dolenčev mlin deluje že več kot 200 let. Sprva so v njem mleli moko, nato začimbe, potem pa je mlin za nekaj let utihnil. Potomci prvih lastnikov so ga pozneje obnovili v skladu s smernicami ZVKDS, Območne enote Ljubljana. Nad mlinom so uredili prostor za srečanja in različne tečaje. Naučili se bomo zamesiti kruh. Medtem ko bo kruh vzhajal, bo čas za ogled 115 let starega kozolca in bližnje okolice s potokom, ki poganja mlin. Število udeležencev peke je omejeno na 15, zato prosimo za predhodne prijave. Dobrodošli ste vsi, vendar zaradi omejenih mest vsi ne boste mogli sodelovati pri peki.

Olga Avsec, dolencevmlin@gmail.com,
www.dolencevmlin.si

30. september, 9.00

Zgodovinski arhiv Ljubljana, Trdinova
ulica 4

KAJ DELA ARHIVIST

Predstavitve arhiva in arhivskega gradiva z delavnico. Udeleženci se bodo seznanili z delom arhivista in vlogo arhiva ter postopki pridobivanja arhivskega gradiva. Arhiv bodo primerjali z muzejem in knjižnico ter spoznali raznoliko delo arhivistov in izbrano arhivsko gradivo. Na delavnici bodo odkrivali stara znanja in pozabljene veščine. Spoznavali bodo različne pisave, s katerimi se srečujemo v arhivskem gradivu, predvsem gotico in njene različice. V pisanju gotice se bodo tudi preizkusili. Prijava na pedagoske@zal-lj.si.

Zgodovinski arhiv Ljubljana,
pedagoske@zal-lj.si, www.zal-lj.si/
domaca-stran-1/za-uporabnike-2/
programi-za-vrtce-in-sole

LJUBLJANA

1. oktober, 17.00

Cukrarna in BAZA

VODSTVO Z ARHITEKTOM PO CUKRARNI IN BAZI

Vodeni ogled z arhitektom Jernejem Šipošem, ki je vodil prenovo Cukrarne in BAZE, bo obiskovalce popeljal skozi preobrazbo dveh nekdanjih industrijskih objektov v sodobna kulturna prostora. Ogled bo osvetlil arhitekturne pristope k ohranjanju kulturne dediščine ter prenovo obeh stavb s poudarkom na njuni novi javni in kulturni funkciji.

Cukrarna, Muzej in galerije mesta Ljubljana,
info@cukrarna.art, www.cukrarna.art;
BAZA, Center mladih Ljubljana; Scapelab

1. oktober 2026–31. marec 2027

Zgodovinski arhiv Ljubljana, čitalnica,
Trdinova ulica 4

UTRINKI IZ PRETEKLOSTI: VODNJAKI, IZVIRI ŽIVLJENJA

Razstava predstavlja zgodovino in nastanek ljubljanskih vodnjakov, ki so skozi stoletja pomenili ključni vir vode in s tem osnovni pogoj za življenje prebivalcev Ljubljane. Vodnjaki niso le funkcionalni infrastrukturni objekti, temveč tudi pomembni prostorski in simbolni elementi, ki še danes sooblikujejo podobo mesta.

Zgodovinski arhiv Ljubljana,
kristijan.troha@zal-lj.si

4. oktober, 10.00–18.00

Slovenski etnografski muzej, Metelkova
ulica 2

DAN ODPRTIH VRAT SEM

Na ogled sta občasni razstavi Maske: Od rituala do karnevala in Sadni spomini ter stalne razstave Nesnovna kulturna dediščina Slovenije, Človek in čas: Od ponedeljka do večnosti, Človek in čas: Prvih 100, Plečnikova Lectorija ter Med naravo in kulturo. Najmlajše obiskovalce vabimo v delavnico Malega mojstra.

Slovenski etnografski muzej,
blagajna@etno-muzej.si,
www.etno-muzej.si

LJUBLJANA

4. oktober, 11.00

Narodna galerija, Prešernova cesta 24

JAVNO VODSTVO: KRAJINSKE SLIKE IN LJUDSKE PRIPOVEDKE

Galerijske krajinske slike iz časa bidermajerja bomo povezali z ljudskimi pripovedkami. Kraje in naravne znamenitosti na slikah bomo spoznavali še z druge strani, kot to pripovedujejo starodavne zgodbe: kako je nastalo Blejsko jezero, kdo je bil Zlatorog, kako so velikani ustvarjali gore in povodni možje jezera ... Prijava na spletni strani Narodne galerije.

Narodna galerija, www.ng-slo.si

4. oktober, 11.00–12.00

Slovenski etnografski muzej, Metelkova ulica 2

ČLOVEK IN ČAS: OD PONEDELJKA DO VEČNOSTI, SPREHOD PO RAZSTAVI

Ob ogledu razstave, ki vključuje muzejske predmete, filme, fotografije in zgodbe, boste spoznali, kako čas oblikuje naše življenje ter se prepleta z neskončnimi ritmi, zaporedji in trenutki, ki vplivajo tako na naš vsakdan kot na praznične dni. Kulturna mediatorica Brigita Rupnik vam bo predstavila muzejsko zgodbo o času in vas popeljala v raziskovanje različnih vidikov časa, ki se odražajo v naših izkušnjah in doživljanju sveta.

Slovenski etnografski muzej,
blagajna@etno-muzej.si,
www.etno-muzej.si

LJUBLJANA

6. oktober, 18.00, odprtje razstave

10. oktober, 17.00, javno vodstvo po razstavi

Slovenski gledališki inštitut – Gledališki muzej, Mestni trg 17

GLEDALIŠKO DELO: BRECHT NA SLOVENSКИH ODRIH

Letos mineva 70 let od smrti Bertolta Brechta, ki je odigral ključno vlogo v gledališču 20. stoletja, a je aktualen tudi danes, ko negotovost zahteva radikalno misel. V sodelovanju slovenskih ustanov in mednarodnih partnerjev bo obletnica zaznamovana z interdisciplinarnim projektom, ki vključuje simpozij, knjižno izdajo novih prevodov Brechtovih spisov in razstavne dogodke. Razstava v Slovenskem gledališkem inštitutu bo osvetlila Brechtove estetske, idejne in politične vplive na slovensko gledališče.

Slovenski gledališki inštitut, slogi@slogi.si, www.slogi.si

6.–9. oktober, 10.00–11.30

MGLC Švicarija, Pod turnom 4

JAZ, UMETNIK (V MGLC ŠVICARIJA)

Ob vznožju Rožnika bomo na ogled, obiske umetnikov v njihovih ateljejih in ustvarjalne delavnice povabili predšolske otroke in učence prve triade osnovne šole. Vsi, ki vas zanima dediščina in umetnost, vabljeni k prijavam na trgovina@mgcl-lj.si.

MGLC – Mednarodni grafični likovni center, trgovina@mgcl-lj.si, mgcl.si/sl

LJUBLJANA

7. oktober, 10.00

Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva ulica 1

VODENI OGLED SLOVANSKE KNJIŽNICE

Na vodenem ogledu si bomo med drugim ogledali najstarejše knjige iz naše zbirke: od življenjepisa Herbarda Turjaškega iz leta 1575 in prve izdaje Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske ter zbirke pridig Janeza Svetokriškega in prvih slovenskih slovníc do Prešernovih Poezij s pesnikovim lastnoročnim posvetilom. Obvezne prijave do 30. septembra 2026 na slovanska@mkjlj.si ali 01 308 56 02.

Mestna knjižnica Ljubljana, 01 308 56 02, slovanska@mkjlj.si

7. oktober, 17.00

Slovanska knjižnica, dvorana, Einspielerjeva ulica 1

URA PRAVLJIC: ČEVILJAR – MOJSTER, KI JE OBUL SVET

Na uri pravljic bomo prisluhnili zgodbi o čevljarju, nekoč zelo cenjenem mojstru, čigar poklic danes vse bolj izginja. Po pripovedovanju se bomo pogovarjali o poklicih, ki so bili nekoč nepogrešljivi v vsakdanjem življenju, danes pa jih srečujemo le še redko. Skupaj bomo odkrivali, kako so ljudje živeli in delali v preteklosti ter zakaj je pomembno ohranjanje spomin na njihove spretnosti in znanja. Izvajalka: Petra Kozjan.

Mestna knjižnica Ljubljana, 01 308 53 00, bezigrad@mkjlj.si, www.mkjlj.si

7. oktober, 17.00–18.00

Plečnikove Žale, Med hmeljniki 2

LETO VLASTA KOPAČA, 2026: VRT VSEH SVETIH – VRTNOARHITEKTURNA ZASNOVA PLEČNIKOVH ŽAL

Vabimo vas na tematsko vodstvo, ki osvetljuje vrtnoarhitekturno zasnovno kompleks ter sodelovanje med Jožetom Plečnikom in Vlastom Kopačem. Poudarek bo na razmerju med arhitekturo in zelenjem, simboliki zasaditev ter pomenu prostora kot krajinskega in duhovnega ambiena. Prijave obvezne.

Plečnikova hiša, MGML, prijava@mgml.si, 01 24 12 506; ZVKDS

LJUBLJANA

8. oktober, 18.00

Knjižnica Otona Župančiča, tretje nadstropje, Kersnikova ulica 2

LJUBLJANA MOJE MLADOSTI – ANGELIKA HRIBAR

Prva gostja jesenskega dela cikla Ljubljana moje mladosti bo Angelika Hribar, anglistka, slovenistka, dolgoletna bibliotekarka ter raziskovalka družinske in krajeвне zgodovine. Po spominih jo bosta vodili avtorici podkasta Strašno hudi Maja Čakarić in Klara Škrinjar.

Mestna knjižnica Ljubljana, 01 308 56 07, www.mkj.si

8. oktober, 10.00–16.30

Zavod za gradbeništvo Slovenije, Dimičeva ulica 12

AID HCH IN GREENHER COE DELAVNICA. UI IN DEDIŠČINSKA ZNANOST: PRILOŽNOSTI, TVEGANJA, PRIHODNOST/AID HCH AND GREENHER COE WORKSHOP. AI AND HERITAGE SCIENCE: OPPORTUNITIES, RISKS, THE FUTURE

»V prvem delu dogodka bodo predstavljene konkretni primeri uporabe umetne inteligence (UI) v raziskavah humanistike in dediščinske znanosti, ki jih razvijamo v okviru projekta »AID HCH – Presežek pri razvoju humanistike in kulturne dediščine z umetno inteligenco« (J7-60128) in GreenHer CoE. Drugi del srečanja bo potekal v obliki okrogle mize, namenjene razpravi o prihodnosti uporabe UI oziroma njene prispevka na področju humanistike in dediščinske znanosti nasploh ter o morebitnih (med drugim formalnih) omejitvah.«

Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, nika.vrbek@student.um.si; UM FERi; UM PF; UM FS; UM UKM; ZAG; UL FKKT; NUK; ZVKDS; UP FHŠ, GreenHer CoE

LJUBLJANA

8. oktober, 17.00–19.00

Arheološki center MGML, Letališka 9a

VPOGLED V ZAKULISJE ARHEOLOGIJE

Spoznajte pot arheoloških najdb od odkritja do mesta na muzejskih razstavah. Vabljeni v Arheološki center Muzeja in galerij mesta Ljubljane, med zgodbe preteklosti. Spoznali boste delo arheologov po končanih izkopavanjih in druge skrivnosti arheološkega dela ter si ogledali številne zanimive artefakte. Obvezne prijave na prijava@mgml.si ali 01 241 25 06.

Muzej in galerije mesta Ljubljane, Arheološki center MGML, prijava@mgml.si, mgml.si

13. oktober, 11.00

Slovanska knjižnica, dvorana, Einspielerjeva ulica 1

HORUK V NOVE ČASE – SOCIALISTIČNI VRTEC ZA OTROKA MODERNE DRUŽBE

Osrednja tema letošnjega cikla Ljubljana v gibljivih slikah bosta vzgoja in izobraževanje. Na prvem dogodku bo mag. Hana Habjan predstavila vrtece v času socializma, ko si je opustošena jugoslovanska država prizadevala postaviti temelje, na katerih bi združila vse svoje delavce. Predstavila bo okolje predšolske vzgoje, v katerem je bil otrok prvič v zgodovini umeščen v središče pozornosti ter deležen ustrezne nege in vzgoje.

Mestna knjižnica Ljubljana, 01 308 56 07, www.mkj.si

13. oktober, 8.00–13.00

Plečnikove Žale, Med hmeljniki 2

TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE

V okviru delavnic bodo učenci ustvarjali v različnih likovnih tehnikah na temo Dediščina v vrtincu sprememb – priložnosti in izzivi ter s tem spoznavali slovensko in svetovno kulturno dediščino.

OŠ Danile Kumar, 040 215 011

Ljubljana, ŠMARTNO

15. oktober, 8.30–12.00

Osnovna šola Šmartno pod Šmarno goro,
Cesta v Garmeljne 7

ŠOLSKI KVIZ – KULTURNA DEDIŠČINA NAŠIH KRAJEV

Leta 1866 se je začel pouk na osnovni šoli v Šmartnu. Marsikaj je bilo takrat povsem drugače kot danes – lokacija šole, njen videz ter število učiteljev in učencev. Še najbolj pa se je razlikoval pouk, saj je potekal v drugačnem obsegu in z drugačnimi vsebinami kot danes. V tem šolskem letu nas bo zanimalo prav to. Učence bomo spodbudili k raziskovanju razvoja šolstva in kulturne dediščine v našem šolskem okolišu ter njihovo znanje preverili na šolskem kvizu.

OS Šmartno pod Šmarno goro,
040 609 621, os-smartno.lj@guest.arnes.si,
www.os-smartno.si

Medvode, BELO

2. oktober, 18.00

domačija Pr' Lenart, Belo 1

ZGODOVINA NARODA V KOZARCU

Knjigo z naslovom Bratstvo in slivovka bo predstavil avtor dr. Jernej Mlekuž. Knjiga govori o tem, kako lahko ena sama opojna pijača pove več o državi, narodu, uspehih, razpadu, spominih, gostoljubju, trgovini, mitih in vsakdanjem življenju kot vsa mogoča uradna poročila. Duhovita, ostra, neposredna, živa in živahna zgodba o Jugoslaviji in o svetu po njej, povedana iz nepričakovanega zornega kota, je knjiga za bralstvo, ki ga zanimajo zgodovina, kultura, Balkan, dobra esejistika, osupljive podobe in vse tisto, kar uradne razlage praviloma pustijo v predalu.

Mojca Sfiligoj, sfiligojmojca@gmail.com,
FB: Domačija Pr Lenart

Medvode, BELO

4. oktober, 17.00

domačija Pr' Lenart, Belo 1

NEVIDENI GASPARI

Razstava prvič predstavlja izbor doslej neznanih in nikoli razstavljenih risb s svinčnikom Maksima Gasparija ter odpira redke vpogled v manj znani del njegove zapuščine. Med motivi srečamo staro žensko, zamišljenega moža, kosca, moža s kozarcem, godca s harmoniko in žensko pri pranju perila. Gaspari se v upodobitvah ljudi s slovenskega podeželja, prizorih vsakdanjega dela in tihih trenutkih življenja kaže kot izjemno opazovalec človeka in njegovega notranjega sveta.

Mojca Sfiligoj, sfiligojmojca@gmail.com,
FB: Domačija Pr Lenart; Metka Štrajhar

4. oktober, 18.00

Domačija Pr' Lenart, Belo 1

VIDIM LIKO, VOHAM ZGODOBO

Kamišibaj, vonjavna predstava z zgodbami s panjskih končnic. Ob vonjih slovenskih rastlin gledalec zgodbe doživlja celostno, kar mu omogoča pristno doživetje in vstop v svet naših prednikov. Večutna izkušnja prepleta ljudski humor, stare podobe in sodobno interpretacijo dediščine v intimno, olfaktorno in gledališko doživetje za vse generacije.

Mojca Sfiligoj, sfiligojmojca@gmail.com,
FB: Domačija Pr Lenart; mag. Katarina Batagelj

VELIKE LAŠČE

24. september, 19.00

Stritarjeva cesta 1

LEVSTIKOV VEČER: OBNOVA ILIJEVEGA KOZOLCA

Pogovorni večer z ustvarjalci in izvajalci projekta obnove Ilijevega kozolca. V današnjih Retjah stoji Iljev kozolec, ki sega še v čas Frana Levstika. Kozolec je star približno 200 let, zgrajen je iz tesanega lesa brez enega samega žebila ter krit s slamo. Fran Levstik je pod njim spisal zgodbo, ki je bila z naslovom Martin Kerpan z Verha leta 1858 prvič objavljena v Slovenskem glasniku.

Javni zavod za kulturo in turizem
Trubarjevi kraji, info@trubarjevi-kraji.si,
velikolaska.si/slo; MKL, Knjižnica Frana
Levstika; Občina Velike Lašče

Vrhnik, STARA VRHNIKA

27. september, 17.00–18.00

Lukacova – Ankina kašča

KO CITRE ZAZVENE V STARI KAŠČI

V vzorno prenovljeni, več kot 200 let stari Lukacovi – Ankini kašči sredi Stare Vrhnik je njena lastnica Anka Grom že 10 let organizirala zanimive kulturne dogodke. Ob dragoceni zbirki stare opreme in orodij starejši obiskovalci obujajo spomine, mlajšim pa Anka odpira pogled v življenje in delo nekoč. Tokrat je povabila Trio iz srca, ki ga sestavljajo mladi citrarki Klara in Manca Bogataj ter pevka Mese Horvath. Naj se glasba mladih preplete s skrivnostnimi zgodbami stare kašče.

Anka Grom, anica.grom@gmail.com

VRHNIKA

26. september, 18.00–21.00

Cankarjev dom Vrhnik, Tržaška cesta 25

DEDIŠČINA KUCLERJEVIH HARMONIK – PRVI SLOVENSKI IZDELOVALCI DIATONIČNIH HARMONIK

Kuclerjeva delavnica na Drenovem Griču pri Vrhniku, ki je delovala od sredine 19. stoletja do druge svetovne vojne, je eden najzgodnejših dokumentiranih primerov izdelovanja harmonik na Slovenskem. Strojno-kulturno prireditev, na kateri bodo predstavljene zvočne in slogovne posebnosti instrumenta, bo spremljala razstava s prikazanimi rezultati raziskave zgodovine in pomena Kuclerjevih harmonik.

Luka Kropivnik; Denis Novato; Gal Suhadolnik; Katarina Vrsk; Jure Žitko; Cankarjeva knjižnica Vrhnik, natasa.oblak.japelj@ckv.si; Folklorna skupina Klas Horjul; Muzejsko društvo Vrhnik; Zavod Ivana Cankarja Vrhnik; ZRC SAZU Glasbenonarodopisni inštitut

LENART

10. oktober, 8.00–18.00

Knjižnica Lenart, Nikova ulica 9

GODOVNE VOŠČILNICE IZ PENOVE ZAPUŠČINE

Na ogled bodo godovne voščilnice, skoraj v celoti naslovljene na Nežo (tudi Agnes in Nežiko) Landergott. Tako je bilo ime babici in materi Rudolfa Pena (1922–1994), lenarskega knjižničarja, kulturnika in uradnika, čigar zapuščino hrani Knjižnica Lenart. Ta obsega knjige, osebna pisma, fotografski material in drobn tisk, ki vključuje okoli 200 voščilnic (večinoma godovnih) in več kot 100 razglednic.

Knjižnica Lenart, aleksandra.papez@knjiznica-lenart.si, knjiznica-lenart.si

10. oktober, 8.00–18.00

Knjižnica Lenart, Nikova ulica 9

POTEG ZA UHO ZA GOD NAJ BO!

Tudi v Slovenskih goricah je bilo v navadi, da so slavljenca na godovni dan nežno potegnili za uho, kar naj bi mu prineslo srečo. V Knjižnici Lenart bomo zato med 10. septembrom in 10. oktobrom 2026 zbirali razmišljanja in spomine, povezane s tem osebnim praznikom. Kako so v preteklosti praznovali god? Ste zanj kdaj prejeli darilo? Ga sploh še praznujete?

Knjižnica Lenart, aleksandra.papez@knjiznica-lenart.si, knjiznica-lenart.si

LOVRENC NA POHORJU

2. oktober, 17.00

Gornji trg 20

ODPRTE RAZSTAVNEGA PROSTORA LOVRENC SKOZI ČAS

Obiskovalci bodo spoznali zgodovino Občine Lovrenc na Pohorju, pridobili informacije o gospodarskem in družbenem razvoju Lovrenške kotline ter imeli dostop do raznovrstnega digitalnega arhivskega gradiva, povezanega z zgodovino Lovrenca.

Turistično društvo Lovrenc na Pohorju, stasa.pernat@gmail.com; OŠ Lovrenc na Pohorju; Občina Lovrenc na Pohorju; Pokrajinski arhiv Maribor

MAKOLE

28., 29. in 30. september,
17.00–19.00

Stari Grad 29

OD DREVEŠA DO PAPIRJA IN KORPCE

Dandanes stare obrti tonejo v pozabo. Materiali se spreminjajo, vrbe umirajo, vedno manj pa je tudi ljudi, ki bi ohranili tradicijo. Življenje vse hitreje drvi mimo nas in ne najdemo več časa za druženje in pogovor – nekaj, kar so ljudje nekoč, daleč pred današnjim ponorelim svetom, še znali. V vsem tem vrtincu sprememb pa se še vedno najde nekaj posameznikov, ki pritegnejo s svojo dejavnostjo.

Zavod za izobraževanje, šport, kulturo in turizem Ma-kole,
zavodmakole@gmail.com

MARIBOR

1.–4. oktober, 10.00

MLADI FESTIVAL SPREHODOV

Spoznavanje mesta na tematskih sprehodih, ki jih pripravijo in izvedejo mladi. Spet se bomo sprehajali in odkrivali, kaj vse imamo tako rekoč na doseg roke in kako to vidijo mlajše generacije. Mladi v okviru krožkov, raziskovalnih nalog in drugih šolskih dejavnosti raziskujejo svoje mesto in zbirajo zgodbe iz njegove bogate kulturne dediščine.

Društvo Hišal, vid.kmetec@gmail.com

MARIBOR

4. oktober, 11.00

dvorišče Goriške ulice 1b

GORIŠKA FIRTLE

Sprehod po dvoriščih blokovega naselja na Goriški ulici in obujanje spominov na življenje blokoveke mularije v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Sprehajalec: Vid Kmetič Trajanje: ura do ura in pol.

Vid Kmetič, vid.kmetec@gmail.com

MARIBOR

8.–11. oktober, 10.00–20.00

trafika ob Mestnem parku

ŠPEGL!

Festival satire v središče postavlja ranljivost in izzive satire kot nesnovne kulturne dediščine. V času hitrih družbenih, tehnoloških in medijskih sprememb se ta žanr, ki je nepogrešljiv del kritične misli, sooča z novimi preizkušnjami, hkrati pa ponuja priložnosti za sodobno interpretacijo. Ker gre za premierno izvedbo festivala, bomo v ospredje programa postavili predvsem domače, mariborske satirične vsebine in njihove ustvarjalce, ki jih v mestu ni nikoli manjkalo. Spomnimo se samo Totege lista, satiričnega časnika, ki je začel izhajati in nastavlja ogledalo družbi že v tridesetih letih preteklega stoletja in svoje bodice usmerja še danes.

Društvo Trafika, vid.kmetec@gmail.com;
Toti list; Mestna občina Maribor

ORMOŽ

8. oktober, 16.00

Osnovna šola Velika Nedelja, Vrtec Podgorci, Podgorci 81 a

LJUDSKI PLESI IN OPRAVILA – DEDIŠČINA NAŠIH PREDNIKOV

Z različnimi dejavnostmi bomo raziskovali pomen kulturne dediščine, običajev in tradicije našega okolja. Pripravili bomo kulturni dogodek, na katerem bodo otroci s pesmijo, plesom, gibanjem in prikazom ljudskih običajev predstavili delček bogastva naše kulturne zapuščine. Dogodek bo namenjen druženju, povezovanju generacij ter ohranjanju spoštovanja do tradicije in kulturne identitete našega okolja.

OŠ Velika Nedelja, Vrtec Podgorci,
andreja.znidaric@guest.arnes.si,
viepodgorci.splet.arnes.si

PTUJ

22. september–1. november,
pon.–ned. 8.00–20.00; odprtje
22. september, 10.00

Ptujski grad, Na gradu 1

SKRIVNOSTI IZ VODÁ, RAZSTAVA NA PROSTEM

Ob obeleževanju prvega mednarodnega dne podvodne kulturne dediščine bomo gostovali z zunanjo fotografsko razstavo, ki bo postavljena na spodnjem dvorišču Ptujskega gradu. Z njo želimo obiskovalcem pričarati občutke raziskovalca potapljača, ko pod plastjo mulja na dnu reke, jezera ali morja prepozna predmet, ki ga je ustvarila človeška roka. Predstavljena so izbrana najdišča iz celotne Slovenije.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, tajnistvo@zvksd.si, zvksd.si;
Pokrajinski muzej Ptuj Ormož,
ptujski.grad@pmpo.si, pmpo.si

PTUJ

6. oktober, 9.30–11.00

Osnovna šola Ljudski vrt Ptuj, Župančičeva
ulica 10

STARI POKLICI IN ZNANJA – DEDIŠČINA, KI IZGINJA

Učenci prve triade bodo raziskovali stare poklice, obrti in znanja, ki so nekoč pomembno oblikovali življenje v našem okolju, danes pa počasi izginjajo. S pripovedmi, ogledom starih predmetov in fotografij ter praktičnimi ustvarjalnimi dejavnostmi bodo spoznavali delo pletarja, lončarja, tkalca, čevljarja, kovača in drugih obrtnikov. Razmišljali bodo tudi o tem, zakaj nekaterih poklicev skoraj ni več in kako sodobni način življenja vpliva na izginjanje tradicionalnih znanj.

OŠ Ljudski vrt Ptuj,
sasa.kozel@os-ljudskivrtptuj.si

PTUJ

6. oktober, 17.00

Ptujski grad, Na gradu 1

KRALJICA IN KRALJ V MESTU. BLANKA MARIJA SFORZA IN MAKSIMILIJAN I. HABSBUŠKI NA PTUJU LETA 1506

Letos mineva 520 let od prvega obiska rimsko-nemškega kralja Maksimilijana I. Habsburškega na ozemlju današnje Slovenije. Leta 1506 je bil dvakrat na Ptuj, med 4. in 5. ter med 17. in 19. septembrom. Tam je namreč več tednov bivala njegova druga žena Blanka Marija, roj. Sforza. O dogodku, ki gotovo sodi med najbolj prestižne trenutke ptujske zgodovine, bo predaval zgodovinar Boris Hajdinjak.

Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož,
ptujski.grad@pmpo.si, www.pmpo.si

SLOVENSKA BISTRICA

1.–30. oktober, 8.00–18.00

Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska
Bistrica, Trg svobode 16

RAZSTAVA SLIK LJUBITELJSKIH SLIKARJEV 25. REGIJSKE LIKOVNE KOLONIJE ŠTATENBERG

Razstavljena dela so tesno povezana s kulturno dediščino Makol, Poljčan in Slovenske Bistrice. Likovni ustvarjalci z izbranimi temami ter motivi krajine, arhitekture, običajev in vsakdanjega življenja upodabljajo in umetniško interpretirajo kulturne vrednote lokalnega okolja.

Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska
Bistrica, 02 80 55 100,
natalija.stegne@kjbv.si, www.kjbv.si

SLOVENSKA BISTRICA

8. oktober, 18.30

Župnijske cerkev sv. Jerneja, Trg Alfonza Šarha 6

ŠKOF SLOMŠEK, KIPAR SOJČ IN SLOVENSKA BISTRICA: POGOVORNI VEČER IN ODPRTJE RAZSTAVE

V okviru praznovanja 800-letnice mariborske nadškofije bo potekal pogovorni večer o škofu Slomšku in kiparju Ivanu Sojču, ki velja za zadnjega velikega cerkvenega kiparja lavantinske škofije. Pogovor bo spremljalo odprtje razstave o škofu Slomšku, ki ga je Ivan Sojč večkrat upodobil. Njegov kip škofa z Blažetom in Nežico v Slovenski Bistrici je celo prvi zunanji celopostavni spomenik Slomšku.

Zgodovinsko društvo dr. Jožeta Koropca Slovenska Bistrica,
zgodovinsko.drustvo.slb@gmail.com,
www.zd-jk-slb.si; Župnija Slovenska Bistrica; Nadškofijski arhiv Maribor

Slovenska Bistrica, TRIJE KRALJI NA POHORJU

8. in 9. oktober, 9.00 in 10.30

Planina pod Šumikom

V ZAVETJU STOLETNIH DREVES SPE POHORSKE VILE

Mogočni pohorski gozdovi, stoletna drevesa, skrivnostna barja in globoki tolmeni bistrih voda so dom koconogega čuka, malega skovika, mesojede okroglostne rosike, le redko slišane divjega petelina, raka koščaka in živorodne kuščarice ... pa tudi številnih bajeslovnih bitij: gozdnega moža, belih vil, vodovnika oziroma jezernika ... Pohorska prostranstva so vsem njim prostor sobivanja. Pridružite se jim in spoznajte izjemno naravno in bajeslovno dediščino Pohorja!

Zavod RS za varstvo narave; Regijski park Pohorje, andreja.senegacnik@zrsvn.si, www.parkpohorje.org

Starše, MARJETA NA DRAVSKEM POLJU

2. oktober, 8.20–12.00

Podružnična šola Marjeta na Dravskem polju, Marjeta na Dravskem polju 3

VARUHI DEDIŠČINE ZA PRIHODNJE RODOVE

Otroci bodo z opazovanjem domačega kraja raziskovali kulturno dediščino, ki počasi izginja ali se spreminja. S fotografiranjem, risanjem in pogovorom bodo spoznavali pomen ohranjanja lokalne identitete. Med pogovorom s starejšimi bodo odkrivali stare običaje, igre, narečne besede in poklice. Tako bomo krepili tudi medgeneracijsko sodelovanje s starejšimi občani in društvi.

OŠ Starše – POŠ Marjeta,
topolinjaklavdija@gmail.com

STARŠE

**26. september–10. oktober,
9.00–12.00**

Osnovna šola Starše, Starše 5

DEDIŠČINA, TEMELJ NAŠE PRIHODNOSTI

V letošnjem šolskem letu bomo raziskovali vpliv družbenih sprememb na kulturno dediščino domačega kraja. Odkrivali bomo zgodbe starih stavb, predmetov, običajev, narečij in poklicev ter iskali odgovore na vprašanje, kateri deli te dediščine so najbolj ranljivi. S tem bomo preteklost prepoznali kot dragoceno vez s prihodnostjo ter odkrivali načine, kako to bogastvo ohraniti za naslednje generacije.

OŠ Starše, leonida.babic@guest.arnes.si

GORNJA RADGONA

9. oktober, 7.40–12.50

Osnovna šola Gornja Radgona, Prežihova ulica 1

SPOZNAJ – DOŽIVI – OHRANI

V okviru kulturnega dneva bomo na srečanjih z lokalnimi rokodelci in nosilci tradicije raziskovali bogastvo kulturne dediščine našega okolja. S praktičnimi prikazi, delavnicami in doživetji bomo spoznavali stare obrti, običaje, kulinariko in druge dragocene spretnosti, ki jih je vredno ohranjati in prenašati na prihodnje generacije.

OŠ Gornja Radgona,
katarina.kikec-bokan@gros-radgona.si

Gornja Radgona, NEGOVA

6. oktober, 9.00

Grad Negova

NA SLEDI MEHURČKOM

Na tej dogodivščini bodo otroci sledili mehurčku CO₂ iz globin Zemlje do izvirov mineralnih voda in mofet ter odkrivali, kako je ta plin del naravnih procesov in človekovega vsakdana. Spoznali bodo tudi, kako ljudje s svojimi dejavnostmi povzročamo čezmerno sproščanje CO₂ v ozračje in kakšne posledice ima to za naravno okolje in kulturno dediščino.

Zavod RS za varstvo narave (projekt deProfundis), mojca.bedjanic@zrsvn.si;
OŠ dr. Antona Trstenjaka Negova; Zavod Kultprotur; Občina Gornja Radgona;
PORA, razvojna agencija Gornja Radgona

GRAD

27. september, 11.00, 15.00

Doživljajski park Vulkanija

DEDIŠČINA MED NAMI

Brezplačna vožnja s turističnim vlakom po poti kulturne in naravne dediščine vas bo popeljala med znamenitosti Občine Grad (Vulkanija, grad, cerkev, mlin, Beli križ, kamnolom ...). Na vožnji boste spoznali naravno in kulturno dediščino naše občine, običaje in življenje ljudi ter skrivnosti grajskih legend.

Zavod za turizem in kulturo Občine Grad,
02 553 10 00, info@vulkanija.si,
www.vulkanija.si

GRAD

27. september, 13.00–18.00

Doživljajski park Vulkanija

NAŠI LIDGJEJ – NAŠE GORIČKO

Avtorska likovna razstava Klemna Štrausa Naši lidgje – naše Goričko z ročno risanimi karikaturami in upodobitvami značilnih motivov Goriškega predstavlja ljudi, poklice in zgodbe, ki soustvarjajo identiteto regije. Razstavo bodo spremljali kulinarčna ponudba Goriškega, vodstvo po razstavi, druženje in pogovor z avtorjem.

Zavod za turizem in kulturo Občine Grad,
info@vulkanija.si, www.vulkanija.si; Klemen Štraus

3. oktober, 10.00–17.00

grad Grad, Grad 191

GORIČKI DEN

Osrednja prireditev na gradu Grad je namenjena predstavitvi izdelkov in pridelkov domače obrti in dejavnosti z Goriškega. Sejemsko in kulinarčno ponudbo spremljajo kulturni in glasbeni program, predstava in delavnice za otroke. Na prireditvi bodo podelili priznanja za najtravniki in naj sadovnjaki v letu 2026.

Javni zavod Krajinski park Goričko,
vodniki@goricko.info, grad-goricko.si;
Goričko društvo za lepše vütro

KUZMA

7. oktober, 7.00–15.00

Osnovna šola Kuzma, Kuzma 20

OHANJANJE LOKALNE KULTURNE DEDIŠČINE

Učenci bodo raziskovali zgodbe, običaje, narečje, kulinariko in zanimivosti domačega kraja. Ustvarjali bodo stripe, ilustracije, videoposnetke in izdelke, povezane s tradicijo. Projekt bo spodbujal ustvarjalnost, medgeneracijsko sodelovanje in spoštovanje do domače dediščine.

OŠ Kuzma,
brigita.barbaric@guest.arnes.si,
bojana.skodnik@guest.arnes.si

Moravske Toplice, BOGOJINA

15. oktober, 17.00

cerkev Gospodovega vnebohoda

**JAZ BOM DELAL, ČAS BO
SODIL: KONSERVATORSTVO
MED KONSERVATIVNOSTJO IN
KREATIVNOSTJO**

Dogodek bo namenjen povezovanju lokalne skupnosti s strokovnjaki s področja arhitekture, konservatorstva, umetnostne zgodovine, krajinske arhitekture ... z namenom odkrivanja novih pomenov bogojanskega svetišča v luči preteklih in sodobnih konservatorskih pristopov. Iskali bomo odgovor na vprašanje, ali prenova pomeni zgolj ohranjanje materije ali tudi ponotranjanje spomina prostora s prepletom novih ureditev, prilagojenih sodobnosti na način ohranjanja neskončnega spomina spomenika, v katerega se kot bežen utrinek spoštljivo vpišemo s svojim posegom. Moderatoriki: dr. Mateja Neža Sitar in dr. Simona Menoni Muršič.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Maribor,
simona.menoni@zvkds.si; Župnija Bogojina,
andrej.lazeta@gmail.com

Moravske Toplice, BOGOJINA, FILOVCI

26. september, 10.00–13.00

Bogojina, cerkev Gospodovega vnebohoda, in Filovci, Gutmanova domačija, Filovci 15

GUTMANOVA DOMAČIJA PISANA

Ob 10. uri bo ogled cerkve Gospodovega vnebohoda arhitekta Jožeta Plečnika, ob 11. uri pa bomo na Gutmanovi domačiji predstavili kulturno dediščino, ljudske veščine in vinogradniško krajino.

Panonrevitae Filovci, 041 343 675,
joze.gutman@gmail.com;
www.panongalerijavin.si
www.visitmoravsketoplice.com

Moravske Toplice, FILOVCI

2. oktober, 10.00–18.00, dan
odprtih vrat; 10.00 vožnja z
vlakcem

zbirno mesto TIC Moravske Toplice

Z VLAKCEM V LONČARSKO VAS FILOVCI

Dan odprtih vrat v Lončarski vasi Filovci z ogledom prekmurske cimprace, prikazom lončarjenja in spoznavanjem kulturne dediščine vasi. Ogled je brezplačen, vožnjo z vlakcem pa je treba doplačati. Rezervacija obvezna.

TIC Moravske Toplice, 040 829 870,
info@moravske-toplice.com,
www.visitmoravsketoplice.com

Moravske Toplice, SELO

1. oktober, 10.00–16.00, dan
odprtih vrat; 10.00 vožnja z
vlakcem

zbirno mesto TIC Moravske Toplice

Z VLAKCEM V SELO NA OGLED ROTUNDE

Vožnja s turističnim vlakcem iz Moravskih Toplic v Selo in brezplačen ogled romanske rotunde. Ogled je brezplačen, vožnjo z vlakcem pa je treba doplačati. Rezervacija obvezna.

TIC Moravske Toplice, 040 829 870,
info@moravske-toplice.com,
www.visitmoravsketoplice.com

Murska Sobota, IŽAKOVCI

2. oktober

Otok ljubezni, plavajoči mlin

**OBUIJANJE KULTURNE DEDIŠČINE OB
PLAVAJOČEM MLINU**

Otrokom iz vrtca in uporabnikom varstveno-delovnega centra bomo predstavili obnovljeni mlin, njegov zgodovinski pomen in življenje ob njem. Potem bomo vsi skupaj ob ognju »pajali« kruh, kot so to počeli naši predniki. Na ta način bomo obiskovalcem približali stare navade in preproste načine druženja. Prikazali jim bomo življenje v času, ko ljudje še niso bili obdani s sodobno tehnologijo, temveč so se družili in povezovali.

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, metkapravljica@gmail.com; ZTKŠ Beltinci; Vrtec Beltinci; Varstveno delovni center Murska Sobota; Vrtec Murska Sobota, enota Romano

MURSKA SOBOTA

29. september–2. oktober, po dogovoru

Pomurski muzej Murska Sobota, Trubarjev dvored 4

MED ŠEGAMI IN UROKI, UČNA URA

Pedagoški program učence z igro in izkustvenim učenjem popelje v svet ljudskih verovanj, šeg in praznikov. Učenci spoznavajo šege človekovega življenjskega kroga, praznike in pomen vraževerja nekoč. Z aktivnim sodelovanjem razvijajo razumevanje kulturne dediščine, ustnega izročila in lokalne identitete. Predhodna najava obvezna.

Pomurski muzej Murska Sobota,
mateja.huber@pomurski-muzej.si,
www.pomurski-muzej.si

9. oktober, 8.15–12.40

Osnovna šola III Murska Sobota,
Trstenjakova ulica 73

OD WALKMANA DO PAMETNIH TEHNOLOGIJ

Učenci bodo raziskovali tehnične predmete, življenjske navade, zgodbe in znanja iz preteklosti zgodovine ter jih primerjali s sodobnim načinom življenja. Z razstavo, intervjuji, ustvarjalnimi delavnicami in medgeneracijskim sodelovanjem bodo odkrivali pomen ohranjanja materialne in nesnovne kulturne dediščine.

OŠ III Murska Sobota,
romana.slavic-znuderl@guest.arnes.si,
urska.cerni@os3ms.si, os3ms.si

10. oktober, 10.00

Pomurski muzej Murska Sobota, Trubarjev dvored 4

CVETJE IZ PAPIRJA ZA VSE GENERACIJE, DELAVNICA

V preteklosti so marsikateri praznik spremljale rože iz papirja. Izdelovalke so znanje in veščine na mlajše rodove prenašale z zgledom in ustinim izročilom. V Pomurskem muzeju že več kot deset let deluje muzejska skupina Rožice, ki ustvarja tradicionalne in sodobne papirnate rože. Udeleženci delavnice si bodo najprej ogledali razstavo Cvetiča tradicija, nato pa bodo pod mentorstvom članic te skupine ustvarjali cvetje iz papirja.

Pomurski muzej Murska Sobota,
mateja.huber@pomurski-muzej.si,
www.pomurski-muzej.si

PUCONCI

26. september–10. oktober

Vrtec pri Osnovni šoli Puconci, Puconci 178

ZAKLADI NAŠIH PREDNIKOV

Tokrat se bo projektu pridružilo kar 14 oddelkov vrtca. Pozornost bomo namenili nesnovni kulturni dediščini. Učili se bomo ljudske pesmi in izštevke, plesali ljudske pleske, spoznavali prekmurske pravljice, izdelovali cvetje iz papirja in prisluhnili pripovedim naših starih staršev. Z zbranimi prispevki starih staršev bomo ustvarili zbirko nesnovne kulturne dediščine, njen izid in predstavitev pa bosta osrednji del projekta. V tem času bomo razstavili fotografske utrinke našega učenja in ustvarjanja ter v svojo sredino povabili naše babice in dedke.

Vrtec pri OŠ Puconci,
katja.susnik@ospuconci.si,
vrtecprispuconci.splet.arnes.si

ROGAŠOVCI

2. oktober, 16.00

Osnovna šola Sveti Jurij

LAN: OD ZRNA DO PLATNA

Ko se učimo, si prizadevamo ohraniti vse, kar je dobrega in vrednega. Trudimo se oblikovati spoštljiv odnos do preteklosti. Projekt v sebi nosi dvojno sporočilo. Prvo je to, da se je vredno potruditi in prispevati k ohranjanju bogatega kulturnega izročila, ki nas še danes bogati in ne sme utoniti v pozabo, drugo pa nas uči, da se pred vsakdanjimi ovirami v življenju ne smemo kar predati, ampak moramo v sebi nositi močno voljo svojih prednikov.

Društvo upokojencev Rogašovci,
041 330 639, jozica.fukas@gmail.com

VELIKA POLANA

30. september, 9.00–12.00

Pomelaj, Mala Polana 103

OD ZRNA DO SODOBNEGA IZDELKA

Udeleženci bodo spoznali staro sorto koruze – trdinko, ki je najbolj primerna za pletenje, in postopek pridelave ličja od zrna do materiala, iz katerega nastajajo čudoviti in še danes uporabni predmeti. Udeleženci bodo sami zličkali koruzni storž in ustvarili lasten izdelek. Dogodek temelji na tradicionalnih znanjih, povezovanju generacij ter prepletanju dediščine s sodobnim oblikovanjem.

ZRP Pomelaj, z. o. o., 041 549 256,
info@pomelaj.si, www.pomelaj.si

VELIKA POLANA

10. oktober, 10.00–14.00

Pomelaj, Mala Polana 103

DEDIŠČINA V VRTINCU SPREMENB: OD OGROŽENE DEDIŠČINE DO SODOBNEGA OBLIKOVANJA

Pletenje iz koruznega ličja je bilo v širšem lokalnem okolju zelo prisotno in je združevalo generacije. V okviru dogodka bomo pokazali, da ogrožena dediščina živi tudi danes. To dosegamo s sodobnim oblikovanjem, ki tradicionalna znanja prepleta z inovativnostjo. Predstavili bomo že razvite prototipe sodobnih izdelkov, prikazali pletenje izdelkov, omogočili ogled rokodelske delavnice in ponudili strokovni vpogled v dediščino s projektnim delom razvoja izdelka.

ZRP Pomelaj, z. o. o., 041 549 256,
info@pomelaj.si, www.pomelaj.si

Brežice, BIZELJSKO

2. oktober, 13.00–16.00

Vinska klet s staro leseno prešo

STARE LESENE PREŠE

Značilna vinogradniška in vinarska kulturna dediščina so tudi lesene preše oz. stiskalnice. V Vinarski zadrugi Bizeljsko je ohranjena zelo velika lesena preša, ki je bila povod, da letošnjo ustvarjalno delavnico posvetimo tej temi. Na območju Bizeljskega lahko najdemo še nekaj preš, vendar v glavnem ne služijo več svojemu namenu. To izjemno in ogroženo kulturno dediščino bomo popisali, opisali in locirali, jo predstavili javnosti ter o njej izdali brošuro.

TD Bizeljsko, Vesna Kunej; OŠ Bizeljsko;
Pronima; Kozjanski park

BREŽICE

3. oktober, 9.00–13.00

Posavski muzej Brežice, Cesta prvih
borcev 1

SEJEM ROKODELSKIH ZNANJ IN VEŠČIN

Rokodelci in ustvarjalci bodo predstavljali tradicionalne obrti in veščine ter ponujali izvirne izdelke, ob tem pa opozarjali na ranljivost znanj v času hitrih družbenih in okoljskih sprememb ter na njihov pomen za prihodnost. Sejem bo dopolnil raznolik spremljevalni program: vodstvo po gostujoči mednarodni razstavi Zgodbe o umetnosti tal/Soil Art Tales z delavnico, družinske delavnice projektov Interwine in Črno bela harmonija s Krškega polja ter obisk Znamenitih Posavk in Posavcev.

Posavski muzej Brežice, 07 466 05 17, 031
708 737, vodnik@pmb.si, www.pmb.si

BREŽICE

4. oktober, 17.00

Posavski muzej Brežice, Cesta prvih borcev 1

PRVA NEDELJA V MUZEJU: 5. KLASIČNI VEČER Z ROBERTOM ŠUPETOM IN GOSTI

Dogodek na predvečer svetovnega dneva učiteljev posvečamo donatorju muzeja, profesorju zgodovine in geografije Robertu Šupetu, ki bo z gosti obeležil 100. obletnico rojstva akademika dr. Jožeta Toporišiča. Pogovor bo namenjen razmisleku o jeziku kot delu kulturne dediščine, ki se v času hitrih družbenih sprememb sooča z novimi izzivi in priložnostmi, pri čemer Toporišičevo delo ostaja nepogrešljiv temelj razumevanja in ohranjanja slovenskega jezika.

Posavski muzej Brežice, 07 466 05 17,
031 708 737, vodnik@pmb.si, www.pmb.si

Brežice, CERKLJE OB KRKI

8. oktober, 7.30–12.30

Osnovna šola Cerklje ob Krki, Cerklje ob Krki 3

MOSTOVI ČASA: DEDIŠČINA NEKOČ, DANES, JUTRI

V okviru dneva dejavnosti bodo učenci raziskovali kulturno dediščino ter razmišljali, kaj želimo ohraniti za prihodnje generacije. Kot simbol povezovanja bo predstavljen tudi lesen most čez Krko. Osrednji rezultat bo skupna instalacija Most časa, razstavljena za šolsko in širšo skupnost.

OŠ Cerklje ob Krki,
patricija.haler@cerkljeobkrki.si,
sola.cerkljeobkrki.si

KOSTANJEVICA NA KRKI

26. september, 3. in 10. oktober, 16.00–20.00

Galerija Božidar Jakac

STOLETJA GRAFIKE

Ob praznovanju 100-letnice rojstva grafika Bogdana Borčiča bomo med sobotnimi druženji na predavanjih in delavnicah spoznavali razvoj grafike na Slovenskem. Prvič se bomo srečali na Borčičev rojstni dan, 26. septembra, in spregovorili o njegovem opusu. Srečanja 3. in 10. oktobra pa bosta posvečeni razvoju grafike v 20. stoletju in baroku. Predavanja bo spremljala tudi grafična delavnica.

Galerija Božidar Jakac, Kostanjevica na Krki, dejavnosti@galerija-bj.si

Krško, BRESTANICA

29. september, 17.00–19.00

grad Rajhenburg, Cesta izgnancev 3

PREPLETANJA, UVODNA DELAVNICA KVAČKANJA Z IZKUŠENIMI ROKODELKAMI

Stalne razstave na gradu Rajhenburg ponujajo vpogled v različne načine ustvarjanja vsakdanjih, obrednih in razkošnih predmetov ter oblačil v različnih zgodovinskih obdobjih. Na medgeneracijski delavnici bodo izkušene rokodelke predstavile različne kvačkane izdelke in postopke njihove izdelave ter udeležence vodile pri spoznavanju osnov kvačkanja. Ob ustvarjalnem druženju bomo ohranjali skoraj pozabljene rokodelske veščine in skupaj z nitmi prepletali tudi vezi med generacijami.

Kulturni dom Krško, enota Grad Rajhenburg, 051 390 648, 07 620 42 16, info@gradrajhenburg.si, www.gradrajhenburg.si; Kulturno društvo Svoboda Brestanica, Rokodelska sekcija Pridne roke Rajhenburga

Krško, BRESTANICA

6. oktober, 18.00

grad Rajhenburg, Cesta izgnancev 3

ODPRTJE RAZSTAVE KO RUŠEVINE OŽIVIJO: MLADI ARHITEKTI GRADU REŠTANJ

V severnem delu Mestne občine Krško so v srednjem veku stali gradovi, od katerih se je do danes ohranil le grad Rajhenburg, medtem ko so za drugimi ostale le ruševine ali zgodovinski zapisi. Učenci so ob obisku gradu Rajhenburg in reštanjskih ruševin raziskovali srednjeveško zgodovino in značilnosti romanske arhitekture. Z likovno interpretacijo so nato ponovno oživili podobo gradu Reštanj. Projekt povezuje muzejsko delo, pouk zgodovine in likovne umetnosti ter raziskovanje lokalne kulturne dediščine.

Kulturni dom Krško, enota Grad Rajhenburg, 051 390 648, 07 620 42 16, info@gradrajhenburg.si, www.gradrajhenburg.si; OŠ Koprivnica, XIV. divizije Senovo; OŠ Adama Bohoriča Brestanica

Krško, BRESTANICA

9. oktober, 9.00

trg

POHOD PO POTI TRAPISTOV

Grad Rajhenburg je bil med letoma 1881 in 1941 ter ponovno med letoma 1945 in 1947 tih dom meniške skupnosti trapistov. Čeprav so bili trapisti strog kontemplativni red, so pomembno zaznamovali Posavje in širši prostor ter za seboj pustili bogato kulturno in gospodarsko dediščino. Avtor poti Anton Zakšek in kustosinja dr. Helena Rožman bosta osvetlila trapistovsko dediščino, ki se je v desetletjih po razpustitvi samostana še ohranila, pa tudi tisto, ki postopoma izginja ali pa se je z leti izgubila. Pot traja 5 ur (12 km) in je srednje zahtevna (pohodniška oprema, priporočljiva uporaba pohodniških palic). Malica: iz nahrbtnika.

Kulturni dom Krško, enota Grad Rajhenburg, 051 390 648, 07 620 42 16, info@gradrajhenburg.si, www.gradrajhenburg.si; Anton Zakšek; Turistično društvo Brestanica

KRŠKO

1. oktober, 17.00

Sledi Valentina Scagnettija v mestu Krško, vodeni ogled

SLEDI VALENTINA SCAGNETTIJA V MESTU KRŠKO, VODENI OGLED

Med hišami ob Cesti krških žrtev je gotovo že vse od leta 1908, ko je bila zgrajena, marsikatero oko obstalo na imenitni hiši, ki ima danes številko 18. Pred desetletji so se posamezni deli čudovite secesijske fasade še bleščali v zlatih tonih. Kljub minulemu času pa je hiša ob veliki skrbi lastnikov ohranila svoje izvirne poteze – delo v širšem prostoru slabo poznanega stavbenika Valentina Scagnettija. Program bosta sooblikovali zgodovinki Karla Pacek in dr. Helena Rožman.

Kulturni dom Krško, enota Mestni muzej Krško, info@mestnimuzejkrsko.si, 07 620 92 44, 051 390 658, www.mestnimuzejkrsko.si

NOVO SPLETNO UČNO GRADIVO ZA OSNOVNE IN SREDNJE ŠOLE, GIMNAZIJE TER VSE, KI IZOBRAŽUJETE O DEDIŠČINI.

ZGODBE PRETEKLOSTI - TEMELJ NAŠE PRIHODNOSTI

www.dekd.zvkds.si/sl/gradiva

Zasnova: kratek opis dediščine - didaktični del z nalogami, igrami in predlogi za ustvarjanje - zbirke uporabnih povezav.

Veliko zadovoljstva pri brskanju in uporabi gradiva!

CERKNICA

26. in 27. september, 3. in 10. oktober, 11.00–13.00

Dolenje Jezero 1e

KAKO NASTANE LESENI ČOLN S CERKNIŠKEGA JEZERA – MODROST NARAVE IN LJUDI

Dogodek se osredotoča na promocijo edinstvene kulturne dediščine kraškega polja s presihajočim Cerkniškim jezerom. Enota kulturne dediščine (izdelovanje drevakov) je vpisana v nacionalni register nesnovne dediščine. Dogodek bo potekal v delavnici za izdelovanje lesenih čolnov v vasi Dolenje Jezero, ki je vstopna točka do znamenitega jezera.

Zavod za ohranjanje naravne in kulturne dediščine – Jezerski hram,
jezerski.hram@siol.net,
www.jezerski-hram.si

8.–10. oktober, 18.00

Galerija Krpan

URAR – POKLIC, KI IZGINJA MED IZZIVI IN PRILOŽNOSTMI

Ogledali si boste lahko likovno razstavo izdelkov učencev na temo ur, fotografsko razstavo ur Urarstva Urbanc in ure, ki jih bodo učenci ustvarili pri pouku tehnike in tehnologije ter fotografsko razstavo fotografija Valentina Šubica na temo ure skozi čas. V okviru kulturnega programa bomo javnosti predstavili tudi intervju z lokalnim urarskim mojstrom Vladimirjem Urbancem, ki že vrsto let opravlja ta izginjajoči poklic. Njegovi spomini bodo obogatili naš kulturni dogodek.

Društvo upokojencev Cerknica, sabina.ilersic@guest.arnes.si, drustva.posrclumlad.si/cerknica; OŠ Notranjskega odreda Cerknica, Podružnična šola Grahovo; Galerija Krpan

ILIRSKA BISTRICA

30. september, 9.30

Vrtec Antonina, Vodnikova ulica 13

GRADOVI SKOZI OTROŠKE OČI

Otroci bodo z igro, pripovedovanjem in ustvarjanjem spoznavali gradišča in grajske stavbe na Ilirskobistriškem. Z uporabo naravnih materialov bodo izdelovali majhne gradove in raziskovali, kako so ljudje nekoč gradili in živeli. Ustvarjeni izdelki bodo nato predstavljeni na razstavi v vrtcu.

Zavod ND, Ilirska Bistrica,
OE Vrtec Antonina, vrtec.antonina@rkc.si,
vrtec-antonina.splet.arnes.si

ILIRSKA BISTRICA

5.–9. oktober, 9.00–11.00

Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica,
Rozmanova ulica 25d

GRAJSKI TEDEEN

Dejavnosti bodo potekale v enajstih oddelkih vrtca. Glede na starostno strukturo in interese vključenih otrok bo vsak oddelek po svoje raziskoval nekdanje življenje na gradovih. Na podlagi svojih spoznanj in doživetij bodo otroci poustvarjali in se izražali z različnimi umetnostnimi zvrstmi. Nastale izdelke bodo uporabili za igro in učenje v igralnicah, kasneje pa jih bodo predstavili na skupni razstavi.

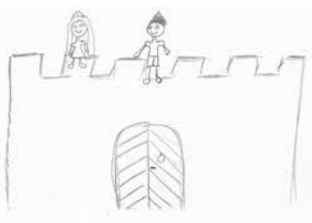
Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica,
ingrid.fatur@vrtec-ilb.si, www.vrtec-ilb.si

9. oktober, 8.20–12.40

Osnovna šola Antona Žnideršiča Ilirska
Bistrica, Rozmanova ulica 25b

SKRIVNOSTI GRAJSKIH HODNIKOV

Z učenci od 1. do 9. razreda bomo na raziskovalnih delavnicah spoznavali različne vidike življenja na gradu, pri čemer bomo vključili gradove iz šolskega okoliša. Učenci bodo izdelovali makete gradov in slike, spoznavali srednjeveško in baročno glasbo, gledališko ustvarjali, kuhali jedi, ki so se nekoč pripravljale za grajsko gospodo, ter se preizkusili v srednjeveških plesih in viteških igrah.

OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica,
marina.hrabar@guest.arnes.si

Ilirska Bistrica, JELŠANE

**22. september–1. oktober,
8.00–12.00**

Osnovna šola Jelšane, Jelšane 82

GRADIŠČE NA SVETI KATARINI – DEDIŠČINA, KI ŽIVI Z NAMI

Učenci in otroci iz vrtca bodo na terenu raziskovali sledove preteklosti, pomen gradišč in njihovo ranljivost v današnjem času. Obiskala nas bo arheologinja, ki bo na terenu predstavila gradišče, učenci pa bodo ustvarili likovne, pisne in raziskovalne izdelke za razstavo. Namen teh dejavnosti je spodbujati spoštljiv odnos do dediščine domačega kraja.

OŠ Jelšane, martina.sajn@guest.arnes.si,
www.os-jelsane.si

Ilirska Bistrica, KNEŽAK

30. september, 8.00–13.30

Osnovna šola Toneta Tomšiča Knežak,
Knežak 147a

S KOLESOM S KALCA NA MAŠUN

Kolesarji se bodo podali na turo skozi vas Koritnice, do Mašuna pa bodo prispeli po 10-kilometrskem vzponu. Udeleženci bodo spoznali bogato zgodovino gradu Kalc, ki je bil znamenito domovanje pesnika, skladatelja, politika in slovenskega domoljuba Miroslava Vilharja, ter burno preteklost nekdanjega lovskega dvorca na gozdni pristani na Mašunu.

OŠ Toneta Tomšiča Knežak,
klavdija.sotlar@os-knezak.si,
www.os-knezak.si

5.–9. oktober, 13.00–16.00

Osnovna šola Toneta Tomšiča Knežak,
Knežak 147a

SKRIVNOSTI KNEŠKIH GRADIŠČ

Vas je obdana z gradišči, zato bomo teden v šoli posvetili raziskovanju gradišč v naši neposredni okolici. Majši se bodo odpravili na pohod do Obrobe, starejši pa bodo raziskovali postavitev zgradb in življenje v gradiščih. Izdelovali bodo makete gradišč ter poustvarjali kovinske predmete, nakit in keramično posodo. Nastale izdelke bomo nato predstavili na razstavi, ki bo na ogled tudi lokalni skupnosti.

OŠ Toneta Tomšiča Knežak,
klavdija.sotlar@os-knezak.si,
www.os-knezak.si

Ilirska Bistrica, KUTEŽEVO

9. oktober, 8.00–14.00

Osnovna šola Podgora Kuteževo, Kuteževo 2f

GRAD GOTNIK SKOZI ČAS

Raziskovali bomo zgodovino gradu in dvorca Gotnik ter spoznavali njun pomen za lokalno kulturno dediščino. Učenci bodo pripravili likovne in literarne izdelke, makete, plakate ter raziskovalne predstavitve. Zbirali bomo ljudske pripovedi in razmišljali o propadanju gradu, možnostih ohranjanja dediščine in označitvi poti do gradu. Dejavnost bomo zaokrožili z razstavo, na kateri bodo predstavljeni dognanja in ustvarjalni izdelki učencev.

OŠ Podgora Kuteževo,
andreja.rolih@guest.arnes.si,
www.os-kutezevo.si

Ilirska Bistrica, OSTROŽNO BRDO

10. oktober, 15.00–18.00

Ostrožno Brdo 50

PRVI MARČNI PETEK

Nekoč so se pomladna opravila na kmetijah obvezno začela na prvi petek v marcu. Na kmetijah je bilo čutiti pomladni delovni nemir, obveznosti in skrbi zato so stekla različna kmečka opravila ne glede na vreme. Povezali bomo pripovedi in opise postopkov, ki jih bodo predstavili starejši vaščani. V delavnici bomo pripravili najpogostejše jedi in jih poskusili, prav tako pa bomo predstavili številne možnosti zdrave prehrane.

Krajevna skupnost Ostrožno Brdo,
leatrebectomazic@gmail.com

Ilirska Bistrica, PODGRAD

8. oktober, 8.00–12.00

Osnovna šola Rudolfa Ukoviča Podgrad, Podgrad 99b

DOMOZNANSKI SPREHOD PO STAREM GRADU

Učenci se bodo v spremstvu učiteljev odpravili do ruševin gradu nad naseljem Podgrad. Z opazovanjem in raziskovalnim delom bodo razmišljali o pomenu gradu kot lokalne znamenitosti, izzivih sodobnih sprememb ter širšem vprašanju ranljivosti kulturne dediščine.

OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad, 040 136 448,
matej.grahor@os-podgrad.si; Občina Ilirska Bistrica

Ilirska Bistrica, PREGARJE

8. oktober, 11.30

Osnovna šola Rudija Mahniča – Brkinca, Pregarje 18

OD GRICA DO GRADIČA

Za dogodek načrtujemo dva dneva dejavnosti. Naravoslovni dan bomo izvedli tako, da bomo obiskali grad Prem in se udeležili dejavnosti, ki jih ponujajo (voden ogled gradu in okolice ...). Tehniški dan pa bo namenjen ustvarjanju in spoznavanju pomena gradov in gradišč.

OŠ Rudija Mahniča – Brkinca Pregarje,
o-rmbrkinc.po@guest.arnes.si,
www.os-pregarje.si

Ilirska Bistrica, PREM

14. oktober, 10.00–15.30

grad Prem, Prem 39

DEDIŠČINA PREMA KOT RAZVOJNI POTENCIAL: OD OHRANJANJA DO DOŽIVETIJ

Simpozij bo strokovno osvetlil vlogo kulturne dediščine kot razvojnega potenciala lokalnega okolja ter se osredotočil na njeno ohranjanje, upravljanje, ranljivost in vključevanje v občinske strateške dokumente. Posebna pozornost bo namenjena kulturnemu turizmu kot orodju za trajnostni razvoj, predstavitvi dobrih praks in razmisleku o sodobnih muzeoloških pristopih, ki povezujejo dediščino, skupnost in obiskovalce.

Občina Ilirska Bistrica,
aneja.roze.kravanja@ilirska-bistrica.si,
www.ilirska-bistrica.si;
www.visitilrskabistrica.si; Pokrajinski muzej Koper, pokrajinskimuzejkoper.si; TIC Ilirska Bistrica

Ilirska Bistrica, PREM

15. oktober, 17.00

grad Prem, Prem 39

ODPRTJE RAZSTAVE GRADOVI IN GRADIŠČA SKOZI OTROŠKE OČI

Dogodek povezuje vrtce in osnovne šole pri raziskovanju lokalne kulturne dediščine. Otroci in učenci bodo z igro, raziskovanjem in učenjem spoznavali gradove in gradišča iz svojega okolja, nato pa svoje vtise, zgodbe in novo znanje izrazili s pomočjo različnih likovnih, ustvarjalnih in raziskovalnih izdelkov. Izbrana dela bodo razstavljena na gradu Prem, kjer bodo obiskovalcem približala bogato dediščino naših krajev z otroško ustvarjalnostjo in domišljijo.

Pokrajinski muzej Koper, enota Ilirska Bistrica, grad.prem@pmk.si; OŠ Toneta Tomšiča Knežak; OŠ Podgora Kuteževo; OŠ Jelšane; OŠ Rudija Mahničiča – Brkinca Pregarje; Vrtec Jožefine Maslo Ilirska Bistrica; Vrtec Antonina; OŠ Antona Žnidaršiča Il. Bistrica; OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad

POSTOJNA

5.–9. oktober, 9.00–12.00

Orodno kovaštvo Dan Pečnik, Lohača 17a

EN KOVAČ KONJA KUJE ...

Z učenci bomo obiskali kovaško delavnico, kjer nam bo kovaški mojster, ki na Postojnskem še edini ohranja to staro obrt, predstavil kovaštvo, ki je bilo v preteklosti v našem prostoru nepogrešljivo. Približal nam bo življenje, kot je bilo nekoč, ter nas opomnil na pomen in vrednost ročnega dela in kovaške tradicije za današnji čas. Preizkusili se bomo v kovanju podkve za srečo in izvedli kreativno delavnico.

Klub upokojencev v vzgoji in izobraževanju občin Postojna in Pivka, edvarda.sajovic@gmail.com; Podružnična šola Planina; Orodno kovaštvo Dan Pečnik

CELJE

9. september–30. november,
pon.–pet. 8.00–15.00; odprtje 9.
septembra, 10.00

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Celje, Glavni trg 1

SKRIVNOSTI IZ VODÁ

Ob obeleževanju prvega mednarodnega dne podvodne kulturne dediščine bo razstava posvečena kulturni dediščini, odkriti v vodotokih, jezerih in teritorialnem morju ter ob njih. Poudarek bo na raziskavah, izvedenih na širšem celjskem območju, predstavljena pa bodo tudi izbrana najdišča iz celotne Slovenije.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, tajnistvo.ce@zvkd.si, zvkd.si

30. september, 10.00–11.00

Muzej novejšje zgodovine Celje, Prešernova ulica 17

FOTOHIŠA PELIKAN, JAVNO VODSTVO ZA OSEBE Z OKVARO SLUHA

Javno vodstvo za osebe z okvaro sluha, ki uporabljajo slušne aparate. Na vodstvu bomo uporabili prenosne indukcijske zanke za naglušne. Število mest je omejeno. Nujne predhodne prijave na: informacija-ska@mnzc.si in 03 428 64 28.

MNZN, jozica.trateski@mnzc.si, www.muzej-nz-ce.si

1. oktober, 10.00–11.00

Muzej novejšje zgodovine Celje, Prešernova ulica 17

ŽIVETI V CELJU, JAVNO VODSTVO ZA STAREJŠE

Stalna razstava je svojevrsten spomenik mestu ob Savinji. Pripoveduje zgodbo o življenju mesta in njegovih prebivalcih v 20. stoletju. Prikazuje utrip minulega vsakdana in oživlja duh včerajšnjega sveta. Kronološkemu pregledu zgodovine sledijo ambientalne postavitve Ulice obrtnikov, Glavnega trga in delavskega naselja Gaberje. Možnost uporabe indukcijskih zank za naglušne.

MNZN, jozica.trateski@mnzc.si, www.muzej-nz-ce.si

CELJE

7. oktober, 16.30–17.30

Muzej novejšje zgodovine Celje, Prešernova ulica 17

S PRAVLJICAMI PO POTEH ALME KARLIN

Prisluhnite pravljicam iz krajev, ki jih je obiskala celjska popotnica Alma Karlin. Dogodek je primeren tako za otroke kot za odrasle.

MNZC, jozica.trateski@mnzc.si,
www.muzej-nz-ce.si

7. oktober

Osnovna šola Frana Kranjca Celje,
Hrašovčeva cesta 1

MOJE MESTO SKRIVNOSTI ŠEPETA

Mesto skriva več zgodb, kot jih lahko kadar koli povemo. Prav zato z učenci vsako leto raziskujemo drobce preteklosti, ki oživijo na ulicah starega mestnega jedra Celja. Pouk preselimo v resnično okolje, kjer zgodovina postane doživetje. Učenci ob pomoči strokovnjakov na zanimiv in aktiven način odkrivajo kulturno dediščino svojega kraja ter spoznavajo življenje nekoč. Takšno učenje jih vedno znova pritegne, saj preteklost ne ostane le v knjigah, ampak zaživi okoli njih.

OŠ Frana Kranjca Celje,
klavdija.krbavac@gmail.com

9. oktober, 16.30–17.30

Muzej novejšje zgodovine Celje, Prešernova ulica 17

SVET HERMANOVIH PRIJATELJEV, JAVNO VODSTVO

Interaktivna razstava v Otroškem muzeju Hermanov brlog ponuja vpogled v svet raznolikega svetovnega prebivalstva, družin, domov in posameznikov. Smo res tako različni? Kaj nas povezuje in osrečuje? Skupaj bomo spoznali deset pomembnih človekovih vrednot. Katera se pa tebi zdi najpomembnejša? Pisana in igriva razstava vabi k raziskovanju in igri.

MNZC, jozica.trateski@mnzc.si,
www.muzej-nz-ce.si

CELJE

10. oktober, 10.00–11.00

Muzej novejšje zgodovine Celje, Prešernova ulica 17

IZMENJEVALNICA IGRAČ

V otroški muzej prinesite igrače, družabne igre, knjige, slikanice, stripe, revije ..., ki ste jih »prerasli«, se jih naveličali in bi lahko osrečile koga drugega. Pa še doma bo več prostora. Vsak udeleženec dogodka bo prejel darilce.

MNZC, jozica.trateski@mnzc.si,
www.muzej-nz-ce.si

LAŠKO

**26. september–11. oktober,
9.00–20.00**

dvorišče Pivnice Savinja

LAŠKO SKOZI FOTOGRAFSKI OBJEKTIV

Laško se hitro spreminja – tako hitro, da lahko njegovo spreminjanje merimo v trenutkih. Fotografija je takšen ujet trenutek. Laški fotograf Vanči Sešel že leta vestno in kritično beleži razvoj mesta in okolice. Njegove fotografije starejšim obujajo spomine na njihovo mesto, pri mlajših vzbujajo začudenje nad tistim, kar je nekoč bilo, vsem pa ponujajo razmišljanje o minljivosti časa ter ohranjanju posebnosti, enkratnosti in lepote Laškega.

STIK Laško – Muzej Laško,
tomaz@stik-lasko.si, lasko.info/stik-lasko

LUČE

9. oktober, 11.00

Luče 77

LUŠKA DEDIŠČINA NEKOČ IN DANES

Podajte se z nami na pot, na kateri se prepletata neokrnjena narava in bogata dediščina. Prisluhnili bomo odmevom preteklosti, spoznavali spremembe našega kraja in obujali pozabljene običaje. Svoje potovanje bomo zaokrožili z delavnicami in razstavo, na katerih bodo vaša odkritja dobila oprijemljivo obliko.

OŠ Blaža Arnič Luče,
hana.oresnik@os-luce.si

POLZELA

7. oktober, 15.00–17.00

park Šenek

DEDIŠČINA MED DREVESI

Z druženjem, raziskovanjem in ustvarjanjem bomo spoznavali naravno in kulturno dediščino našega kraja. Učenke in učenci od 1. do 5. razreda v svojo družbo vabimo starše, stare starše, sorojence in vse, ki vas zanima naš čarobni kraj. Skupaj bomo odkrivali, kako se je dediščina spreminjala skozi čas, in iskali odgovore na vprašanje, kako jo lahko ohranimo za prihodnje rodove.

OŠ Polzela,
majda.pur@osnovna-sola-polzela.si,
www.osnovna-sola-polzela.si

PREBOLD

26. september, 12.00

Občinska knjižnica Prebold, Na bazen 1

ŠNOVNA IN NESNOVNA DEDIŠČINA TEKSTILNE TOVARNE PREBOLD

V več kot 160-letnem delovanju na območju Spodnje Savinjske doline je Tekstilna tovarna Prebold delovala pod različnimi imeni in se vpisala v slovensko gospodarsko zgodovino kot eno večjih tekstilnih podjetij. Tovarna je močno zaznamovala življenje tukajšnjih ljudi in v širšem okolju postala prepoznaven akter tudi društvenega življenja, saj je podpirala družbene dejavnosti v širšem regionalnem okviru (predvsem tam, kjer so živeli njeni delavci).

Zgodovinsko in narodopisno društvo
Prebold, uros.herman@gmail.com; Občina
Prebold; Občinska knjižnica Prebold

ROGATEC

29. september, 17.00

dvorec Strmol, Pot k ribniku 3

NEVESTINA BALA V VRTINCU SPREMENB

V okviru razstave avtorice Špele Regulj iz Muzeja Velenje bomo spoznali ženitne navade, na delavnici izdelovali poročne šopke iz krep papirja in si ogledali poročno pletenico. Na dogodku bosta nastopili tudi Otroška folklorna skupina Uršula iz VIZ OŠ Rogatec in Otroška folklorna skupina Spominčice iz 2. osnovne šole Rogaška Slatina.

Muzej na prostem Rogatec,
nives.brezovnik@rogatec.si; OŠ Rogatec;
2. OŠ Rogaška Slatina

SLOVENSKE KONJICE

7. september, 7.10–8.45

Gimnazija Slovenske Konjice,
Tattenbachova ulica 2a

JEZIKI MED TRADICIJO IN PRIHODNOSTJO

V okviru pouka angleščine bomo pripravili dinamično delavnico, ki bo povezala jezikovno dediščino s sodobnimi izzivi digitalnega sveta. Dijaki bodo raziskovali, kako se jeziki spreminjajo, ohranjajo in prilagajajo novim tehnologijam ter kakšno vlogo imajo pri razumevanju kultur in v prihodnjih poklicih.

Gimnazija Slovenske Konjice,
aleksandra.boldin@guest.arnes.si

8. september, 7.10–8.45

Gimnazija Slovenske Konjice,
Tattenbachova ulica 2a

ŠOLSKI EKO VRT

Udeleženci bodo na izkustveni delavnici s praktičnim delom raziskovali tradicionalno rabo zelišč, njihovo ekološko vlogo in pomen samooskrbe. Iz zelišč z našega vrta bomo izdelali zeliščni sok in ga ob zaključku projekta ponudili dijakom. Delavnica vključuje prepoznavanje zelišč, nego rastlin in razpravo o trajnostnih praksah.

Gimnazija Slovenske Konjice,
aleksandra.boldin@guest.arnes.si;

9. september, 12.00–14.30

Gimnazija Slovenske Konjice,
Tattenbachova ulica 2a

BARVITO POPOTOVANJE

Na interaktivni delavnici se bodo dijaki podali na živahno in barvito popotovanje po špansko govorečih deželah ter z uporabo moderne tehnologije spoznavali njihovo bogato kulturno dediščino in umetnost. Poseben poudarek bo na glasbi; prisluhnili bodo značilnim ritmom flamenka, salse, cumbie, mariachijev, reggaetona ... ter spoznali njihov pomen v lokalnem okolju. Vključili bomo tudi gastronomijo s predstavitvijo tipičnih jedi in pijač.

Gimnazija Slovenske Konjice,
aleksandra.boldin@guest.arnes.si

SLOVENSKE KONJICE

9. september, 7.10–8.45

Gimnazija Slovenske Konjice,
Tattenbachova ulica 2a

DEDIŠČINA V VRTINCU SPREMEMB – DIGITALNA TRANSFORMACIJA Z UMETNO INTELIGENCO

Dijaki bodo s pomočjo sodobne tehnologije s fotografijo ohranjali in hkrati reinterpretirali kulturno dediščino Slovenskih Konjic. Delavnica bo vsebovala empirično zbiranje podatkov in njihovo digitalno obdelavo ter spodbujala kritično mišljenje in sodelovalno učenje.

Gimnazija Slovenske Konjice,
aleksandra.boldin@guest.arnes.si

10. september, 7.10–8.45

Gimnazija Slovenske Konjice,
Tattenbachova ulica 2a

ERFINDUNGEN IM WANDEL DER ZEIT – CHANCEN UND HERAUSFORDERUNGEN (IZNAJDBE SKOZI ČAS – PRILOŽNOSTI IN IZZIVI)

Dijaki bodo na delavnici nemškega jezika spoznavali iznajdbe skozi čas. Delavnica bo zasnovana kot izziv, kako dediščino ohranjati, jo pravilno razumeti z odgovorno uporabo znanja za prihodnost in jo približati sodobnemu človeku, zlasti mladim.

Gimnazija Slovenske Konjice,
aleksandra.boldin@guest.arnes.si

10. september, 7.10–8.45

Gimnazija Slovenske Konjice,
Tattenbachova ulica 2a

DEDIŠČINA SLOVENSkih KONJIC V ZGODOVINSKIH VIRIH

Dijaki bodo ob 880-letnici prve pisne omembe Konjic v zgodovinskih virih spoznavali kulturnozgodovinsko dediščino Slovenskih Konjic. Z uporabo zgodovinskih virov in digitalne tehnologije bodo ustvarjali digitalne zgodbe in eseje ter flash mob predstavitev.

Gimnazija Slovenske Konjice, aleksandra.
boldin@guest.arnes.si; Zgodovinsko
društvo Konjice

SLOVENSKE KONJICE

11. september, 7.10–8.45

Gimnazija Slovenske Konjice,
Tattenbachova ulica 2a

LEPOPISJE IN DEDIŠČINA KOT IZZIV

Dijaki bodo na literarno-umetniški delavnici spoznali osnove starih pisav in načine ročnega pisanja ter ustvarjali lastne lepopisne izdelke, ki jih bodo tudi ilustrirali. Namen delavnice je oživitve dediščine z estetiko in izzivanje lastne ustvarjalnosti.

Gimnazija Slovenske Konjice,
aleksandra.boldin@guest.arnes.si

14. september, 7.10–8.45

Gimnazija Slovenske Konjice,
Tattenbachova ulica 2a

PLES IN GLASBA – PRILOŽNOSTI IN IZZIVI

V plesno-glasbeni delavnici bodo dijaki spoznavali plesno in glasbeno dediščino lokalnega prostora ter sprejeli izziv in priložnost za lastno plesno in glasbeno ustvarjanje.

Gimnazija Slovenske Konjice,
aleksandra.boldin@guest.arnes.si;
Zgodovinsko društvo Konjice

14. september, 7.10–8.45

Gimnazija Slovenske Konjice,
Tattenbachova ulica 2a

KOSOVELOVO LETO

Letos zaznamujemo Kosovelovo leto, zato se bomo posvetili njegovi literarni poti in bogatemu opusu. Spoznavali bomo pesnikov razvoj in zanimivosti iz njegovega življenja ter se prepustili interpretaciji Kosovelovih stihov v različnih jezikih. Sledil bo pogovor o njegovi poeziji in njeni globoki sporočilnosti.

Gimnazija Slovenske Konjice, aleksandra.
boldin@guest.arnes.si; Splošna knjižnica
Slovenske Konjice

SLOVENSKE KONJICE

25. september, 11.00

Gimnazija Slovenske Konjice,
Tattenbachova ulica 2a

ZAKLJUČNA PRIREDITEV DEKD 2026

DEKD bomo na Gimnaziji Slovenske Konjice sklenili s kulturno prireditvijo in razstavo izdelkov, ki jih bodo dijaki ustvarili na različnih delavnicah dediščine.

Gimnazija Slovenske Konjice,
aleksandra.boldin@guest.arnes.si;
Zgodovinsko društvo Konjice

Slovenske Konjice, ŠPITALIČ

9. oktober, 16.00

Žička kartuzija, Špitalič pri Slovenskih
Konjicah 9

22. FESTIVAL LEPOPISJA

Lepa pisava je merilo osebne kulture, znanja in spoštovanja do besede. Iz tega zavedanja je nastal Festival lepopisja, ki že več kot dve desetletji povezuje mlade, pedagoge, strokovnjake in širšo skupnost. V času sodobnih tehnologij spodbuja mlade k ustvarjanju lastnorčno napisanih izdelkov z osebno noto in sporočilno vrednostjo. Letošnja tema festivala, ki domuje v nekdanjem kartuzijanskem samostanu, nekoč pomembnem središču duhovnosti in kulture, je Digitalni odklop v Žički kartuziji.

TIC Slovenske Konjice,
tjasa.kangler@tickonjice.si, tickonjice.si

ŠENTJUR

7. oktober, 17.00

Ipavčev kulturni center Šentjur, Ulica
Dušana Kvedra 46

ZGODBE IZ AMBIENTOV: KO DEDIŠČINA POSTANE NAVDIH ZA PRIHODNOST

Na Ljudski univerzi Šentjur verjamemo, da je naša dediščina neprecenljiv navdih za prihodnost. Ob začetku novega študijskega leta bo naš gost Boštjan Romih, uveljavljeni televizijski voditelj oddaje Ambienti. V pogovoru bo predstavil zgodbe s snemanja oddaj v prenovljenih objektih kulturne dediščine, razmišljali bomo tudi o načinih, kako lahko vsak posameznik prispeva k ohranjanju in aktivnemu vpletanju lokalne dediščine v sodobni vsakdan.

RA Kozjansko – organizacijska enota
Ljudska univerza Šentjur, 03 747 16 70,
info@lusentjur.si, www.lusentjur.si

ŠMARJE PRI JELŠAH

3. november, 17.00–19.00

Cesta na Sv. Rok 1

MED OBLIKO IN ODMEVOM

Ob 10. obletnici odprtja Muzeja baroka Šmarje pri Jelšah bomo stalno razstavo 43 baročnih lesenih polihromiranih plastik iz kapel šmarske Kalvarije dopolnili s postavitvijo originalnih kamnitih členov pročelja pete kapele. Ob tem bomo odprli tudi gostujočo razstavo kamnitih instrumentov in prisluhnili koncertu Zven v kamnu.

Knjižnica Šmarje pri Jelšah – Muzej baroka,
vlasta@kspj.si, www.kspj.si

ŠMARTNO OB PAKI

2. in 3. oktober, 9.00–15.00

Šmartno ob Paki 13

KAMEN, LES IN OPEČNA ČIPKA

Dvodnevni dogodek bo prikaz tradicionalnih gradbenih znanj, povezanih s kamnoseilstvom, tesarstvom in izdelavo opečnih mrež. Predstavljeni bodo kamniti detajli, tesarski spoji in značilne opečne mreže, ki so nekoč krasile gospodarska poslopja in omogočale njihovo prežračevanje. Namen dogodka je prikaz in ohranjanje izginjajočih rokodelskih znanj ter ozaveščanje o pomenu kakovostno grajenega prostora in stavbne dediščine.

Srednja gradbena, geodetska, okoljevarstvena šola in strokovna gimnazija Ljubljana, 041 736 268, mateja.kumer@sngos.si; Občina Šmartno ob Paki; Mladinski center Šmartno ob Paki; Šola prenove

Velenje, LIPJE

4. oktober, 15.00

Grilova domačija, Lipje 29

JESEN NA GRILOVI DOMAČIJI

Na tradicionalni prireditvi bosta v ospredju skrb za domače in divje živali ter lovstvo. Obiskovalci bodo lahko uživali v domači glasbi in okusni kulinariki, za najmlajše pa bodo pripravljene tudi ustvarjalne delavnice. Dogodek pripravljajo sodelavci Muzeja Velenje v sodelovanju z društvi, ki vse leto skrbijo za pestro dogajanje na Grilovi domačiji.

Muzej Velenje, info@muzej-velenje.si, www.muzej-velenje.si; Turistična zveza Velenje; Društvo zeliščarjev Velenje; Turistično društvo Šentilj; Turistično društvo Vinska Gora

Žalec, PETROVČE

20. oktober, 17.00–18.30

Vrtec Petrovče, Petrovče 97

IGRA PETROVŠKIH OTROK V VRTINCU ČESA

Delo bo potekalo v oktobru, ko bomo z otroki spoznavali igro njihovih staršev, starih staršev ter prababic in pradedkov. Starejše člane družin otrok bomo povabili v vrtec ter skupaj odkrivali razlike in podobnosti otroške igre nekoč in danes. Obiskal nas bo Roman Gašperin ter nam predstavil, kako je spoznaval in zbiral otroško izročilo, ki je danes dostopno v legendarni zbirki Enci benci na kamenci.

Vrtci Občine Žalec, enota Petrovče, (03) 570 82 85

Žalec, ŠEMPETER

28. september–9. oktober, 16.00–18.00

Vrtec Šempeter, Starovaška ulica 17

STARE ZGODBE, NOVI SPOMINI

Otroci bodo primerjali življenje nekoč in danes ter spoznavali stare predmete in običaje. Z medgeneracijskim sodelovanjem babic, dedkov in društva upokojencev bodo raziskovali življenje v preteklosti in razmišljali o tem, kaj želimo ohraniti za prihodnost. V vrtcu si bodo uredili mini muzej. Zaključna prireditev bo predstavitev izvedenih dejavnosti in sodelovanj.

Vrtci občine Žalec, enota Šempeter, petra.znidarcic94@gmail.com, vrtec-zalec.si

**3. oktober, 14.30–19.00;
6. oktober, 10.00–13.00**

Ob rimski nekropoli 2 in Pokrajinski muzej Celje

DNEVI ŽIVE DEDIŠČINE: NEKROPOLA ŠEMPETER

Dvodnevni kulturni dogodek bo povezal arheologijo, zgodovino, filozofijo, umetnost in javni dialog. V soboto bo v arheološkem parku potekal javni program z vodstvi, interpretacijami, delavnicami in predstavami antičnega sveta. V torek bo sledil v Pokrajinskem muzeju Celje strokovni forum s predavanji, razstavo in okroglo mizo o varovanju kulturne dediščine.

Društvo Nova Akropola Slovenija, maribor@akropola.org, akropola.org; Turistično društvo Šempeter v Savinjski dolini; okrajinski muzej Celje

ŽALEC

28. september–2. oktober, 8.00–19.00

Aškerčeva ulica 9a

KAJ JE KOZOLEC

Zanimalo nas bo, kakšno vlogo je imel kozolec nekoč in kakšno ima danes, iz česa je zgrajen in kakšne vrste kozolcev poznamo v naši bližini. Z različnimi dejavnostmi se bomo seznanili s tehnično dediščino in jo prek igre prepletili s celotno kulturno dediščino in običaji.

Vrtci občine Žalec, enoti Žalec I in Žalec Zahod, mateja.usen@gmail.com, karmen.kunst@gmail.com

S projektom SPOZNAJ, VARUJ, OHRANI nagovarjamo in načrtno vzgajamo mlado populacijo, ki na inovativen način spozna poslanstvo, vizijo, delo, cilje ter paleto različnih strokovnjakov konservatorjev: arheologov, restavradorjev, umetnostnih zgodovinarjev, etnologov, zgodovinarjev, arhitektov, ki so v službi kulturne dediščine. Otroci in mladi se s pomočjo pravega pristopa se naučijo gledati, videti in prepoznati kulturno dediščino ter njene vrednote. Poti do širitev obzorij so različne: predavanja, vodeni sprehodi skozi mesto z opazovanjem mogočnih stavb, ogledi restavratskih ateljejev, tematske delavnice, ogled arheoloških izkopavanj in situ,... Ustvarjalci in snovalci projekta se prilagodimo zahtevam in željam posameznih ciljnih skupin ter seveda rednemu pedagoškemu programu.

Spoznavanje dediščine ima pomembno vlogo pri krepitvi narodne identitete. S projektom Spoznaj, varuj, ohrani predvsem mlajši populaciji sistematično privzgapajamo pozitiven in spoštljiv odnos do dediščine, delujemo medgeneracijsko in se povezujemo.

milena.antonc@zvkd.si, 02 228 48 59, 041 365 984

TRBOVLJE

8. oktober, 18.00–19.00

Zasavski muzej Trbovlje, Ulica 1. junija 15

ODPRTJE RAZSTAVE INDUSTRIJA TRBOVELJ NA FOTOGRAFIJAH MOJSTRA PELIKANA

Razstava odstira podobe industrijskih Trbovelj ob koncu dvajsetih let 20. stoletja, ki so nastale kot del obsežnejšega naročila Trboveljske premogovne družbe. Fotografije, ki jih je ustvaril Josip Pelikan, so danes dragocen dokument urbanističnih, gospodarskih in družbenih sprememb tedanjega časa ter pričajo o življenju in razvoju industrijskega mesta.

ZASAVSKA REGIJA

Muzej novejše zgodovine Celje, jozica.trateski@mnzc.si, www.muzej-nz-ce.si; Zasavski muzej Trbovlje, zasavski-muzej-trbovlje.si

TRBOVLJE

15. oktober, 8.20–12.40

Osnovna šola Ivana Cankarja Trbovlje, Trg Franca Fakina 8

DA NE UTONE V POZABO

Na šoli bomo izvedli tehniški dan za učence od prvega do devetega razreda. V različnih delavnicah bomo spoznavali kulturno, naravno in industrijsko dediščino našega kraja. Povezali se bomo z lokalno skupnostjo (muzej, društva, knjižnica ...). Spoznavali bomo različne poklice, se ukvarjali z narečjem ...

OŠ Ivana Cankarja Trbovlje, sabina.potrbin@guest.arnes.si, blanka.gombac@guest.arnes.si

Nacionalno strokovno usposabljanje *Kulturni bazar 2027*

25. marec 2027, Cankarjev dom v Ljubljani

Kulturni bazar je največje nacionalno strokovno usposabljanje na področju kulturno-umetnostne vzgoje, ki ga že 19. leto pripravljamo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino Republike Slovenije, Zavod Republike Slovenije za šolstvo in Cankarjev dom (izvršni producent) s kulturnimi ustanovami in partnerji iz različnih resorjev.

Program brezplačnega dogodka in prijavnica bosta objavljena februarja 2027. Udeleženci usposabljanja bodo prejeli potrdilo o udeležbi.

Več o Kulturnem bazarju, ki povezuje kulturne ustanove, vzgojno-izobraževalne zavode ter druge resorje na lokalni in nacionalni ravni, si lahko ogledate na spletni strani kulturnibazar.si.

Dobrodošli v nacionalnem stičišču kulturno-umetnostne vzgoje!

RADGONA/BAD RADKERSBURG

2. oktober/Oktobar, 18.00–19.30

Radgona/Bad Radkersburg, Laafeld 30

ŠTAJERSKI SLOVENCJI IN KOČEVARJI/ DIE STEIRISCHEN SLOWENEN UND DIE GOTTSCHER

Predavanje o zgodovini, kulturi in sedanosti štajerskih Slovencev in Kočevarjev. Katere so skupne točke teh dveh narodnostnih skupin in po čem se razlikujeta? Izvedite več o njuni preteklosti, jeziku, tradiciji in prispevku h kulturni dediščini Srednje Evrope. Anja Moric, sodelavka Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani, bo spregovorila o Kočevarjih, Susanne Weitlaner, predsednica Kulturnega društva Člen 7, pa o štajerskih Slovencih. Predavanje bo osvetlilo zgodovinski razvoj, jezikovne in kulturne posebnosti štajerskih Slovencev in Kočevarjev ter njihovo vlogo v preteklosti in sedanjosti. Po predavanju bo priložnost za izmenjavo mnenj in razpravo. Vsi zainteresirani lepo vabljeni – veselimo se vašega obiska in navdihujočega skupnega večera! *Vortrag über die Geschichte, Kultur und Gegenwart der steirischen Slowenen und der Gottscheer. Was haben diese beiden Volksgruppen gemeinsam, und worin unterscheiden sie sich? Erfahren Sie mehr über ihre Geschichte, ihre Sprachen, ihre Traditionen und ihren Beitrag zum kulturellen Erbe Mitteleuropas. Anja Moric, Mitarbeiterin am Slowenischen Institut für ethnische Studien in Ljubljana, wird über die Gottscheer sprechen. Susanne Weitlaner, Vorsitzende des Artikel-VII-Kulturvereins, wird hingegen die steirischen Slowenen vorstellen. Der Vortrag beleuchtet die historische Entwicklung, die sprachlichen und kulturellen Besonderheiten sowie die Rolle der steirischen Slowenen und der Gottscheer in Vergangenheit und*

Gegenwart. Im Anschluss an den Vortrag laden wir zum Austausch und zur Diskussion ein. Alle Interessierten sind herzlich eingeladen – wir freuen uns auf Ihren Besuch und einen inspirierenden gemeinsamen Abend!

Kulturno društvo Člen 7 za avstrijsko Štajersko – Pavlova hiša/Artikel-VII-Kulturverein für Steiermark – Pavelhaus, office@pavelhaus.at, www.pavelhaus.at; Inštitut za narodnostna vprašanja/Slowenisches Institut für ethnische Studien

Devin - Nabrežina/Duino- Aurisina, NABREŽINA/ AURISINA

28. oktober/ottobre, 20.00

SKD Igo Gruden, Nabrežina/Aurisina, 89

**KJER SE MORJE SREČA S KRASOM
- PRETEKLOST IN PRIPOVEDI O
GEOLOŠKIH ZNAMENITOSTIH
DEVINSKO-NABREŽINSKE OBALE/DOVE
IL MARE INCONTRA IL CARSO - STORIA
E RACCONTI SUI SITI GEOLOGICI PIÙ
CARATTERISTICI DELLA COSTA DI DUINO
AURISINA**

Na obali med Štivanom in Nabrežino, kjer se Kras srečuje z morjem, se je skozi čas oblikovala vrsta edinstvenih geoloških pojavov izjemnega znanstvenega pomena. Ti so v preteklosti pritegnili tudi pozornost človeka, ki je v njih našel navdih za ustvarjanje mitov in razlago sveta. Avtorja – etnologinja Jasna Simoneta in arheolog Ivan M. Hrovatin – v knjigi predstavljata manj znano zgodovino obale devinsko-nabrežinske občine in njeno ustno izročilo. Spoznali bomo reko Timavo in njen skrivnostni tok, devinsko Belo ženo in bližnje osupljive stene, pa tudi preteklost Sesljana in Nabrežine, kjer je Ribič otožno gledal za zaljubljenima Sestrama./Lungo la costa tra San Giovanni di Duino e Aurisina, dove il Carso si affaccia sul mare, nel corso del tempo si è formata una serie di fenomeni geologici unici, importanti anche dal punto di vista scientifico. In passato, questi fenomeni attirarono l'attenzione dell'uomo che in essi trovò ispirazione per creare miti e interpretare i fenomeni naturali. Gli autori, l'etnologa Jasna Simoneta e l'archeologo Ivan M. Hrovatin, raccontano nel libro la storia meno conosciuta della costa del Comune di Duino-Aurisina e delle sue tradizioni orali, avendo modo di immergersi nella storia del fiume Timavo e nel misterioso corso

delle sue acque, scoprendo la Dama Bianca di Duino e le imponenti falesie che la circondano, ma anche il passato di Sistiana e Aurisina, dove il Pescatore seguiva con lo sguardo malinconico le due Sorelle innamorate.

Slovensko kulturno društvo/Circolo culturale sloveno Igo Gruden,
g.caharija@gmail.com,
jasnasimoneta@gmail.com,
www.igogruden.org

GORICA/GORIZIA

30. september/settembre, 18.00

Trgovski dom, Korzo/Corso Giuseppe
Verdi, 52

**V OBLAČILIH PRETEKLOSTI: GORIŠKE
NARODNE NOŠE, PREDAVANJE/ABITI
D'EPOCA: I COSTUMI TRADIZIONALI DEL
GORIZIANO, CONFERENZA**

Na dogodku bomo spoznali značilnosti goriških narodnih noš, njihovo zgodovino, razvoj in pomen za ohranjanje kulturne dediščine. Slovenske narodne noše sodijo med najbolj prepoznavne simbole naše kulturne dediščine. Vsaka pokrajina je skozi stoletja razvila svojevrstne značilnosti, ki se odražajo v krojih, materialih, barvah in dodatkih ter pričajo o nekdanjem načinu življenja. Podobno je v zamejstvu, kjer pa ob omembi slovenskih narodnih noš največkrat pomislimo na kraške, medtem ko so noše iz drugih krajev nekoliko zapostavljene. To velja tudi za goriške noše, čeprav se je tudi v tej pokrajini oblikovala bogata oblačilna kultura, ki odraža posebnosti prostora na stičišču slovenskega, furlanskega in širšega srednjeevropskega sveta./L'evento sarà un'occasione per scoprire le caratteristiche dei costumi tradizionali del Goriziano, la storia, l'evoluzione e il ruolo che hanno avuto nella conservazione del patrimonio culturale. I costumi tradizionali sloveni sono tra i simboli più conosciuti del nostro patrimonio culturale. Nel corso dei secoli, ogni regione ha sviluppato uno stile unico riconoscibile nei tagli, nei materiali, nei colori e negli

accessori, che ancora oggi racconta usanze, tradizioni e modi di vivere del passato. Lo stesso si può dire per le comunità slovene in Italia. Quando, si parla di costumi tradizionali, l'attenzione si concentra spesso sui caratteristici costumi del Carso, mentre rimangono meno conosciute le tradizioni del vestire delle aree vicine. Tra queste rientra il Goriziano, una terra di confine e di incontri, dove nel corso dei secoli si è sviluppata una ricca e variegata cultura dell'abbigliamento che racconta la storia di una comunità e, attraverso colori, materiali, forme e dettagli, riflette l'identità di un territorio situato al crocevia tra la cultura slovena, quella friulana e il più ampio mondo mitteleuropeo.

Narodna in študijska knjižnica/Biblioteca Nazionale Slovena e degli Studi,
promo@knjiznica.it

GORICA/GORIZIA

3. oktober/ottobre, 9.00–12.00

Korzo/Corso Giuseppe Verdi, 51

GORICA NEKOČ, GORICA DANES/LA GORIZIA DI IERI E DI OGGI

Vodení sprehod po Gorici vas bo skozi oči slovenske skupnosti, ki je že stoletja neločljivi del mesta in njegove identitete, popeljal po skritih kotičkih, pozabljenih pripovedih in ulicah, kjer še danes odmeva bogata preteklost. V stavbah, na mestnih trgih in v zgodbah prebivalcev se razkrivajo sledi zgodovine, ki še danes zaznamujejo življenje in utrip Gorice. Prijave do 30. septembra 2026 na gorica@zskd.eu. La visita guidata di Gorizia, attraverso lo sguardo della comunità slovena, da secoli parte integrante della città e della sua identità, vi permetterà di scoprire gli angoli più nascosti, le storie di un tempo e le vie

che ancora oggi custodiscono e raccontano il ricco passato della città. Negli edifici, nelle piazze cittadine e nelle storie dei suoi abitanti riaffiorano le tracce di un passato che ancora oggi anima la vita e il ritmo di Gorizia. Le iscrizioni sono aperte fino al 30 settembre 2026 all'indirizzo e-mail gorica@zskd.eu.

Zveza slovenskih kulturnih društev ETS,
gorica@zskd.eu, www.zskd.eu

GORICA/GORIZIA

11. oktober/ottobre, 9.00

Podgora/Piedimonte

PO SLEDEH PODGORSKIH OBIČAJEV/ ALLA SCOPERTA DELLE TRADIZIONI DI PIEDIMONTE

V okviru Dnevov kulturne dediščine bodo v Podgori oživelí stari običaji. Ob tradicionalni procesiji v čast Rožnovenski Materi Božji bo potekalo tekmovanje v pripravi podgorskih štrukljev, značilne sladice, ki jo v zadnjih letih ponovno obujajo na podlagi starih zapisov in ustrežnih izročil. Posebnost dogodka bo nastop vaškega zbora v novih moških narodnih nošah, izdelanih po vzoru tistih z začetka 20. stoletja./A Piedimonte, in occasione delle Giornate del patrimonio culturale, vivranno le antiche tradizioni. In occasione della tradizionale processione in onore della Madonna del Rosario si terrà una competizione nella preparazione di

dolci tipici della tradizione locale, gli struccoli di Piedimonte, riscoperti negli ultimi anni dalle antiche testimonianze scritte e dalla tradizione orale. Per l'occasione si esibirà il coro virile locale con abiti tradizionali realizzati sul modello dei costumi di inizio Novecento.

Prosvetno društvo Podgora APS/Circolo culturale Podgora APS,
info@pdpodgora.org, www.pdpodgora.org

Trst/Trieste, BAZOVICA/BASOVIZZA

4. oktober/ottobre, 16.00–18.00

po vaških klančih/per le stradine paesane

BAZOVICA: DRUŽINSKA IMENA NA KAMNITIH TABLAH/BASOVIZZA: NOMI DI FAMIGLIA STORICI SU TARGHE IN PIETRA

Slovensko kulturno društvo Lipa iz Bazovice od leta 2022 ob finančni podpori Odbora za ločeno upravljanje jursarskega premoženja iz Bazovice izvaja projekt za ohranjanje in vrednotenje vaške kulturne dediščine. V okviru projekta na vhode hiš in domačij v Bazovici nameščajo kamnite table z domačimi družinskimi imeni ter s tem ohranjajo spomin na rodove, ki so soustvarjali zgodovino in identiteto vasi. Do danes so postavili že 84 tabel iz kraškega kamna. Projekt je naletel na precejšnje zanimanje in odobravanje tako med domačini kot tudi med tistimi, ki so se v Bazovico priselili od drugod. Na dogodku, s krajšim sprehodom si bomo ogledali postavljene table, s kulturnim programom pa bomo predstavili Bazovico in nekdanje življenje v vasi./Grazie al sostegno finanziario del Comitato per l'Amministrazione separata dei beni soggetti agli usi civici di Basovizza, dal 2022 l'associazione culturale slovena Lipa di Basovizza promuove un progetto dedicato alla conservazione e alla valorizzazione del patrimonio culturale locale. Nell'ambito del progetto, agli ingressi delle case rurali di Basovizza vengono collocate targhe in pietra recanti i nomi di famiglia locali. In questo modo si mantiene vivo il ricordo delle generazioni passate che hanno contribuito a plasmare la storia e l'identità del paese. Fino ad oggi sono state allestite già 84 targhe in pietra carsica. Il progetto ha suscitato grande interesse e apprezzamento sia tra gli abitanti del luogo sia tra coloro che, nel corso degli anni, si

sono trasferiti a Basovizza da altre località. Durante l'evento, con un breve giro per il paese, si potrà vedere le targhe in pietra già installate e con un breve programma culturale presenteremo Basovizza e la vita di un tempo nel paese.

Slovensko kulturno društvo/Circolo culturale sloveno Lipa Bazovica,
skdlipa1899@gmail.com,
suzana.grgic@gmail.com

TRST/TRIESTE

18. september/settembre, 16.00

Narodni dom pri Sv. Ivanu/Narodni dom di San Giovanni, Vrdelska cesta/Strada di Guardiella, 25

TRST. SPOZNAJMO OKOLICO SVETOIVANSKEGA NARODNEGA DOMA/TRIESTE. ALLA SCOPERTA DEI DINTORNI DEL NARODNI DOM DI SAN GIOVANNI

Prenovljeni Narodni dom pri Sv. Ivanu v Trstu bo v bližnji prihodnosti odprl svoja vrata. Ustanove, ki bodo v njem dobile svoj sedež, bodo v svetoivanski okraj privabile tudi obiskovalce, ki tega dela mesta doslej še niso poznali. Medtem ko učenci in dijaki krajevnih šol svoj šolski okoliš že redno spoznavajo, bo voden ogled s prof. Marto Ivašič, širšemu občinstvu razkril bogato preteklost, zanimivo sedanjost in posebnosti okolice svetoivanskega Narodnega doma in ga predstavil z nove, morda doslej manj znane perspektive./ *Il rinnovato Narodni dom di San Giovanni a Trieste aprirà le sue porte nel prossimo futuro. Le istituzioni che vi avranno sede contribuiranno ad avvicinare il rione di San Giovanni anche ai visitatori che finora non hanno avuto modo di conoscere questa parte della città. Mentre gli alunni e gli studenti delle scuole locali hanno già l'opportunità di conoscere il quartiere in cui si trovano le loro scuole, la visita guidata con la prof. Marta Ivašič permetterà a un pubblico più ampio di scoprire il ricco passato e l'interessante presente dei dintorni del Narodni dom di San Giovanni, offrendo una prospettiva nuova e forse ancora poco conosciuta su questa parte di Trieste.*

Odsek za zgodovino in etnografijo pri Narodni študijski knjižnici/Sezione di Storia ed Etnografia della Biblioteca Nazionale Slovena e degli Studi, odsek@knjiznica.it; Marta Ivašič, martaivašic@gmail.com

TRST/TRIESTE

26. september/settembre, 17.00;
razstava/mostra: 14. september/
settembre–2. ottobre/ottobre,
8.30–18.30, petek/venerdì
8.30–13.30

Biblioteca Statale Stelio Crise Trieste/
Državna knjižnica Stelio Crise Trst, Trg
papeža Janeza XXIII/Largo Papa Giovanni
XXIII, 6

UBALD VRABEC: NJEGOVA GLASBA, NJEGOV ČAS/LA SUA MUSICA, IL SUO TEMPO

Razstava predstavlja življenje in delo slovenskega skladatelja, dirigenta, violinista, glasbenega pedagoga in publicista Ubalda Vrabca. Njeno ključno sporočilo je, da je Vrabec s svojim delovanjem povezal celoten slovenski kulturni prostor in pomembno prispeval k ohranjanju narodne identitete zamejskih Slovencev v Italiji. Z razstavo italijanskemu občinstvu predstavljamo pomemben del kulturne dediščine Trsta. Poseben kulturni dogodek 26. septembra ob 17.00, bo simbolično povezal slovenski in italijanski kulturni prostor, saj bo uvrščen v skupni program slovenskih in italijanskih Dnevov evropske kulturne dediščine./ *La mostra racconta la vita e l'opera del compositore, direttore d'orchestra, violinista, pedagogo musicale e publicista sloveno Ubaldo Vrabec. Il tema centrale della mostra racconta la vita di Vrabec che, attraverso la sua attività, ha contribuito a unire l'intero spazio culturale sloveno e ha svolto un ruolo significativo nella salvaguardia dell'identità nazionale degli sloveni in Italia. La mostra desidera presentare ai concittadini di lingua italiana un prezioso elemento del patrimonio culturale di Trieste. Lo speciale evento culturale il 26 settembre alle ore 17.00 unirà simbolicamente lo spazio culturale sloveno e italiano, poiché sarà inserito nel programma congiunto delle Giornate Europee del Patrimonio (GEP) in Slovenia e in Italia.*

Odsek za zgodovino in etnografijo pri Narodni študijski knjižnici/Sezione di Storia ed Etnografia della Biblioteca Nazionale Slovena e degli Studi, odsek@knjiznica.it; Biblioteca statale Stelio Crise Trieste/ Državna knjižnica Stelio Crise Trst; kulturna delavka/operatrice culturale Elena Cerkvenič

TRST/TRIESTE

27. september/settembre, 9.30

zbirno mesto/punto di ritrovo: Trg/piazza Venezia

VODENI TEMATSKI POHOD PO TRSTU, POSVEČEN ŽIVLJENJSKI POTI UMETNIKA LOJZETA SPACALA/VISITA TEMATICA GUIDATA PER TRIESTE DEDICATA ALLA VITA DELL'ARTISTA LOJZE SPACAL

Sprehod sledi poti, ki jo je umetnik pogosto prehodil – poti, ki ga je spremljala skozi življenje in ga vračala v spomine na otroštvo, prvo stanovanje in mladost v Trstu. To je zgodba o odrasčanju brez očeta, o težkih letih in o času, ki so ga zaznamovali vojna, konfinacija in zapor. Pot nas vodi s Trga Venezia proti območju Campo Marzio, mimo krajev, ki nosijo sledi osebnih in zgodovinskih prelomov: nabrežja, palače Lloyd, predela Campi Elisi, območja nekdanje Ville Triste in Ulice Tigor. Pohod ponuja doživetje mesta kot prostora spomina, zgodb in sprememb. Trajanje: približno tri ure. Zaključek: Veliki trg (Piazza Unità d'Italia). Jezik: slovenski in italijanski./La passeggiata segue il percorso spesso intrapreso dall'artista – il percorso che lo ha accompagnato per tutta la vita, riportandolo ai ricordi dell'infanzia – il primo appartamento e la gioventù a Trieste. Questa è la storia di un'infanzia e di una crescita senza la presenza del padre, di anni difficili e di un'epoca segnata dalla guerra, dal confino e dalla prigionia. Il percorso ci porta da Piazza Venezia nella zona di Campo Marzio, attraverso luoghi che portano i segni dei momenti di svolta, personali e storici: le rive, il palazzo Lloyd, la zona dei Campi Elisi, le aree dell'ex villa di Triste e della via Tigor. Il percorso offre un'esperienza della città come spazio di memoria, storie e cambiamenti. Durata: circa tre ore. Arrivo: Piazza Unità d'Italia. Lingua: sloveno e italiano.

Slovensko kulturno društvo/Società culturale slovena Tabor aps,
skdtabor@gmail.com,
info@triestevisiteguidate.it; Tanja Spacal

TRST/TRIESTE

6. oktober/ottobre, 18.00

Ulica sv. Frančiška/Via S. Francesco, 20

KAKO JE RAZSVETLJENI ABSOLUTIZEM »CIVILIZIRAL« TRŽAŠKO OKOLICO/ L'ASSOLUTISMO ILLUMINATO E LA »SFIDA CIVILIZZATRICE« DEL TERRITORIO TRIESTINO

Leta 1777 je na podeželskem območju tržaške občine začel veljati nov policijski red. Njegov namen je bil izboljšati upravo in varnost na območju, saj sta obe trpeli zaradi nepoštovanja in ohlapnega izvajanja pravnih norm. Ukrep je sodil v splošni okvir reform, s katerimi sta cesarica Marija Terezija ter njen naslednik in regent Jožef II. gradila centralizirano državo. Policijski red je v imenu »skupnega dobrega« discipliniral vsakdanje življenje v okoliških kmečkih vaseh, vplival pa je tudi na videz teh vasi in na samopodobo njihovih prebivalcev.

Predavanje prof. dr. Alekseja Kalca./

Nel 1777 nelle zone rurali del comune di Trieste entrò in vigore un nuovo ordinamento delle forze dell'ordine. Il suo intento era quello di migliorare l'amministrazione e garantire una maggiore sicurezza sul territorio, poiché entrambe risentivano del mancato rispetto e della scarsa applicazione delle norme giuridiche. Il provvedimento si inseriva in più ampio quadro delle riforme con cui l'imperatrice Maria Teresa e l'erede al trono e reggente Giuseppe II contribuirono alla costruzione di uno Stato centralizzato. Il regolamento di polizia, in nome del «bene comune», disciplinava la vita quotidiana nei villaggi rurali circostanti e influiva inoltre sull'aspetto di questi villaggi e sulla percezione che i loro abitanti avevano di sé stessi.

Conferenza del prof. dr. Aleksej Kalc.

Narodna in študijska knjižnica/Biblioteca Nazionale Slovena e degli Studi,
trst@knjiznica.it, odsek@knjiznica.it,
www.knjiznica.it

TRST/TRIESTE

10. in 11. oktober/10 e 11 ottobre,
16.00-20.00

Barcolana

KDAJ SE DOBIMO V NOŠI/VESTIRE COSTUMI TRADIZIONALI

»Kdaj se dobimo v noši« je skupina ljubiteljev narodnih noš, ki neformalno nastopa ob pomembnejših dogodkih, kot so prireditve društev v tržaški okolici, cerkveni prazniki, procesije ali slovesne maše. Pobudnici skupine sta Elizabeta Ferluga in Neva Husu. Občane in druge goste najbolj očarajo bogastvo drobnih detajlov na oblekah, mojstrsko izdelane vezenine in prefinjene čipke, ki vsaki narodni noši dajejo poseben pečat. Vezeni motivi pogosto pripovedujejo zgodbe o življenju ljudi, njihovem družbenem položaju in pripadnosti skupnosti, zato imajo poleg estetske tudi pomembno zgodovinsko in identitetno vrednost. »Kdaj se dobimo v noši« è un gruppo di appassionati di costumi tradizionali, che si esibisce in maniera informale in occasione di eventi importanti, quali manifestazioni delle associazioni della zona di Trieste, durante le festività religiose, le processioni o le messe solenni. Le promotrici del gruppo sono Elizabeta Ferluga e Neva Husu. A conquistare maggiormente i cittadini e gli altri ospiti è la ricchezza dei piccoli dettagli sugli abiti, ricami finemente lavorati e pizzi raffinati che conferiscono a ogni costume tradizionale un carattere unico. I motivi ricamati spesso raccontano storie della vita delle persone, del loro status sociale e della loro appartenenza alla comunità, perciò, oltre al loro valore estetico, rivestono anche un'importante valenza storica e identitaria.

Kdaj se dobimo v noši/Vestire costumi
tradizionali, g.caharija@gmail.com,
Kristinakovacic.trst@gmail.com

TRST/TRIESTE

27. oktober/ottobre, 18.00

Ulica sv. Frančiška/Via S. Francesco, 20

»PREJ TRŽAŠKO VINO!«/PRIMA IL VINO TRIESTINO!

Razvoj prostoluškega Trsta je temeljil na logiki prostega trga, vendar so nekatere gospodarske panoge ostajale pod privatno zaščito in delovale v režimu delnega monopola. Tak privilegij je v 18. stoletju uživalo krajevno vinogradništvo, saj zaradi visokih stroškov pridelave ni bilo kos tržni konkurenci. Mestne krčme so morale zato najprej iztočiti domačo vinsko letino, šele nato je prišlo na vrsto vino, uvoženo iz Istre in Furlanije. Taka pravila so bila v veliko oporo tržaškim, večinoma slovenskim vinogradnikom, ki so si znali ob tem pomagati tudi s špekulacijami. Predavanje prof. dr. Alekseja Kalca./Lo sviluppo del porto franco di Trieste era fondato sulla logica del libero mercato, ma alcuni settori economici erano soggetti a una privativa del vino e operavano in un regime di monopolio parziale. Un simile privilegio fu concesso nel XVIII secolo alla viticoltura locale, poiché, a causa degli elevati costi di produzione, non era in grado di competere sul mercato. Le osterie cittadine erano tenute a vendere prima tutto il vino di produzione locale e soltanto successivamente quello importato dall'Istria o dal Friuli. Questo regolamento fu di grande aiuto ai viticoltori triestini, perlopiù di origine slovena, che seppero sfruttare la situazione anche attraverso attività speculative. Conferenza del prof. dr. Aleksej Kalc.

Narodna in študijska knjižnica/Biblioteca
Nazionale Slovena e degli Studi,
trst@knjiznica.it, odsek@knjiznica.it,
www.knjiznica.it

ZGONIK/SGONICO

12., 19. in 26. oktober/12, 19 e 26
ottobre, 17.00–20.00

SKD Rdeča zvezda, Salež/Sales, 66

IZ NITI NASTAJA LEPOTA/DAL FILO NASCE LA BELLEZZA

V sklopu projekta Ženska duša v barvi in vezenini bomo pripravili ustvarjalne delavnice vezenja in klekljanja. Udeleženske in udeleženci bodo na treh srečanjih s praktičnim delom spoznali osnovne tehnike klekljanja in vezenja. Na delavnicah bodo ustvarjali unikatne izdelke z osebno noto, ob tem pa razvijali ustvarjalnost in ročne spretnosti ter se medgeneracijsko povezovali./In occasione del progetto Ženska duša v barvi in vezenini/L'anima femminile nel colore e nel ricamo saranno organizzati i laboratori creativi di ricamo e merletto a tombolo. I partecipanti prenderanno parte a tre incontri durante i quali avranno l'opportunità di apprendere, attraverso esercitazioni pratiche, le tecniche di base del merletto a tombolo e del ricamo. Nei laboratori creativi, i partecipanti realizzeranno creazioni uniche, caratterizzate da un tocco personale. Al contempo, avranno la possibilità di sviluppare la propria creatività e le proprie abilità manuali, favorendo il dialogo intergenerazionale.

Slovensko kulturno društvo/Circolo
culturale sloveno Rdeča zvezda, projekt
Ženska duša v barvi in vezenini/Il progetto
L'anima femminile nel colore e nel ricamo
g.caharija@gmail.com,
silvaperic680@gmail.com;

SAKALOVCI/ SZAKONYFALU

9. oktober/Október,
18.00

Kulturni dom Sakalovci, Glavna ulica/
Kultúrház, Szakonyfalu, Fő u. 120

GUČIMO IN PLEŠEMO PO NAŠEM/ SAJÁT NYELVÜNKÖN BESZÉLÜNK ÉS TÁNCOLUNK

Porabsko narečje in tradicionalni plesi Slovencev na Madžarskem sodijo med pomembne, a ranljive elemente nesnovne kulturne dediščine. Zaradi družbenih sprememb in zmanjšane rabe narečja se te vrednote postopoma izgubljajo. Dogodek Gučimo in plešemo po našem, ki ga organizira Zveza Slovencev na Madžarskem, bo z interaktivno delavnico udeležencem približal porabske plese, glasbo in narečje ter prispeval k ohranjanju te dediščine. Delavnica je del evropskega projekta Interreg – Gučimo./A Rába-vidéki nyelvjárás és a magyarországi kulturális örökség fontos, de ugyanakkor sérülékeny elemei. A társadalmi változások és a nyelvjárás használatnak csökkenése miatt ezek az értékek eltűnőben vannak. A Magyarországi Szlovének Szövetsége által szervezett Gučimo in plešemo po našem (Saját nyelvünkön beszélünk és táncolunk) rendezvény interaktív foglalkozás keretében hozza közelebb a résztvevők számára a Rába-vidéki táncokat, zenét és a nyelvjárást, illetve hozzájárul ezen örökség megőrzéséhez. A műhelymunka az Interreg – Gučimo európai projekt része.

Zveza Slovencev na Madžarskem/
Magyarországi Szlovének Szövetsége,
+36 30 386 0861,
zvezaslovencev@gmail.com,
www.zveza.hu

Mladi raziskovalci evropske dediščine 2026/27

Kaj je to

Tekmovanje Mladi raziskovalci evropske dediščine daje otrokom in mladim po vsej Evropi priložnost, da raziskujejo, odkrivajo, spoznavajo in razumejo kulturno dediščino v lokalnem in širšem evropskem prostoru. Spodbuja aktivno sodelovanje pri odkrivanju dediščine in sodelujoče vabi, da svoja spoznanja delijo na ustvarjalen način. Tekmovanje je uradna aktivnost Dnevov evropske kulturne dediščine, ki jo skupaj organizirata Svet Evrope in Evropska unija. Vseevropska tema je *Ogrožena dediščina: oživimo, ohranimo, osmislimo*.

Kdo lahko sodeluje

- **Starostna skupina 1: 6–11 let;** število članov skupine ni omejeno. Otroci lahko tekmujejo z risbami, fotografijami ali slikami, ki jih ustvarijo sami. Videoposnetki niso dovoljeni. Vsako vizualno delo mora spremljati kratka pisna razlaga ali zgodba (do 800 besed), ki jo napišejo otroci sami, posamezno ali v skupini. Poudarek je na pristnem izrazu otrok. Odrasli lahko pomagajo le pri tehničnem nalaganju na spletno stran, ideje, umetniško delo in besedilo pa morajo biti avtorsko delo otrok.
- **Starostna skupina 2: 11–17 let;** skupino morajo sestavljati 2–4 udeleženci, da se lahko poteguje za evropsko raven ocenjevanja. Mladi lahko tekmujejo z risbami, fotografijami ali slikami ter z videoposnetki (dolgi do 3 minute). Vse prispevke mora spremljati opis (do 800 besed), ki ga napišejo mladi sami. Evropski zmagovalci, pet v tej starostni skupini, bodo maja 2027 povabljeni v Strasbourg, kjer bodo srečali druge mlade raziskovalce evropske dediščine in obiskali evropske institucije, vključno s Svetom Evrope in Evropskim parlamentom.

Kakšna je vloga mentorja

Mentorji imajo podporno vlogo, ne vodilne. Njihova odgovornost je, da otrokom in mladim omogočijo svobodno in varno raziskovanje ter izražanje dediščine brez vpliva ali posegov. Tekmovanje ceni pogled in ustvarjalnost otrok. Ne iščemo dovršenih predstavitev ali pripovedi odraslih, temveč nas zanima, kako mladi vidijo in doživljajo svojo dediščino. Vsi prispevki bodo objavljeni kot zgodbe Mladi raziskovalci evropske dediščine in predstavljeni na evropski ravni po potrditvi nacionalnih koordinatorjev.

Merila ocenjevanja

- izvirnost in ustvarjalnost,
- kako dobro projekt odgovarja na vprašanja: Kaj zate pomeni dediščina? Kaj veš o evropski dediščini? Katero evropsko zgodbo najdeš v dediščini okoli sebe? Kateri je najzanimivejši del tvoje lokalne dediščine?

Postopek tekmovanja

Naložite izdelek na spletno stran EHD:

<https://www.europeanheritagedays.com/Young-European-Heritage-Makers>, ki bo dostopna med 1. septembrom in 15. decembrom 2026. Januarja 2027 bo nacionalna komisija izbrala najboljšo delo v vsaki od starostnih skupin, da bosta nato zastopali državo na evropski ravni tekmovanja. Evropska komisija bo marca 2027 razglasila zmagovalce v obeh kategorijah.

Naj mladi raziskovalci povedo lastne zgodbe evropske dediščine.

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE V SLOVENIJI

1991	Dnevi odprtih vrat gradu Brdo pri Kranju
1992	Po poteh baročnih spomenikov v Sloveniji
1993	Po poteh rimskih vojakov v Sloveniji
1994	Po poteh ljudskega stavbarstva
1995	Zgodovinski parki in vrtovi
1996	Kulturna dediščina meniških redov
1997	Secesijska arhitektura v Sloveniji
1998	Srednjeveška mesta
1999	Kulturne poti
2000	Kulturne poti
2001	Arhitektura 20. stoletja
2002	Industrijska dediščina
2003	Arheologija
2004	Restavracija in druga znanja ter mojstrstva povezana z njim
2005	Nesnovna kulturna dediščina
2006	Gradovi, utrdbe in mestna obzidja
2007	Arhitekt Jože Plečnik
2008	Primož Trubar in njegov čas
2009	Dediščina, inovativnost in ustvarjalnost
2010	Kulturna dediščina in pomanjkanje
2011	Dediščinske skupnosti in prostovoljstvo
2012	Izkušnja dediščine
2013	Sto let v dobro dediščine
2014	Dediščina gre v šole
2015	Praznovanja
2016	Dediščina okoli nas
2017	Voda - od mita do arhitekture
2018	Naša dediščina: kjer preteklost sreča prihodnost
2019	Dediščina#razvedrilo#umetnost
2020	SPOZNAJ? VARUJ! OHRANI.
2021	Dober tek!
2022	(Vz)trajnostna dediščina
2023	Redka in dragocena znanja, spretnosti in poklici
2024	Dediščina kulturnih poti, mreženja in povezav
2025	Zidovi naše preteklosti, temelji naše prihodnosti
2026	Dediščina v vrtincu sprememb - priložnosti in izzivi

Namen Dnevoev evropske kulturne dediščine (DEKD) je spodbuditi zanimanje javnosti za varstvo kulturne in naravne dediščine ter javnosti predstaviti idejo o skupni kulturni dediščini, o bogastvu in kulturni raznolikosti Evrope. DEKD predstavljajo najprepoznavnejšo akcijo pod okriljem Sveta Evrope in Evropske komisije na področju kulture, saj privabijo k sodelovanju več kot 40 držav, 6000 mest in 30.000 kulturnih spomenikov ter imajo več kot 20 milijonov obiskovalcev. Vse države delujejo po sprejetih **smernicah**:

- DEKD se prirejajo vsako leto septembra (v Sloveniji zadnji teden v septembru in prvi teden v oktobru);
- v času DEKD se odpirajo vrata spomenikov, ki so sicer zaprta za širšo javnost;
- DEKD vključujejo obiske spomenikov, ki so sicer odprti za javnost, pod pogojem, da gre za dodatne dejavnosti, kot so posebna vodstva, delavnice, koncerti, predstave, okrogle mize, simpoziji ...;
- vstop na dogodke DEKD je brezplačen ali pa je vstopnina znatno znižana;
- dogodki DEKD so usmerjeni k družinam in spodbujajo udeležbo otrok in mladih;
- vse države in lokalni organizatorji uporabljajo poimenovanje DEKD in logo DEKD ter označijo prireditvena mesta z zastavo DEKD.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije kot koordinator slovenskih prireditev povabi k sodelovanju institucije, društva, posameznike, ki s svojimi aktivnostmi prispevajo k varovanju in popularizaciji kulturne in naravne dediščine. Cilji, ki jih poleg skupnih evropskih uresničujemo v naši praksi, pa so:

- spodbujamo sodelovanje laične in strokovne javnosti pri prepoznavanju, promociji in izjemoma tudi pri obnovah kulturne dediščine;
- uporabljamo celovit pristop tako z vidika dediščine kot nedeljivega pojma kot tudi z vidika delovanja človeka, ki za obravnavo dediščine razvija svojo ustvarjalnost na več področjih;
- težimo k povezovanju slovenskega kulturnega prostora tudi onkraj meja Slovenije;
- vključujemo etnične skupnosti, ki živijo na območju Slovenije;
- z medinstitucionalnim in medresorskim povezovanjem skušamo zapolnjevati vrzeli, ki jih med nas postavljajo okvirji institucionalnega delovanja.

Teden kulturne dediščine (TKD) je nacionalni medresorski projekt. Cilj projekta je, da bo četrtna slovenskih vrtcev, osnovnih in srednjih šol ter gimnazij aktivno sodelovala v TKD. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije je nosilec projekta, partnerji pa so Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo in Skupnost vrtcev Slovenije, pod častnim pokroviteljstvom Slovenske nacionalne komisije za UNESCO. TKD je vsebinsko (enaka tema) in terminsko (enak termin izvedbe) usklajen z DEKD. V okviru projekta si prizadevamo:

- z različnimi aktivnostmi spodbujati večjo vključenost vsebin s področja ohranjanja kulturne in naravne dediščine v vzgojno-izobraževalne procese, v formalnem in neformalnem izobraževanju;
- vrtčevskim otrokom, učencem in dijakom podati osnove prepoznavanja, spoznavanja, ohranjanja in varovanja dediščine, poučiti jih, kako, kje in od koga pridobiti osnovne informacije o dediščini, ter si prizadevati, da bi kulturna vzgoja na področju dediščine postala vzgoja za vse življenje.

Osnovna vodila: dostopnost vsebin (dogodki so brezplačni), kroskurikularno umeščanje vsebin s področja dediščine, odprto učno okolje, medpredmetno povezovanje, povezovanje organizacij z različnih področij (dediščina, kultura, izobraževanje, turizem, šport, delovanje lokalnih skupnosti in nevladnih organizacij) in medgeneracijsko povezovanje.

ZNAK EVROPSKE DEDIŠČINE

Znak evropske dediščine se dodeli krajem, predmetom ali dogodkom, ki imajo simbolično zgodovinsko vrednost za proces evropskega združevanja ali so nosilci evropskih vrednot. Namen znaka je prispevati h krepitvi pripadnosti skupnemu kulturnemu območju, k spodbujanju medkulturnega dialoga in vzajemnega razumevanja ter povečanju prepoznavnosti skupne kulturne dediščine. Za dodelitev znaka evropske dediščine lahko

kandidirajo predlagatelji iz vseh držav članic Evropske unije, ki so tudi članice programa Ustvarjalna Evropa. Spomeniška območja vključujejo spomenike, naravne znamenitosti, podvodne in arheološke spomenike, industrijska ali urbana območja, kulturne krajine, javne spomenike, kulturne dobrine in predmete ter nesnovno dediščino, povezano z določenim krajem, vključno s sodobno dediščino. Z znakom evropske dediščine se ponša pet spomeniških območij iz Slovenije, to so cistercijska samostana Kostanjevica na Krki in Stična v okviru nadnacionalnega spomeniškega območja Cistercijske krajine povezujejo Evropo (2023), Prešernova Zdravljica, ki jo hrani Narodna in univerzitetna knjižnica (2020), cerkev Sv. duha v Javorci (2017) in partizanska bolnišnica Franja (2015).

<https://culture.ec.europa.eu/si/cultural-heritage/initiatives-and-success-stories/european-heritage-label>

ZNAK ZA OZNAČEVANJE KULTURNIH DOBRIN V SKLADU S HAAŠKO KONVENCIJO (MODRI ŠČIT)

Haaška konvencija o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (v nadaljevanju Haaška konvencija) je prva mednarodna pogodba, ki se osredotoča izključno na varstvo kulturnih dobrin v oboroženih spopadih. Podpisana je bila 14. maja 1954 v Haagu na Nizozemskem in je začela veljati 7. avgusta 1956. Do marca 2016 jo je ratificiralo 127 držav. Haaška konvencija je bila sprejeta zaradi hudega uničenja kulturne dediščine med drugo svetovno vojno. Zajema nepremično in premično kulturno dediščino, vključno s spomeniki, umetnostnozgodovinsko dediščino, arheološkimi najdišči, znanstvenimi zbirkami, rokopisi, knjigami in drugimi predmeti umetniškega, zgodovinskega ali arheološkega pomena, da se zagotovi ohranitev kulturne zapuščine in posledično kulturne lasti narodov, skupin in različnih članov družbe po vsem svetu, kjer se soočajo z oboroženimi spopadi.

REGISTER KULTURNE DEDIŠČINE (RKD)

Register kulturne dediščine je osrednja zbirka podatkov o dediščini v Sloveniji. Vodi se zaradi informacijske podpore izvajanju varstva dediščine, namenjen pa je tudi predstavljanju in raziskovanju dediščine ter vzgoji, izobraževanju in razvijanju zavesti javnosti o dediščini. Register sestavljajo:

- register nepremične kulturne dediščine,
- register nesnovne kulturne dediščine in
- register premične kulturne dediščine.

Register nepremične kulturne dediščine nastaja od leta 1991, register nesnovne kulturne dediščine od leta 2009, register premične kulturne dediščine pa še ni vzpostavljen. Opis enote dediščine v registru je osebna izkaznica posamezne enote in vsebuje osnovne podatke o njej. Poleg opisnih podatkov vsebuje tudi geolokacijske. Z vpisom enota dediščine dobi enotno identifikacijo dediščine, EID, ki enoto enolično identificira in jo uporabljamo v vseh postopkih varstva (evidentiranje, dokumentiranje, razglašanje kulturnih spomenikov, varstvo dediščine v prostorskih aktih, izdajanje kulturnovarstvenih aktov, financiranje in drugo). Enota dediščine, ki je izgubila dediščinske lastnosti, ostane evidentirana v registru, čeprav je v prostoru ne varujemo več. Take enote imajo dokumentarno (arhivsko) kategorijo varstva.

V register nepremične kulturne dediščine vpisujemo nepremičnine z lastnostmi dediščine – arheološka najdišča, stavbe, parke in vrtove, spominske objekte in kraje, naselja in njihove dele, kulturno krajino, druge objekte in naprave. V register nepremične kulturne dediščine je v Sloveniji vpisanih 31.103 enot (na dan 16. avgusta 2026).

V register nesnovne dediščine vpisujemo nesnovne dobrine, kot so prakse, predstavitve, izrazi, znanja in veščine, ki jih skupnosti, skupine in včasih tudi posamezniki prenašajo iz roda v rod in jih nenehno poustvarjajo kot odziv na svoje okolje, naravo in zgodovino. Z nesnovno dediščino so povezane tudi premičnine (orodja, predmeti, izdelki in artefakti) in kulturni prostori, v katerih se ta dediščina izvaja ali izraža. Poleg enot nesnovne dediščine v registru evidentiramo tudi nosilce te dediščine (posameznike, skupine in skupnosti).

V register nesnovne kulturne dediščine je v Sloveniji vpisanih 145 enot in evidentiranih 424 nosilcev te dediščine (na dan 16. avgusta 2026).

<https://www.gov.si/teme/register-kulturne-dediscine/>

KULTURNI SPOMENIK DRŽAVNEGA POMENA IN KULTURNI SPOMENIK LOKALNEGA POMENA

Kulturni spomenik je objekt, lahko pa tudi območje, ki ima izjemno kulturno vrednost bodisi na državni ali lokalni ravni. Taki objekti morajo biti najprej ovrednoteni kot kulturna dediščina in vpisani v register nepremične kulturne dediščine, razglasijo pa se z akti o razglasitvi, ki jih sprejme Vlada Republike Slovenije (za spomenike državnega pomena) oziroma lokalne skupnosti (za spomenike lokalnega pomena). Ti akti se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije ali glasilu lokalne skupnosti. Kulturni spomeniki so vrhunski dosežki ustvarjalnosti, pomemben del našega prostora ali vir za razumevanje naše zgodovine. Kot take jih varuje strog varstveni režim, ki se nanaša na lastnosti, zaradi katerih je enota dediščine razglašena za kulturni spomenik. Razglasitev ne vpliva na lastništvo.

Register nepremične kulturne dediščine v Sloveniji, stanje 25. avgusta 2025:

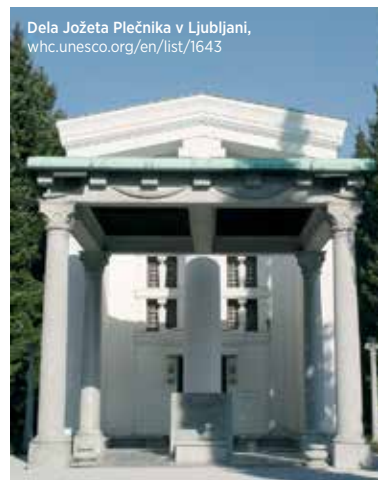
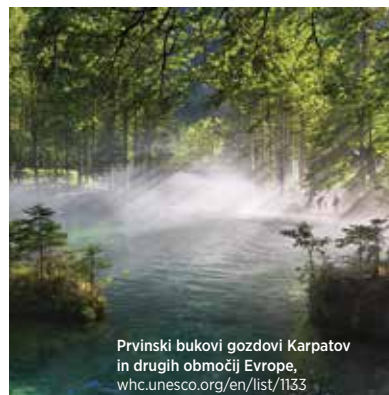
- 345 kulturnih spomenikov državnega pomena,
- 8136 kulturnih spomenikov lokalnega pomena.

ZIDOVI NAŠE PRETEKLOSTI, TEMELJI NAŠE PRIHODNOSTI

35. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE
in 13. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE

400 dogodkov • **150** krajev v Sloveniji, Italiji in na Madžarskem • sodelovalo je **419** organizacij • **53** vrtcev • **85** osnovnih šol • **17** srednjih, poklicnih šol in gimnazij • **4** fakultete • **2** varstveno delovna centra • **24** knjižnic • **43** muzejev, galerij, arhivov • **74** zavodov • **95** društev • **9** turističnih organizacij • **12** občin • **5** krajevnih skupnosti • **5** župnij • **63** drugih organizacij

Spomeniška območja in naravni enoti Slovenije na Unescovem seznamu svetovne dediščine

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

Program
Kultura

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

PARTNERJI TEDNA KULTURNE DEDIŠČINE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

ČASTNA POKROVITELJICA

